

ÅRSREDOVISNING

STENA AB 2017

INNEHÅLL

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	2
------------------------	---

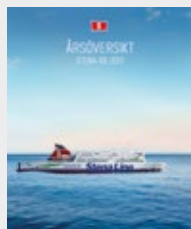
KONCERNEN

RESULTATRÄKNING	8
RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT	9
BALANSRÄKNING	10
FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL	12
KASSAFLÖDESANALYS	13
NOTER	14

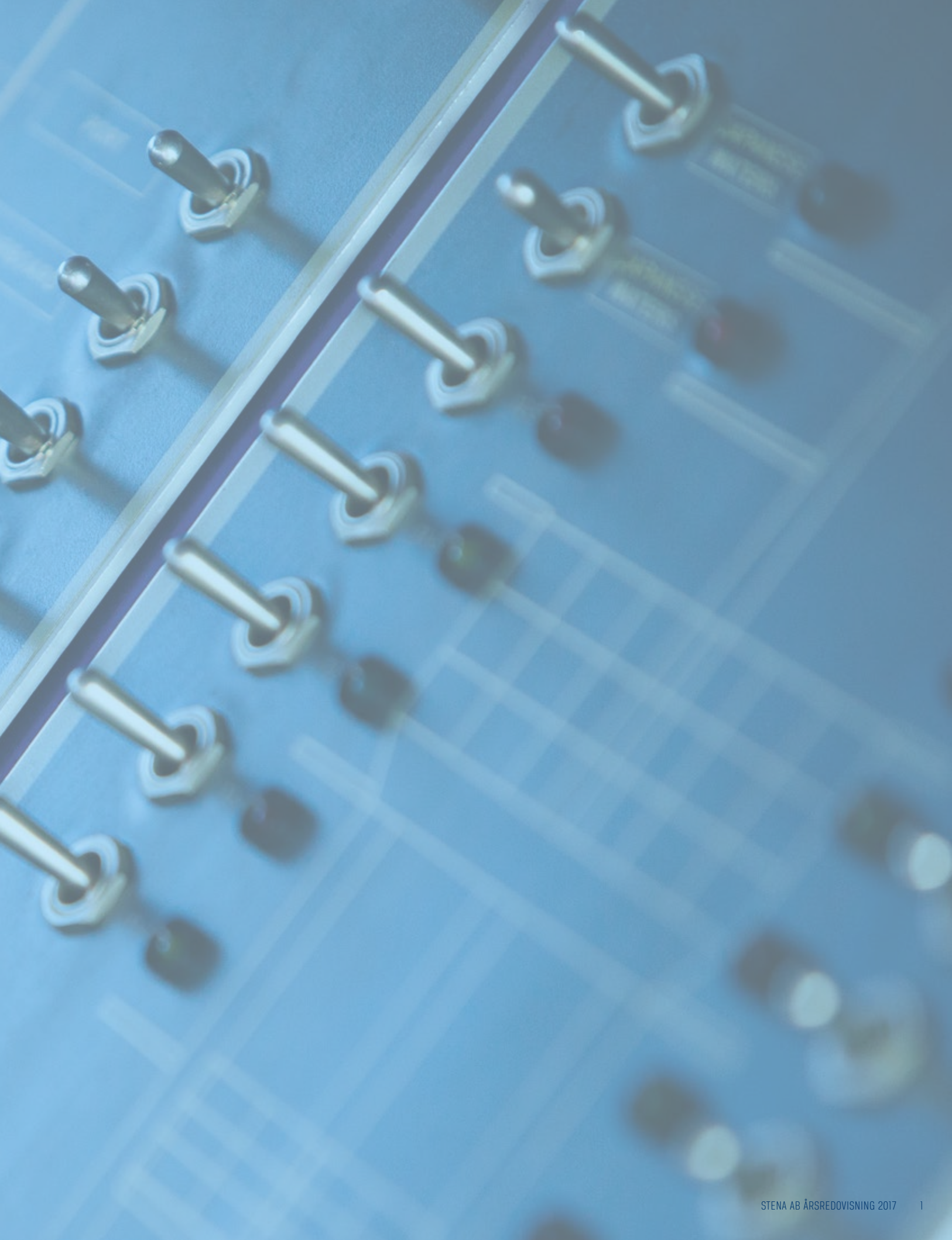
MODERBOLAGET

RESULTATRÄKNING	69
BALANSRÄKNING	70
FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL	71
KASSAFLÖDESANALYS	71
NOTER	72
FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION	77

REVISIONSBERÄTTELSE	78
FEM ÅR I SAMMANDRAG	80

Läs mer om Stena AB:s verksamhet och hållbarhetsarbete i årsöversikten respektive hållbarhetsrapporten. Tryckta versioner kan beställas av mariella.karlberg@stena.com

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Allmänt om verksamheten

Stenakoncernen är ett av de största familjeägda bolagen i Sverige som har sina verksamheter inom fem affärsområden: Färjelinjer, Offshore Drilling, Shipping, Fastigheter och Nya Affärer.

Färjelinjer som bedrivs av Stena Line i Skandinavien, på Nordsjön, Irländska sjön samt Östersjön, är ett av världens största internationella passagerar- och fraktservicerederier.

Offshore Drilling, med halvt nedsänkbara oljeborrningsriggar och oljeborrningsfartyg, bedrivs av Stena Drilling med huvudkontor i Aberdeen, Skottland, och av dess globala organisation med kontor i USA, Norge, Cypern, Luxemburg och Australien.

Shippingverksamhet bedrivs av Stena RoRo inom RoRo-, RoPax-färjemarknaden och av Stena Bulk inom tanker- och LNG-marknaden (Liquefied Natural Gas). Stena RoRo har sitt huvudkontor i Göteborg. Stena Bulk har sitt huvudkontor i Göteborg samt kontor i Houston, Singapore, Köpenhamn, Dubai och Limassol. Shippingverksamheten omfattar även bemanning av fartyg via Northern Marine Group med huvudkontor i Glasgow, Skottland, och kontor i Manila, Mumbai, Singapore, Shanghai, St Petersburg, Göteborg, Köpenhamn, Houston och Aberdeen. Teknisk utveckling görs via Stena Teknik i Göteborg.

Stena Fastigheter, med huvudkontor i Göteborg, äger fastigheter främst i Göteborg, Stockholm och Malmö och är en av Sveriges största privatägda fastighetsägare. Den internationella fastighetsrörelsen, med bas i Amsterdam, har fastighetsinnehav i Nederländerna, Frankrike, Ungern, USA och Storbritannien.

Nya Affärer bedrivs av Stena Adactum med huvudkontor i Göteborg. Stena Adactum investerar i företag utanför Stenas traditionella kärnverksamhet. Portföljen består idag av Ballingslöv, S-Invest, Envac, Captum och Stena Renewable samt intressebolagen Gunnebo, Svedbergs och Midsona.

Stena Finans, vilket är koncernens centrala finansavdelning, verkar från Göteborg, Luxemburg, Limassol, Zug, Amsterdam, London och Singapore.

Moderbolag i koncernen är Stena AB (publ), organisationsnummer 556001-0802. Bolaget bedriver verksamhet i associationsformen aktiebolag och har sitt säte i Göteborg, Sverige. Huvudkontorets adress är Masthugskajen, 405 19 Göteborg.

Året i sammandrag

- Ytterligare ett år med goda operativa prestationer av alla affärsområden.
- Fortsatt starkt resultat.
 - Totala intäkter uppgick till SEK 33,7 miljarder jämfört med SEK 34,8 miljarder 2016.

- EBITDA (rörelseresultat före avskrivningar), exklusive värdering av våra förvaltningsfastigheter och försäljning av anläggningstillgångar uppgick till SEK 6,6 miljarder jämfört med SEK 9,0 miljarder 2016.
- EBITDA var lägre jämfört med föregående år framför allt på grund av att tank- och drillingverksamheten försämrats till följd av den utmanande marknadssituation de befinner sig i.
- Resultatet före skatt uppgick till SEK 1,3 miljarder jämfört med SEK 2,3 miljarder 2016, inklusive försäljning av anläggningstillgångar om SEK 1,1 miljarder respektive MSEK 474 2016.

- Sund balansräkning med en soliditet om 39% per 31 december 2017.
- Stark tillgänglig likviditet.
- Stena Lines resultat var i linje med 2016. Detta uppnåddes, trots ökade bunkerkostnader, genom ökande volymer, kostnadsbesparande åtgärder, tonnageförändringar samt fortsatta förbättringar i den befintliga operationen.
- Stena Drilling försämrade sitt resultat jämfört med 2016 på grund av den utmanande marknadssituation de befinner sig i. Den genomsnittliga kommersiella utnyttjandegraden för enheter som varit på kontrakt under 2017 uppgick till 96%. Stena Drilling har under året fortsatt att fokusera på det kostnadsbesparingsprogram som har implementerats för att möta nuvarande marknadssituation.
- Stena Bulk upplevde låg intjäning under majoriteten av 2017 men bibehöll under året en god utnyttjandegrad för såväl tank- som LNG-segmentet. Under slutet av året började Stena Bulk se en förbättrad intjäning på sina LNG-fartyg.
- Stena RoRo uppvisade en fortsatt hög utnyttjandegrad och arbetade under året även med att chartra ut och chartra in fartyg för Stena Line samt sälja fartyg som det inte längre fanns behov av i Stena Lines verksamhet.
- Stena Fastigheters verksamhet var fortsatt lönsam med mycket hög uthyrningsgrad, i snitt cirka 96%.
- Stena Adactum hade ännu ett framgångsrikt år i portföljbolagen och uppvisade försäljningstillväxt inom alla dotterbolag förutom Stena Renewable.

Större affärshändelser 2017

Färjelinjer

I mars 2017 förvärvade Stena Line GmbH fartyget *M/S Mecklenburg Vorpommern* från Postbank Leasing GmbH och samma dag såldes fartyget vidare till Havgalleskären AB. Den nya ägaren, Havgalleskären AB, chartrar tillbaka fartyget till Stena Line GmbH på en femårig bareboat charter.

I oktober 2017 startade Stena Line en ny linje mellan Polen och Sverige, Gdynia–Nynäshamn.

I december 2017 förvärvades de redan inchartrade fartygen *Stena Superfast VII* och *Stena Superfast VIII* från Tallink AS, vilka kommer fortsätta att operera på den Irländska sjön.

Offshore Drilling

Den 1 juni 2017 meddelade Stena Atlantic Ltd, ett närstående bolag till Stena Drilling Ltd, det Koreanska varvet Samsung Heavy Industries Co Ltd (SHI) att det utnyttjar sin rätt att häva avtalet avseende byggnationen av *Stena MidMAX*, en semi-submersible borrhigg. Riggen beställdes i juni 2013 och var planerad för leverans i mars 2016. SHI har emellertid inte kunnat färdigställa och leverera enheten i enlighet med tidplanen i kontraktet. Per den 31 december 2017 har aktiverade kostnader uppgående till MSEK 2 815, tidigare redovisade som pågående nyanläggningar, istället omklassificerats till en långfristig fordran. Om det fastställs att Stena Atlantic Ltd lagenligt hävt avtalet har bolaget rätt till återbetalning av förskottsbetalningar om MUSD 215 plus upplupen ränta samt samt även återbetalning av värdet för viss utrustning som Stena tillhandahållit under byggnationen. Stena Atlantic har även att krävt kompensation för ytterligare kostnader som uppkommit i samband med projektet.

SHI har bestridit Stena Atlantics rätt att häva avtalet och parterna är nu inbegripna i ett skiljedomsförfarande i London.

Under 2017 skrevs borrhiggen *Stena Clyde* ned med MUSD 18,5.

Under mars 2017 tecknade Stena Drilling ett avtal med Summit Exploration and Production Limited för borrenheten *Stena Spey*. Avtalet avsåg arbete som utfördes i Nordsjön och påbörjades i juni 2017 och varade i 55 dagar.

Under juli 2017 tecknade Stena Drilling ett avtal med Repsol Sinopec Resources UK Limited för borrenheten *Stena Spey*. Avtalet avsåg arbete som utfördes i Nordsjön och påbörjades i augusti 2017 och varade fram till den 31 december 2017.

I november 2017 förlängde Stena Drilling avtalet med Esso Exploration and Production Guyana Limited avseende borrhigget *Stena Carron*. Avtalet som avser borrhiggen i Guyana förlängdes till och med januari 2019 med förutsättningen borrhål per borrhål.

Shipping – Stena Bulk

Under april 2017 förvärvade Stena Bulk resterande 50% av aktierna i Stena Weco A/S från sin partner WECO Shipping. Stena Weco A/S är därmed ett helägt dotterbolag till Stena Bulk Denmark Aps.

Fyra nya IMOIIIMAX-fartyg levererades under 2017 från ett varv i Kina.

Shipping – Stena RoRo

Under september 2017 sålde Stena RoRo Ropax-fartygen *Napoles* och *Sicilia*.

Under november 2017 förvärvade Stena RoRo fartyget *Hammerodde* från Danske Faerger.

Fastigheter

Under 2017 såldes totalt tio fastigheter för drygt SEK 2 miljarder. I Sverige såldes fastigheter om ca 63 000 kvm för SEK 1,5 miljarder. Internationellt såldes fastigheter om ca 18 000 kvm för MSEK 500.

Under december 2017 avtalades om att Stena Fastigheter kommer att avyttra fastigheter i Uppsala, Stockholm och Göteborg om netto ca SEK 6,8 miljarder, vilka till största delen kommer att tillträdas under juni 2018, till Stena Sessan koncernen.

Dessutom avtalades i december 2017 om försäljning av en fastighet i Malmö om cirka 7 000 kvm som tillträdades av köparen i februari 2018.

Den ekonomiska uthyrningsgraden uppgick till 96,4% per den sista december 2017. I Sverige uppgick den ekonomiska uthyrningsgraden till 99,1% för bostäder och 95,2% för kommersiella lokaler. Internationellt uppgick den ekonomiska uthyrningsgraden till 86,2%.

Nya Affärer

Stena Adactum hade ännu ett framgångsrikt år och fortsatte att utveckla och expandera sina verksamheter.

I juli 2017 förvärvade intresseföretaget Midsona AB Bringwell AB genom en riktad emission till aktieägarna i Bringwell. Stena Adactums ägarandel i Midsona minskade därmed från 25% av kapitalet och 30% av rösterna till 24% av kapitalet och 28% av rösterna. Den totala köpeskillingen för Bringwell uppgick till cirka MSEK 280.

Övrigt

Den 1 mars 2017 såldes återvinningsverksamheten, som ingick i IL Recycling AB förvärvet 2016, till Stena Recycling AB. Övrig verksamhet, främst fastigheter, ligger kvar hos Stena AB koncernen.

Stena och dess joint venture partner SeaLine kom under året överens om att Stena lämnar samarbetet i Svarta havet per den 3 april 2017. SeaLine fortsätter att operera linjen även i fortsättningen.

Som ett led i att utveckla logistikområdet inom Stena har en 25-procentig andel i logistik- och transportbolaget NTEX AB förvärvats i december 2017.

Händelser efter räkenskapsårets utgång

Under januari 2018 tecknade Stena Drilling ett avtal med Energean Oil & Gas för utveckling av Karish fältet utanför Israel. Borrartyget *Stena Forth* har valts ut att borra tre brunnar, plus optioner, under första kvartalet 2019.

Under januari 2018 beslutades att Stena Renewable AB kommer att bygga tre nya vindkraftverk i Saxberget samt sexton nya vindkraftverk i Kronoberget.

Under februari 2018 tecknade Stena Drilling ett avtal med Nexen Petroleum UK Ltd avseende borrenheten *Stena Spey*. Avtalet avser borrning under 110 dagar, plus optioner, i Nord-sjön.

Under februari 2018 tecknade Stena Drilling ett avtal med Northern Oil & Gas Australia Pty Ltd, gällande borrning under 30 dagar, med borrenheten *Stena Clyde*.

Under februari 2018 levererades det sista IMOIMAX-fartyget i en serie om 13 fartyg som byggs på ett varv i Kina.

System för intern kontroll och riskhantering

Denna beskrivning av Stenas interna kontroll och riskhantering avseende den finansiella rapporteringen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen.

Styrelsen ansvarar för bolagets interna kontroll, vars övergripande syfte är att skydda bolagets tillgångar och därigenom ägarnas investering.

Stena arbetar utifrån COSOs ramverk med den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen. COSOs ramverk, som är utgivet av "Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission", utgörs av fem olika delområden: kontrollmiljö, riskbedömning, kontrollaktiviteter, information och kommunikation samt uppföljning. Implementeringen av COSO-ramverket gjordes under 2007 då Stenakoncernen för första gången rapporterade i enlighet med den amerikanska lagstiftningen "Sarbanes-Oxley Act 404". I och med återbetalning av våra amerikanska obligationslån den 5 mars 2013 avregistrerades Stenakoncernen från SEC och behöver därmed inte längre rapportera i enlighet med "Sarbanes-Oxley Act 404". Stena har dock valt att bibehålla COSO som ramverk att utgå ifrån för arbetet med den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen.

Kontrollmiljö

Kontrollmiljön är basen för den interna kontrollen eftersom den innefattar den kultur som styrelse och ledning kommunicerar och arbetar efter. Kontrollmiljön utgörs främst av integritet, etiska värderingar, kompetens, ledningsfilosofi, organisationsstruktur, ansvar och befogenheter, policies och riktlinjer samt rutiner.

Särskilt viktigt är att styrande dokument såsom interna policies och riktlinjer finns inom väsentliga områden och att dessa ger en god vägledning till medarbetarna. Exempel på viktiga policies inom Stena är bland annat "Code of Conduct", "Power Reserved List", "Principer, trossatser och grundvärden för Stena AB", "Finance Policy" och "Financial Manual" som definierar redovisnings- och rapporteringsregler. Dessa styrande dokument kommuniceras via fastställda informations- och kommunikationsvägar och har därmed gjorts tillgängliga och kända för berörd personal.

Styrelsen har ett revisionsutskott som har som huvudsaklig uppgift att säkerställa att fastlagda principer för den finansiella rapporteringen och interna kontrollen efterlevs samt att ändamålsenliga relationer med bolagets revisorer upprätthålls.

Riskbedömning

Stena arbetar löpande med riskbedömning där riskerna för fel inom den finansiella rapporteringen ses över. Riskbedömningen syftar till att identifiera och utvärdera de mest väsentliga riskerna som påverkar den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen i koncernens bolag och processer.

Under året har den övergripande riskbedömningen fortsatt uppdaterats för att upprätthålla en samlad bild över de största riskerna. För att begränsa riskerna finns det ändamålsenliga policies och riktlinjer samt processer och kontrollaktiviteter inom verksamheten. Riskbedömningen uppdateras årligen under ledning av koncernstab "Corporate Governance" och resultatet rapporteras till revisionsutskottet.

Kontrollaktiviteter

De identifierade väsentligaste riskerna avseende den finansiella rapporteringen hanteras genom olika kontrollaktiviteter. Det finns ett antal kontrollaktiviteter inbyggda i varje process för att säkerställa att verksamheten drivs effektivt och att den finansiella rapporteringen ger en rättvisande bild.

Kontrollaktiviteterna, som syftar till att förebygga, upptäcka och rätta till eventuella felaktigheter består bland annat av kontoavstämningar, attester och månadsvisa bokslut samt analys av dessa.

Under året görs också löpande IT-revisioner för att säkerställa validiteten i Stenas IT-system avseende den finansiella rapporteringen.

Information och kommunikation

Policies och riktlinjer är särskilt viktiga för en korrekt redovisning och rapportering och definierar även de kontrollaktiviteter som ska utföras. Stenas policies och riktlinjer avseende den finansiella rapporteringen uppdateras löpande

och finns tillgänglig för alla berörda medarbetare på Stenas intranät. Information och kommunikation avseende den finansiella rapporteringen sker även genom utbildning. Koncern-interna seminarier och konferenser hålls med regelbundenhet där fokus på kvalitetssäkring avseende finansiell rapportering och styrmodeller utgör viktiga teman.

Uppföljning

Styrelsen och revisionsutskottet utvärderar kontinuerligt den information som bolagsledningen lämnar bland annat avseende den interna kontrollen.

Revisionsutskottets arbete med att följa upp effektiviteten i bolagsledningens arbete avseende den interna kontrollen är av särskild betydelse för styrelsen. Arbetet innefattar bland annat att säkerställa att åtgärder vidtas rörande de brister och förslag till åtgärder som framkommit vid den interna och externa revisionen. Arbetet med den interna kontrollen medför att medvetenheten kring vikten av god intern kontroll i koncernen höjs ytterligare och att kontinuerliga förbättringar sker.

Internrevision

Stenakoncernens stabsfunktion "Corporate Governance" fungerar som koncernens internrevision och rapporterar till revisionsutskottet och koncernens VVD. Funktionen arbetar med att proaktivt utveckla och förbättra den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen, samt även granska att den interna kontrollen fungerar på ett tillfredsställande sätt. "Corporate Governance" planerar sitt arbete i samråd med revisionsutskottet och rapporterar löpande resultatet av sin granskning till utskottet. Kommunikation sker även kontinuerligt med Stenas externa revisorer i frågor som rör intern kontroll.

Aktieinnehavare

Alla av de emitterade och utestående röstberättigade aktierna i Stena AB ägdes enligt följande den 31 december 2017:

Namn på aktieinnehavare	Antal aktier	Ägande i %
Dan Sten Olsson	25 500	51,0
Stefan Sten Olsson	12 250	24,5
Madeleine Olsson Eriksson	6 250	12,5
Gustav Eriksson	3 000	6,0
Marie Eriksson	3 000	6,0

Innehavarna ovan har ensam rösträtt och investeringsmakt över de aktier som rätteligen tillhör dem. Dan Sten Olsson, Madeleine Olsson Eriksson och Stefan Sten Olsson är syskon. Gustav Eriksson och Marie Eriksson är son respektive dotter till Madeleine Olsson Eriksson.

Dan Sten Olsson är den enda ledande befattningshavare eller direktör i Stena AB som äger röstberättigade aktier i Stena AB. Samtliga aktier i Stena AB har samma rösträtt.

Framtida utveckling

Verksamheten totalt för koncernen förväntas under det kommande året fortsätta med samma inriktning och i ungefär samma omfattning som under 2017.

Forskning och utveckling

Bolaget bedriver utveckling av fartygskonstruktioner inom Stena Teknik. Dessutom lämnas bidrag till högskolor samt till Sten A Olssons Stiftelse för Forskning och Kultur, vars syfte bland annat är att främja vetenskaplig forskning och utveckling.

Miljö

Koncernen driver ett stort antal miljörelaterade projekt med målsättningen att minska Stenas miljöpåverkan. Eftersom sjöfart utgör en stor del av Stenas verksamhet är en av våra stora utmaningar att ta fram effektivare fartyg. Den viktigaste åtgärden för Stenas shippingverksamheter är att minska energiförbrukningen i förhållande till det arbete som utförs. Miljötänkandet, som både handlar om omtanke om hyresgästerna och att värna om jordens resurser, är också mycket viktigt för Stena Fastigheter. Arbeta med att minska energiförbrukningen fortskrider och mål har satts för varje fastighet.

Den hamnverksamhet som Stena Line Scandinavia AB bedriver har, genom införandet av miljöbalken, blivit prövningspliktig för tillstånd. Det som regleras i tillståndet är framförallt buller.

Hållbarhetsarbete

Bolagets hållbarhetsarbete beskrivs i hållbarhetsrapporten för Stena AB koncernen som lämnas av Stena AB, organisationsnummer 556001-0802, med säte i Göteborg.

Finansiella risker

För finansiella risker se not 1 Redovisningsprinciper och not 31 Finansiella riskfaktorer och finansiell riskhantering.

Medarbetare

För 2017 uppgick genomsnittligt antal anställda till 11 531 (11 183) personer. En avgörande faktor för att förverkliga Stenakoncernens vision är våra medarbetare samt deras kunskap, engagemang och kompetens.

Den framtida utvecklingen är beroende av att bolaget bibehåller sin position som en attraktiv arbetsgivare. För att stödja detta strävar Stena efter ett arbetsklimat där energi, passion och respekt för individen är ledstjärnor. På regelbunden basis

genomförs en koncernövergripande attitydundersökning och enligt denna undersökning ökar antalet nöjda medarbetare stadigt. Varje anställd ska ha ett utvecklingssamtal varje år. För mer information om medarbetare, se not 33.

Intäkter och resultat

Koncernens intäkter för 2017 uppgick till MSEK 33 723 (34 799), inklusive resultat av fartygsförsäljningar om MSEK 336 (303), fastighetsförsäljningar om MSEK 747 (81) och verksamhetsförsäljningar om MSEK –9 (90). Resultatet före skatt uppgick under året till MSEK 1 343 (2 262) och nettoresultatet till MSEK 488 (2 518).

Finansiering och likviditet

Per den 31 december 2017 uppgick likvida medel och kortfristiga placeringar till MSEK 3 113 (2 216), varav MSEK 2 510 (1 591) var disponibla. Tillsammans med långfristiga placeringar och tillgängliga kreditfaciliteter fanns per den 31 december 2017 en total betalningsberedskap om SEK 15,2 miljarder (19,1).

Av kreditfaciliteten på MUSD 800 var MUSD 396 (58) utnyttjat per den 31 december 2017, varav MUSD 3 (3) var utställda garantier. Låneamorteringar gjordes under året med totalt MSEK 6 839 (3 044).

Koncernens balansomslutning uppgick per den 31 december 2017 till MSEK 119 409 jämfört med MSEK 123 699 per den 31 december 2016. Investeringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar uppgick under året till MSEK 7 236 (7 200). Koncernens skuldsättningsgrad, definierad som netto räntebärande skulder i relation till netto räntebärande skulder,

eget kapital och uppskjutna skatteskulder, var 46% (49%) per den 31 december 2017.

Enligt upprättad koncernbalansräkning per den 31 december 2017 uppgick balanserade vinstmedel till MSEK 43 331, varav MSEK 506 utgjorde årets nettoresultat.

I februari 2017 återbetalades en MEUR 300 obligation på förfallodagen.

Under 2017 refinansierades och förlängdes lånet för LNG fartygen ytterligare fem år till oktober 2022. Villkoren och avskrivningstiden är i princip likvärdiga med den tidigare finansieringen.

Stena AB och dess dotterbolag kan från tid till annan återköpa eller på annat sätt handla i sina egna skuldinstrument på den öppna marknaden. Dessutom diskuterar Stena AB och dess dotterbolag med investerare och långivare strategiska alternativ och överväganden med avseende på vår egna skuldstruktur.

Moderbolaget

Moderbolagets omsättning uppgick till MSEK 124 (134) och resultatet före skatt till MSEK 200 (1 566), varav aktieutdelningar från dotterbolag uppgick till MSEK 956 (2 395).

Stena AB:s styrelse föreslår att MSEK 50 (205) lämnas som utdelning till aktieägarna, varefter resterande vinstmedel om MSEK 18 360 överförs i ny räkning.

För koncernens och moderbolagets resultat, likviditet och finansiella ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar samt kassaflödesanalyser med respektive tillhörande bokslutskommentarer.

KONCERNENS RESULTATRÄKNING

	Not	1 januari–31 december	
		2016 MSEK	2017 MSEK
Nettoomsättning			
Färjelinjer		12 592	12 737
Offshore Drilling		7 360	3 507
Shipping		2 750	5 610
Fastigheter		2 554	2 779
Nya Affärer		6 734	6 804
Övrigt		832	273
Total omsättning		32 822	31 710
Realisationsresultat vid försäljning av anläggningstillgångar	4	474	1 073
Totala övriga intäkter		474	1 073
Värdeförändring förvaltningsfastigheter	12	1 503	940
Totala intäkter	3	34 799	33 723
Direkta rörelsekostnader			
Färjelinjer		-8 737	-8 856
Offshore Drilling		-2 919	-1 833
Shipping		-1 545	-4 369
Fastigheter		-867	-908
Nya Affärer		-4 962	-4 999
Övrigt		-420	-126
Totala direkta rörelsekostnader		-19 450	-21 091
Bruttoresultat		15 349	12 632
Försäljningskostnader		-1 359	-1 235
Administrationskostnader	5	-2 966	-2 786
Av- och nedskrivningar	3, 9, 10, 11	-7 011	-5 802
Rörelseresultat	3	4 013	2 809
Resultat från andelar i strategiska intresseföretag	6	66	74
Erhållna utdelningar		114	96
Resultat från värdepapper		387	565
Ränteintäkter		277	273
Räntekostnader		-2 385	-2 110
Valutavinst/förlust		13	-61
Övriga finansiella intäkter och kostnader		-223	-303
Finansnetto	7	-1 751	-1 466
Resultat före skatt		2 262	1 343
Skatter	8	256	-855
Årets resultat		2 518	488
Årets resultat hänförligt till:			
Moderbolagets aktieägare		2 531	506
Innehav utan bestämmande inflytande		-13	-18
Årets resultat		2 518	488

RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT

	Not	1 januari–31 december	
		2016 MSEK	2017 MSEK
Årets resultat		2 518	488
Övrigt totalresultat	19		
<i>Poster som senare kan komma att omklassificeras till periodens resultat:</i>			
Årets förändring verkligtvärdereserv, netto efter skatt		344	50
Årets förändring i säkringsreserv, netto efter skatt		336	-338
Andel av intresseföretags övriga totalresultat		84	-23
Årets förändring i valutaomräkningsreserv		988	-752
<i>Poster som ej kommer att omklassificeras till periodens resultat:</i>			
Omräkning av avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		-484	186
Årets förändring i omvärderingsreserv		-110	200
Andel av intresseföretags övriga totalresultat		-31	10
Övrigt totalresultat		1 127	-667
Summa totalresultat		3 645	-179
Summa totalresultat hänförligt till:			
Moderbolagets aktieägare		3 657	-161
Innehav utan bestämmande inflytande		-12	-18
Summa totalresultat, netto efter skatt		3 645	-179

KONCERNENS BALANSRÄKNING

	Not	31 december	
		2016 MSEK	2017 MSEK
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	9		
Goodwill		2 032	2 258
Varumärken		706	707
Linjerättigheter		631	593
Övriga immateriella anläggningstillgångar		402	495
Totala immateriella anläggningstillgångar		3 771	4 053
Materiella anläggningstillgångar			
Fartyg	10	43 064	39 103
Pågående projekt	10	5 972	2 020
Vindkraftverk	10	2 380	2 294
Inventarier	10	1 702	2 369
Byggnader och mark	10	1 244	1 208
Hamnar	11	3 659	3 751
Totala materiella anläggningstillgångar		58 021	50 745
Förvaltningsfastigheter	12	35 466	31 539
Finansiella anläggningstillgångar			
Placeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	6	2 308	2 183
Övriga långfristiga värdepapper	13	7 253	6 506
Överskott i fonderade pensionsplaner	21	264	644
Övriga långfristiga tillgångar	14, 20	4 661	6 925
Totala finansiella anläggningstillgångar		14 486	16 258
Totala anläggningstillgångar		111 744	102 595
Omsättningstillgångar			
Varulager	15	905	951
Kundfordringar	16	2 847	2 585
Övriga fordringar	16	2 476	2 280
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	16	2 095	1 987
Kortfristiga placeringar	17	894	865
Likvida medel	18	1 322	2 248
Tillgångar som innehas för försäljning	27	1 416	5 898
Totala omsättningstillgångar		11 955	16 814
Summa tillgångar	3	123 699	119 409

	Not	31 december	
		2016 MSEK	2017 MSEK
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Aktiekapital		5	5
Reserver	19	3 627	2 732
Balanserat resultat		40 270	42 826
Årets resultat		2 531	506
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare		46 433	46 069
Innehav utan bestämmande inflytande		100	126
Totalt eget kapital		46 533	46 195
Långfristiga skulder			
Uppskjutna skatteskulder	20	4 623	4 221
Pensioner och liknande förpliktelser	21	611	542
Övriga avsättningar		670	645
Skulder till kreditinstitut	22	43 318	40 548
Obligationslån	23	10 878	10 143
Balanserade leasingåtaganden	24	70	65
Övriga långfristiga skulder	25	2 489	2 069
Totala långfristiga skulder		62 659	58 233
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	22	2 100	2 508
Obligationslån	23	2 702	
Balanserade leasingåtaganden	24	11	18
Leverantörsskulder		1 647	1 884
Skatteskulder		74	65
Övriga skulder		2 294	2 753
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	26	4 860	4 521
Skulder direkt hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning	27	819	3 232
Totala kortfristiga skulder		14 507	14 981
Summa eget kapital och skulder		123 699	119 409

KONCERNENS EGET KAPITAL

– SAMMANSTÄLLNING ÖVER FÖRÄNDRINGAR

Hänförligt till moderbolagets aktieägare						
MSEK	Aktiekapital	Reserver ¹⁾	Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat	Summa	Innehav utan bestämmande inflytande	Totalt eget kapital
Ingående eget kapital 1 januari 2016	5	2 112	41 085	43 201	112	43 313
Årets förändring verkligtvärdereserv		344		344		344
Årets förändring säkringsreserv		336		336	1	337
Årets förändring omvärderingsreserv		-152	42	-110		-110
Årets förändring omräkningsreserv		988		988		988
Årets förändring i intresseföretag			52	52		52
Omräkning av avsättningar för pensioner			-484	-484		-484
Övrigt totalresultat		1 516	-390	1 126	1	1 127
Årets resultat			2 531	2 531	-13	2 518
Summa totalresultat		1 516	2 141	3 657	-12	3 645
Utdelning			-405	-405		-405
Överföring till stiftelse			-20	-20		-20
Förvärv/försäljning av innehav utan bestämmande inflytande						
Utgående eget kapital 31 december 2016	5	3 627	42 801	46 433	100	46 533
Årets förändring verkligtvärdereserv		50		50		50
Årets förändring säkringsreserv		-338		-338		-338
Årets förändring omvärderingsreserv		145	55	200		200
Årets förändring omräkningsreserv		-752		-752		-752
Årets förändring i intresseföretag			-13	-13		-13
Omräkning av avsättningar för pensioner			186	186		186
Övrigt totalresultat		-895	228	-667		-667
Årets resultat			506	506	-18	488
Summa totalresultat		-895	734	-161	-18	-179
Utdelning			-205	-205		-205
Förvärv/försäljning av innehav utan bestämmande inflytande					45	45
Utgående eget kapital 31 december 2017	5	2 732	43 331	46 069	126	46 195

1) Se även not 19

KONCERNENS KASSAFLÖDESANALYS

		1 januari–31 december	
	Not	2016 MSEK	2017 MSEK
Kassaflöde från den löpande verksamheten			
Årets resultat		2 518	488
Justeringar som förklarar skillnaderna mellan årets resultat och kassaflöde från den löpande verksamheten:			
Av- och nedskrivningar	3	7 011	5 802
Värdeförändring förvaltningsfastigheter		-1 503	-940
Resultat från andelar i strategiska intresseföretag		-66	-74
Resultat av försäljning, anläggningstillgångar	4	-474	-1 073
Resultat av försäljning, aktier		-387	-565
Valutakursdifferenser, orealiserade		-175	665
Uppskjutna skatter		-230	606
Övriga ej likvidpåverkande poster		-52	231
Pensioner		-395	-269
Utdelning från operationella intresseföretag		131	60
Förvärv och avyttringar av operationella intresseföretag		-155	288
Förändring av kortfristiga placeringar		-36	17
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		6 187	5 236
Förändring i rörelsekapital			
Kundfordringar och övriga fordringar		-379	833
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		27	184
Varulager		-152	40
Leverantörsskulder		-13	9
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		-772	-809
Skatteskulder		-239	45
Övriga kortfristiga skulder		179	-54
Kassaflöde från den löpande verksamheten		4 838	5 484
Investeringsverksamheten			
Investeringar i immateriella tillgångar		-121	-163
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	4	2 710	3 340
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-7 055	-7 054
Investeringar genom förvärv av bolag, efter avdrag för förvärvade likvida medel	29	-722	-471
Försäljning av verksamheter, efter avdrag för likvida medel i sålda bolag	29	273	547
Utdelning från strategiska intresseföretag		28	48
Förvärv och avyttringar i strategiska intresseföretag		-310	-108
Försäljning av aktier och andelar samt långfristiga placeringar		2 861	5 333
Investering i aktier och andelar samt långfristiga placeringar		-2 432	-4 814
Ökning av övriga långfristiga tillgångar		-336	-227
Minskning av övriga långfristiga tillgångar		83	167
Övriga investeringar	30	-3	3
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-5 024	-3 399
Finansieringsverksamheten			
Upptagande av kort- och långfristiga lån		2 453	2 351
Amortering av kort- och långfristiga lån		-3 044	-6 839
Förändring av checkräkningar och liknande krediter		410	4 036
Amortering av leaseskulder		-55	-398
Förändring av spärrmedel		-28	-33
Utdelningar		-425	-205
Övriga finansieringar	30	-143	-47
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-832	-1 135
Omräkningsdifferens på likvida medel		29	-24
Förändring av likvida medel		-989	926
Likvida medel vid årets början	18	2 311	1 322
Likvida medel vid årets slut	18	1 322	2 248

NOTER

Belopp i miljoner kronor (MSEK) om ej annat anges. Siffrorna inom parentes avser motsvarande värden föregående år.

NOT 1. REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Grunden för upprättande av redovisningen

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) som blivit antagna av EU. Dessutom har RFR 1, kompletterande regler för koncerner tillämpats, utgivna av Rådet för finansiell rapportering.

I enlighet med IAS 1 tillämpar Stena AB koncernens bolag enhetliga redovisningsprinciper, oavsett lokal lagstiftning. Nedanstående principer har genomgående tillämpats för de år som årsredovisningen omfattar.

IAS 33, Resultat per aktie, tillämpas ej eftersom Stena AB inte är ett noterat bolag.

Moderbolagets redovisning är upprättad enligt samma redovisningsprinciper som för koncernen med undantag för vad som beskrivs i avsnittet "Moderbolagets redovisningsprinciper".

Årsredovisningen och koncernredovisningen godkänns för utfärdande av styrelsen den 25 april 2018. Balansräkningarna och resultaträkningarna kommer att framläggas till årsstämman för fastställande den 25 april 2018.

I samband med upprättandet av denna finansiella rapport har företagsledningen gjort uppskattningar och antaganden vilka påverkar det redovisade värdet av tillgångar och skulder, ansvarsförbindelser vid bokslutstidpunkten samt redovisade intäkter och kostnader. Det verkliga utfallet i framtiden avseende vissa transaktioner kan avvika från det uppskattade utfallet då denna finansiella rapport upprättades. Avvikelser av detta slag kommer att påverka utfallet i finansiella rapporter för kommande redovisningsperioder. De områden som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse för koncernredovisningen, anges i not 2.

Tillgångar och skulder är redovisade till historiska anskaffningsvärden, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder och förvaltningsfastigheter som värderas till verkligt värde samt hamnar som redovisas enligt omvärderingsmetoden. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde består av derivatinstrument, finansiella tillgångar klassificerade som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet eller finansiella tillgångar som kan säljas.

Nya eller ändrade redovisningsstandarder 2017

Under 2017 har inga nya eller ändrade IFRS standards haft någon effekt på koncernens räkenskaper.

Koncernredovisning

Koncernbokslutet har upprättats i enlighet med de principer som beskrivs i IFRS 10, Koncernredovisning, och omfattar moderbolaget Stena AB (publ) och samtliga företag, i vilka moderbolaget direkt eller indirekt har mer än 50% av röstetalet eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande.

Vad avser bolag som tillkommit eller avyttrats under året gäller följande:

- Bolag som förvärvats under året har inkluderats i koncernens resultaträkning från och med att bestämmande inflytande erhållits.
- Bolag som avyttrats under året ingår i koncernens resultaträkning fram till dess att Stenas bestämmande inflytande upphört.

Koncernens konsoliderade finansiella rapporter inkluderar de finansiella rapporter för moderbolaget och dess direkt eller indirekt ägda dotterbolag efter:

- eliminering av koncerninterna transaktioner och
- avskrivning av förvärvade övervärden.

Eget kapital i koncernen omfattar eget kapital i moderbolaget och den del av eget kapital i dotterföretagen som tillkommit efter förvärv.

Förvärv av innehav utan bestämmande inflytande redovisas som en separat kategori i det egna kapitalet. Andelar av förvärv av innehav utan bestämmande inflytande av årets resultat specificeras efter årets resultat i resultaträkningen.

Rörelseförvärv och goodwill

Koncernredovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att de tillgångar och skulder samt eventalförpliktelser, som förvärvande bolag äger vid förvärvstillfället, värderas för att fastställa deras koncernmässiga anskaffningsvärde. Förvärvsmetoden kräver att uppskattningar görs. Värdering av förvärvat mark, byggnader och utrustning görs antingen av extern part eller internt baserat på tillgänglig information på marknaden. Redovisningen av finansiella tillgångar och skulder, liksom varulager, baseras på tillgänglig marknadsinformation. Verkligt värde för väsentliga immateriella anläggningstillgångar tas fram antingen med hjälp av oberoende värderingsexpert eller internt genom att allmänt accepterade värderingsmetoder används, vilka vanligtvis baseras på framtida kassaflöden.

Förvärv av förvaltningsfastigheter och fartyg i bolag med endast övriga materiella tillgångar redovisas som ett tillgångsförvärv.

Om förvärvskostnaden överstiger marknadsvärdet på identifierade tillgångar, skulder och eventalförpliktelser redovisas skillnaden som goodwill.

Om verkligt värde på de förvärvade nettotillgångarna överstiger förvärvskostnaden ska förvärvaren på nytt identifiera och värdera de förvärvade tillgångarna. Eventuellt kvarstående överskott vid en omvärdering ska omedelbart resultatföras. Förvärvsanalysen (metoden för att allokera anskaffningsvärdet till förvärvade identifierade nettotillgångar och goodwill) ska enligt IFRS vara slutförd inom tolv månader från förvärvsdagen. Då förvärvsanalysen har granskats och godkänts av ledningen, allokeras goodwill till kassagenererande enheter och en nedskrivningsprövning görs minst en gång per år från det att allokeringen är slutförd. Vid förvärv som sker i steg fastställs goodwillen den dag då bestämmande inflytande uppkommer. Tidigare innehav värderas till verkligt värde och värdeförändringen redovisas i årets resultat. Avskrivningar görs inte på goodwill.

Transaktionskostnader, med undantag från transaktionskostnader som är hänförliga till eget kapital eller skuldinstrument, rapporteras som kostnad i resultaträkningen. För förvärv innan 1 januari 2010 har transaktionskostnaderna kapitaliserats. Villkorlig köpeskillning rapporteras enligt verkligt värde vid förvärvstillfället. Om den villkorliga köpeskillningen är klassificerad som eget kapital instrument, sker ingen omvärdering och justeringen rapporteras i eget kapital. För andra villkorliga köpeskillningar, omvärderas dessa varje kvartal och skillnaden rapporteras i resultaträkningen.

Andelar i intresseföretag, joint venture och övriga samarbetsarrangemang

IFRS 12 kräver utökade tilläggsupplysningar om dotterföretag, joint ventures, intresseföretag samt icke konsoliderade så kallade strukturerade företag, i vilka företaget är engagerat.

Intresseföretag är de företag, i vilka koncernen har ett betydande men inte bestämmande inflytande, vilket i regel gäller för aktieinnehav som omfattar mellan 20% och upp till högst 50% av röstetalet eller på annat sätt ger ett betydande inflytande.

Samarbetsarrangemang är de företag för vilka koncernen genom samarbetsavtal med en eller flera parter har ett gemensamt bestämmande inflytande med externa parter (arrangemangets relevanta aktiviteter). Innehav i ett samarbetsarrangemang klassificeras antingen som en gemensam verksamhet eller ett joint venture beroende på de kontraktuella rättigheter och skyldigheter varje investerare har. Stena har bedömt sina samarbetsarrangemang och fastställt att merparten är joint ventures. En gemensam verksamhet har identifierats men bedöms ej vara av väsentlig karaktär.

Innehav i intresseföretag och joint ventures redovisas enligt kapitalandelsmetoden. Metoden innebär att investeringen initialt redovisas till sitt anskaffningsvärde. Det redovisade värdet ökas eller minskas därefter för att spegla ägarföretagets andel av intresseföretagets/joint venturebolagens vinster eller förluster efter förvärvet. I koncernens balansräkning redovisas andelarna som "Placeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden". I koncernens resultaträkning delas intresseföretag upp på strategiska innehav och övriga innehav där strategiska innehav redovisas som "Resultat från andelar i intresseföretag" inom finansnettot och övriga innehav tillsammans med joint venture redovisas inom respektive affärsområde inom rörelseresultatet. Mottagna utdelningar avräknas mot bokfört värde av respektive andelar. Koncernen bedömer vid varje rapportperiods slut om det finns objektiva bevis för att nedskrivningsbehov föreligger för investeringarna. Om så är fallet beräknar koncernen nedskrivningsbeloppet som skillnaden mellan intresseföretagets återvinningsvärde och det redovisade värdet och redovisar beloppet i "Resultat från andelar i intresseföretag" eller i rörelseresultatet beroende på om innehavet är klassificerat som strategiskt eller övriga innehav.

Avseende innehav i gemensam verksamhet redovisas tillgångar, skulder, intäkter och kostnader som rör dess innehav i verksamheten i enlighet med de redovisningsprinciper som är tillämpliga för dessa specifika tillgångar, skulder, intäkter och kostnader.

Omräkning av utlandsverksamheter

Moderbolagets funktionella valuta, tillika rapporteringsvaluta, samt koncernens rapporteringsvaluta är svenska kronor. Alla utländska dotterbolag rapporterar i sin funktionella valuta, vilken är den valuta som används i företagets primära ekonomiska omgivning. Vid konsolidering har alla balansposter omräknats till svenska kronor med balansdagens kurser. Resultatposter har omräknats med genomsnittskurser.

Transaktioner i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta är omräknade till valutakursen för den funktionella valutan på transaktionsdagen. Den funktionella valutan är den valuta för det primära ekonomiska område där bolaget genererar och använder kontanter. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta är omräknad till funktionell valuta enligt balansdagens kurs. Valutakursdifferenser som uppstår rapporteras i resultaträkningen. Icke monetära tillgångar och skulder, vilka är rapporterade till historisk kostnad, är omvärderad till transaktionsdatum. Icke monetära tillgångar och skulder som är rapporterade till verkligt värde är omvärderad till den funktionella valutan med valutakurs för omvärderingstidpunkten.

Segmentsrapportering

Rörelseresultatet rapporteras på ett sätt som överensstämmer med den interna rapporteringen som lämnas till den högste verkställande beslutsfattaren. Den högste verkställande beslutsfattaren är den funktion som ansvarar för tilldelning av resurser och bedömning av rörelsesegmentens resultat. I koncernen har denna funktion identifierats som Stena AB:s styrelse, som fattar strategiska beslut.

Koncernens segment, dess affärsområden, följer den interna styrningen och rapporteringen. Denna ligger till grund för identifiering av huvudsakliga risker, och den varierande avkastning som finns i verksamheten, och baseras på de olika affärsmodellerna för koncernens slutkunder. Segmenten ansvarar för rörelseresultat, EBITDA (rörelseresultat före avskrivningar) och de tillgångar som används i deras verksamheter medan finansnetto, skatter och eget kapital inte rapporteras per segment. Rörelseresultat och tillgångar för segmenten konsolideras enligt samma principer som för koncernen totalt.

Försäljning mellan segment sker på marknadsmässiga villkor och till marknadspriser.

Stena AB koncernens affärsområden och därmed segment är:

- Färjelinjer
- Offshore Drilling
- Shipping
- Fastigheter
- Nya Affärer

Intäktsredovisning

Intäkter omfattar det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas för sålda varor och tjänster i koncernens löpande verksamhet. Intäkter redovisas exklusive mervärdesskatt, returer och rabatter samt efter eliminering av koncerninterna försäljningar.

FORTS. NOT 1

Koncernen redovisar en intäkt när dess belopp kan mätas på ett tillförlitligt sätt, vilket innebär att det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att tillfalla företaget och särskilda kriterier har uppfyllts för var och en av koncernens verksamheter. Intäktsbeloppet anses inte kunna mätas på ett tillförlitligt sätt förrän alla förpliktelser avseende försäljningen har uppfyllts eller förfallit. Koncernen grundar sina bedömningar på historiska utfall och beaktar därvid typ av kund, typ av transaktion och speciella omständigheter i varje enskilt fall.

Koncernens omsättning från drilling- och shippingverksamhet är hänförlig till charterkontrakt. Charterhyror redovisas linjärt över kontraktens löptid. Avsättning sker i förväg för eventuella förlustkontrakt.

Omsättningen för färjelinjer består av biljettintäkter, ombordförsäljning och fraktverksamhet och intäktsförs när affärshändelserna äger rum.

Omsättning för fastighetsverksamhet är hänförlig till ingångna hyresavtal och intäktsförs linjärt över hyresperioden.

Försäljning av varor intäktsredovisas när ett koncernföretag säljer en produkt till en kund, i enlighet med försäljningsvillkoren. Försäljningen betalas vanligen kontant eller med kreditkort.

Pågående entreprenaduppgifter, från verksamhet inom Adactum-koncernen, redovisas med successiv vinstavräkning på alla de uppgifter där utfallet kan beräknas på ett tillfredställande sätt. Intäkter och kostnader redovisas i resultaträkningen i förhållande till uppdragets färdigställandegrad. Färdigställandegraden bestäms på basis av nedlagda uppgiftskostnader i förhållande till beräknade uppgiftskostnader för hela uppdraget. Befarade förluster kostnadsförs omedelbart.

Kundlojalitetsprogram avser redovisningen i Stena Line och Blomsterlandet, som har kundlojalitetsprogram, under vilken kunden kan tjäna poäng som kan utnyttjas mot till exempel en fri eller rabatterad vara eller tjänst.

Marknadsvärdet som erhålls i den initiala försäljningstransaktionen allokteras mellan den erhållna förmånen och försäljningsvärdet av varan eller tjänsten. En intäkt, som är hänförlig till de garanterade kundlojalitetspoängen, redovisas i resultaträkningen när risken för ett åtagande har upphört.

Resultat från försäljningar av fartyg och förvaltningsfastigheter redovisas i övriga intäkter. Intäktsredovisning sker när alla väsentliga förmåner och risker överförts till köparen.

Ränteintäkter intäktsredovisas fördelat över löptiden med tillämpning av effektivräntemetoden.

Utdelningsintäkter redovisas när rätten till likvid erhålls och redovisas i finansnettot.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas i balansräkningen när det på basis av tillgänglig information är sannolikt att den framtida nyttan som är förknippad med innehavet tillfaller koncernen och att anskaffningsvärdet på tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Hamnar redovisas till omvärderat belopp enligt omvärderingsmetoden enligt IAS 16. Det omvärderade beloppet utgörs av hamnarnas verkliga värde vid omvärderingstidpunkten efter avdrag för efterföljande ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Om en hamns redovisade värde ökar till följd av en omvärdering, redovisas ökningen i övrigt totalresultat och ackumuleras i eget kapital

som omräkningsreserv. Om en hamns redovisade belopp minskar som följd av en omvärdering redovisas minskningen i resultatet.

Fartyg, vindkraftverk, inventarier och rörelsefastigheter redovisas till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Anskaffningsutgiften aktiveras vid förvärvet. Kostnader för reparation och underhåll för materiella anläggningstillgångar belastar årets resultat.

Dockningskostnader för fartyg aktiveras och skrivs av över tiden två till fem år.

För fartyg använder företaget fartygsvärderingar utförda av fristående mäklare för bedömning om nedskrivningsbehov föreligger. Vid indikation om att netto bokfört värde för en tillgång överstiger dess återvinningsvärde används diskonterade kassaflödesberäkningar baserade på beräknade kapitalkostnader och beräknad framtida avkastning. Som minsta kassagenererande enhet definieras de tillgångar som har ett direkt ekonomiskt samband, till exempel en fartygslinje eller enskilt fartyg. Om ett nedskrivningsbehov föreligger på balansdagen, beräknas återvinningsvärdet och nedskrivning sker till detta värde. En nedskrivning återförs om det skett en förändring av beräkningarna som användes för att bestämma återvinningsvärdet.

Pågående nyanläggningar inkluderar förskott samt direkta och indirekta projektkostnader inklusive finansiella kostnader, vilka aktiveras baserat på verklig upplåningskostnad.

Rörelsefastigheter delas upp i byggnader och mark och avser fastigheter som används i den egna verksamheten.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av linjärt enligt plan. Tillgångarnas restvärde och nyttjandeperiod prövas varje balansdag och justeras vid behov. Inga avskrivningar görs på mark.

Restvärdet på materiella anläggningstillgångar har bedömts till noll. Alla tillgångar är fördelade på komponenter.

Avskrivning sker från den tidpunkt anläggningarna kan tas i drift och över uppskattad nyttjandeperiod enligt följande:

Fartyg	
Oljeborrigger	20 år
Oljeborrningsfartyg	20 år
Tankfartyg	20 år
RoRo-fartyg	20 år
RoPax-fartyg	20 år
Superferries	20 år
LNG-fartyg	20 år
HSS-färjor och andra höghastighetsfartyg	10–20 år
Övriga anläggningstillgångar	
Byggnader	50 år
Hamnanläggningar	20–50 år
Vindkraftverk	25 år
Inventarier	3–10 år

Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter rapporteras till verkligt värde i enlighet med verkligt värde modellen i IAS 40. Förvaltningsfastigheter, det vill säga fastigheter som innehas i syfte att generera hyresintäkter eller värde-

stegring eller en kombination av dessa, värderas löpande enligt verkligt värde modellen (bedömt marknadsvärde). Initialt värderas fastigheterna till anskaffningsvärdet. Verkligt värde baseras på bedömda marknadsvärden på balansdagen, vilket innebär det värde till vilket en fastighet skulle kunna överlåtas mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs.

Förändringar av verkligt värde redovisas i resultaträkningen med påverkan på värdeförändringar fastigheter.

I begreppet förvaltningsfastigheter, som huvudsakligen omfattar bostads- och kontorsfastigheter, ingår byggnader och mark, markanläggningar samt byggnads- och markinventarier.

Fastighetsförsäljningar och fastighetsköp redovisas i samband med att risker och förmåner som förknippas med äganderätten övergår till köparen eller säljaren, vilket normalt sker på tillträdesdagen såvida detta inte strider mot villkoren i försäljningskontraktet.

Vinst eller förlust som uppstår vid avyttring eller utrangering av förvaltningsfastigheter utgörs av skillnaden mellan försäljningspris och den senaste upprättade värderingen (redovisat värde baserat på senast upprättade omvärderingen till verkligt värde). Resultat vid avyttring eller utrangering redovisas i resultaträkningen under övriga rörelseintäkter som nettoresultat vid försäljning av anläggningstillgångar.

I det fall Stena nyttjar en del av en fastighet för egen administration, utgör fastigheten en förvaltningsfastighet endast om en obetydlig del nyttjas för administrativa ändamål. I annat fall klassificeras fastigheten som rörelsefastighet och redovisas i enlighet med IAS 16 "Materiella anläggningstillgångar".

Tillkommande utgifter läggs till det redovisade värdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgången kommer att komma företaget tillgodo och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Andra utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer. Avgörande för bedömningen när en tillkommande utgift läggs till det redovisade värdet är om utgiften avser utbyten av identifierade komponenter, eller delar därav, varvid sådana utgifter aktiveras. Även i de fall ny komponent tillkommit läggs utgiften till det redovisade värdet.

Vid värdering av förvaltningsfastigheterna till verkligt värde (bedömt marknadsvärde) används en intern värderingsmodell som kvalitetssäkrats genom, dels avstämningar av förutsättningarna med externa fastighetsvärderare, dels via externt utförda värderingar. Den interna värderingen bygger på en avkastningsvärdering, vilket innebär att varje enskild fastighets nettohyresintäkt divideras med avkastningskravet för den aktuella fastigheten. I driftsnett har antaganden gjorts avseende hyresintäktsnett, samt vakanser. Antagandena har baserats på marknadsantaganden om dessa kassaflöden. Historiska utfall, budget samt normaliserade kostnader har varit en del av dessa antaganden. Olika avkastningskrav har använts för olika marknader och typer av fastigheter.

Immateriella anläggningstillgångar

Goodwill

Goodwill utgörs av det belopp varmed anskaffningsvärdet överstiger det verkliga värdet på koncernens andel av det förvärvade dotterföretagets identifierbara nettotillgångar vid förvärvstillfället. Goodwill på förvärv av dotterföretag redovisas som immateriella tillgångar.

Goodwill testas årligen för att identifiera eventuellt nedskrivningsbehov och redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade nedskrivningar.

Nedskrivningar av goodwill återförs inte. Vinst eller förlust vid avyttring av en enhet inkluderar kvarvarande redovisat värde på den goodwill som avser den avyttrade enheten.

Goodwill fördelas på kassagenererande enheter vid prövning av eventuellt nedskrivningsbehov. Fördelningen görs på de kassagenererande enheter fastställda i enlighet med koncernens rörelsesegment, som förväntas bli gynnade av det rörelseförvärv där goodwillposten uppstod.

Varumärken

Varumärken bedöms ha obestämbart nyttjandeperiod och redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för tidigare gjorda avskrivningar samt eventuella nedskrivningar. Varumärken testas årligen för att identifiera eventuellt nedskrivningsbehov.

IT-investeringar

Förvärvade programvaror aktiveras med utgångspunkt från förvärvs- och implementeringsutgifter. Utgiften skrivs av över nyttjandeperioden, som bedöms vara mellan tre och fem år, enligt den linjära metoden. Nyttjandeperioden omprövas årligen.

Distributionsavtal

Distributionsavtal redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för avskrivningar. Avskrivning sker linjärt under den bedömda nyttjandeperioden på 5 år. Nyttjandeperioden omprövas årligen.

Linjerättigheter

Linjerättigheter aktiveras baserat på förvärvsbeloppet och skrivs av under nyttjandeperioden, vilken bedöms till 20 år, i enlighet med linjär avskrivningsmetod. Nyttjandeperioden omprövas årligen.

Underhållskostnader för immateriella anläggningstillgångar

Kostnader för underhåll av immateriella anläggningstillgångar kostnadsförs när de uppstår.

Nedskrivning av icke-finansiella tillgångar

Tillgångar som har en obestämbart nyttjandeperiod, goodwill och varumärken, skrivs inte av utan prövas årligen avseende eventuellt nedskrivningsbehov. Tillgångar som skrivs av bedöms med avseende på värdenedgång närhelst händelser eller förändringar i förhållande indikerar att det redovisade värdet inte är återvinningsbart. En nedskrivning görs med det belopp varmed tillgångens redovisade värde överstiger dess återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högre av tillgångens verkliga värde minus försäljningskostnader och dess nyttjandevärde.

Vid bedömning av nedskrivningsbehov grupperas tillgångar på de lägsta nivåer där det finns separata identifierbara kassaflöden (kassagenererande enheter).

För andra icke-finansiella tillgångar än goodwill och varumärken, som tidigare skrivits ner görs per varje balansdag en prövning om återföring bör ske.

FORTS. NOT 1

Låneutgifter

Låneutgifter som är hänförliga till uppförandet av så kallade kvalificerade tillgångar aktiveras som en del av den kvalificerade tillgångens anskaffningsvärde. En kvalificerad tillgång är en tillgång som med nödvändighet tar en betydande tid i anspråk att färdigställa. Låneutgifter aktiveras som uppkommit på lån som är specifika för den kvalificerade tillgången.

Redovisning av statliga stöd

Eventuella statliga stöd i samband med nyanskaffning av fartyg, fastigheter eller hamnanläggningar redovisas som minskning av anskaffningskostnaden medan stöd relaterade till den löpande verksamheten reducerar motsvarande kostnader. Redovisning sker när stödet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. För svenskregistrerade fartyg som huvudsakligen används i utrikestrafik har koncernen erhållit sjöfartsstöd, uppgående till alla arbetsgivaravgifter och mot löner gjorda skatteavdrag för de anställda som arbetar ombord på ett sådant fartyg. Summan som har erhållits har reducerat personalkostnaderna.

Anläggningstillgångar som innehas till försäljning

Anläggningstillgångar klassificeras som tillgångar som innehas till försäljning när deras redovisade värde huvudsakligen kommer att återvinnas genom en försäljningstransaktion och en försäljning anses mycket sannolik. Dessa redovisas till det lägsta av redovisat värde och verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader, om deras redovisade värde huvudsakligen ska återvinnas genom en försäljningstransaktion och inte genom stadigvarande bruk.

Finansiella tillgångar och skulder*Allmänt*

Ett finansiellt instrument är varje form av avtal som ger upphov till en finansiell tillgång i ett företag och en finansiell skuld eller ett eget kapitalinstrument i ett annat företag. Finansiella tillgångar utgörs i koncernens balansräkning av likvida medel, kundfordringar, övriga finansiella tillgångar, aktier och derivattillgångar. Finansiella skulder materialiseras genom krav på återbetalning av kontanter eller av andra finansiella tillgångar. I koncernens balansräkning utgörs finansiella skulder av leverantörsskulder, lån, finansiella leasingkulder, obligationer och derivatskulder.

Redovisning

Finansiella tillgångar och skulder redovisas i balansräkningen när koncernen blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. Finansiella tillgångar och skulder redovisas på likviddagen med undantag för derivat, vilka redovisas på affärsdagen. Finansiella instrument redovisas initialt till verkligt värde vilket vanligtvis motsvarar anskaffningskostnad vid anskaffningstillfället. Transaktionskostnader ingår i anskaffningsvärdet för samtliga finansiella instrument som inte värderas till verkligt värde i resultaträkningen. Kvittning av finansiella skulder och tillgångar sker endast när det finns en kontraktsmässig möjlighet och då avsikten är att kvitta bruttobeloppen.

Finansiella kostnader

Finansiella kostnader bokförs i den period de uppstår. Finansiella kostnader för pågående projekt av fartyg eller förvaltningsfastigheter aktiveras som en del av förvärvskostnaden. Kostnader för finansiering av långfristiga lån och krediter är uppskjutna och avskrivna under lånets förväntade löptid.

Bortbokning från balansräkningen

Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när de avtalsenliga rättigheterna till kassaflödena upphört eller överförs samt när i allt väsentligt även de risker och fördelar som är förknippade med ägandet av den finansiella tillgången överförs. Finansiella skulder bokas bort från balansräkningen när de utsläcks. Realiserat resultat definieras som försäljningsintäkter med avdrag för netto bokfört värde vid föregående årsbokslut.

Klassificering av finansiella tillgångar

Finansiella tillgångar i koncernen indelas i följande kategorier:

- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen
 - innehav tillgängliga för handelsändamål
 - övriga tillgångar som vid förvärvstillfället klassificerats som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen
- Finansiella tillgångar som innehas i säkringssyfte
- Finansiella tillgångar som hålles till förfall
- Finansiella tillgångar som kan säljas
- Lånefordringar och kundfordringar

Syftet med förvärvet av det finansiella instrumentet ligger till grund för klassificeringen. Klassificeringen görs av företagsledningen vid första redovisningstillfället.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Finansiella tillgångar som tillhör denna kategori värderas och redovisas löpande till verkligt värde via resultaträkningen.

Kategorin indelas i två underkategorier:

1) innehav tillgängliga för handelsändamål och 2) sådana som vid förvärvstillfället klassificeras som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen. Finansiella tillgångar som innehas för handelsändamål utgörs av finansiella tillgångar som förvärvats med huvudsyfte att säljas på kort sikt samt av sådana derivatinstrument där säkringsredovisning inte tillämpas. Aktier tillgängliga för handelsändamål redovisas i balansräkningen under kortfristiga placeringar och förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen under raden resultat från värdepapper.

Finansiella tillgångar till verkligt värde alternativet appliceras baserat på hur investeringarna hanteras och att deras resultat utvärderas genom en verklig värde värdering i enlighet med koncernens investeringsstrategi. Dessa tillgångar klassificeras i balansräkningen som övriga långfristiga värdepapper och övriga långfristiga tillgångar och förändringar i marknadsvärdet rapporteras i resultaträkningen

under resultat från värdepapper i finansnettot. Internt följer koncernen upp och rapporterar dessa tillgångar utifrån deras verkliga värden och anser att denna värdering och redovisning i resultat- och balansräkningen därför ger årsredovisningens läsare den mest relevanta informationen.

Finansiella tillgångar som vid förvärvstillfället klassificerats som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen klassificeras som omsättningstillgångar om de förväntas bli realiserade inom 12 månader från balansdagen.

Finansiella tillgångar som hålles till förfall

Finansiella tillgångar som hålles till förfall är finansiella tillgångar, som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och fastställd löptid och som koncernledningen har för avsikt och förmåga att inneha till förfall. Om koncernen skulle sälja mer än ett oväsentligt belopp i kategorin finansiella tillgångar som hålles till förfall, måste hela kategorin omklassificeras till kategorin finansiella tillgångar som kan säljas. Tillgångar redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Finansiella tillgångar som hålles till förfall ingår i anläggningstillgångar utom i de fall då förfallotidpunkten ligger mindre än 12 månader efter balansdagen, då de klassificeras som omsättningstillgångar.

Tillgångar i denna kategori redovisas som "Övriga långfristiga värdepapper" i balansräkningen.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte betecknas som derivat och som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte noteras på en aktiv marknad. Fordringarna redovisas i omsättningstillgångar med undantag för fordringar med förfallodag senare än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Lånefordringar och kundfordringar inkluderas i övriga fordringar och kundfordringar i balansräkningen. Tillgångar i denna kategori värderas till upplupet anskaffningsvärde med, i förekommande fall, avdrag för kund- och kreditförluster.

Finansiella tillgångar som kan säljas

Investeringar i vissa aktier (med undantag för andelar i dotter- och intresseföretag) och obligationer kategoriseras som finansiella tillgångar som är tillgängliga för handelsändamål.

Årets förändringar i verkligt värde, undantaget nedskrivningar, redovisas i övrigt totalresultat för dessa instrument. När dessa finansiella instrument avyttras tas den ackumulerade vinsten eller förlusten bort från övrigt totalresultat och redovisas i resultaträkningen. Dessa tillgångar klassificeras som övriga långfristiga värdepapper i balansräkningen och förändringar i marknadsvärdet rapporteras i verkligt värde reserven i övrigt totalresultat.

Tillgångar i denna kategori redovisas som övriga långfristiga värdepapper, övriga långfristiga tillgångar eller investeringar i värdepappersfonder.

Fordringar och skulder i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omvärderas enligt gällande valutakurser per transaktionsdag.

Fordringar och skulder, såväl i de enskilda koncernföretagen som i koncernens bokslut, i utländsk valuta omräknas till balansdagens kurs. Relaterade kursdifferenser på löpande betalningar ingår i rörelseresultatet, medan differenser på finansiella fordringar och skulder redovisas bland finansiella poster. Samtliga kursdifferenser påverkar årets resultat.

Undantag är den del som utgör en effektiv säkring av nettoinvesteringar, där redovisning sker direkt mot övrigt totalresultat.

Omräkningsdifferenser för ickemonetära finansiella tillgångar och skulder, såsom aktier som värderas till verkligt värde via resultaträkningen, redovisas i resultaträkningen som en del av verkligt värdevinster/-förluster. Omräkningsdifferenser för ickemonetära finansiella tillgångar såsom aktier som klassificeras som finansiella tillgångar som kan säljas, förs till verkligt värdereserven, vilket ingår i övrigt totalresultat.

Följande valutakurser har använts i koncernbokslutet:

	Genomsnittskurs		Förändring i %
	2016	2017	
USD	8,5613	8,5380	0
GBP	11,5664	10,9896	-5
EUR	9,4704	9,6326	2

	Balansdagens kurs		Förändring i %
	2016	2017	
USD	9,1061	8,1833	-10
GBP	11,2369	11,0581	-2
EUR	9,5769	9,8241	3

Finansiella skulder

Finansiella skulder i koncernen indelas i följande kategorier:

- Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen, innehav för handelsändamål
- Övriga finansiella skulder

Syftet med förvärvet av det finansiella instrumentet ligger till grund för klassificeringen. Klassificeringen görs av företagsledningen vid första redovisningstillfället.

Övriga finansiella skulder

Övriga finansiella skulder i balansräkningen består av obligationslån, övriga långfristiga räntebärande skulder, övriga långfristiga skulder, kortfristiga räntebärande skulder, leverantörsskulder och övriga skulder. Upplåning redovisas inledningsvis till verkligt värde, netto efter transaktionskostnader.

Upplåning redovisas därefter till upplupet anskaffningsvärde och eventuell skillnad mellan erhållet belopp (netto efter transaktionskostnader) och återbetalningsbeloppet redovisas i resultaträkningen fördelat över låneperioden, med tillämpning av effektivräntemetoden.

FORTS. NOT 1

Skulderna i balansräkningen, lång- och kortfristiga och obligationslån, rapporteras initialt till verkligt värde, och därefter till amorterat belopp. Transaktionskostnader minskar initialt skulden och periodiseras därefter i enlighet med effektivräntemetoden.

Lånebeloppen redovisas som skulder i balansräkningen, varvid lån med löptid över 12 månader redovisas som långfristiga och övriga som kortfristiga.

Vid förtidsinlösen av lån minskas utestående låneskuld med nominellt lånebelopp. Eventuell över- eller underkurs resultatförs.

Derivatinstrument och säkringsåtgärder

Koncernen säkrar oljeprisrisk, ränterisk och valutarisk som är hänförliga till nettotillgångarna i utländska verksamheter och transaktioner som är prognostiserade i utländsk valuta. Koncernen använder optioner och swappar för att säkra oljeprisrisk, ränteswappar för att säkra ränterisk samt framtida valutakontrakt för att säkra valutarisk.

Derivat bokas upp enligt det värde som gällde då kontraktet ingicks och omvärderas till verkligt värde. Metoden för att redovisa den vinst eller förlust som uppkommer vid omvärdering beror på om derivatet identifierats som ett säkringsinstrument och, om så är fallet, karaktären hos den post som säkrats. Koncernen identifierar vissa derivat som antingen;

- a) säkring av verkligt värde avseende en redovisad tillgång eller skuld eller ett bindande åtagande (verkligt värdesäkring),
- b) säkring av en särskild risk som är kopplad till en redovisad tillgång eller skuld eller en mycket sannolik prognostiserad transaktion (kassaflödessäkring) eller
- c) säkring av en nettoinvestering i en utlandsverksamhet.

Då transaktionen ingås, dokumenterar koncernen förhållandet mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten, liksom koncernens mål för riskhantering och riskhanteringsstrategin avseende säkringen. Koncernen dokumenterar också sin bedömning, både när säkringen ingås och fortlöpande, av huruvida de derivatinstrument som används i säkringstransaktioner är effektiva när det gäller att motverka förändringar i verkligt värde eller kassaflöden som är hänförliga till de säkrade posterna. Effektiviteten i de säkrade posterna måste vara inom spannet 80–125%.

Derivat marknadsvärderas, orealiserade valutakursvinster presenteras i balansräkningen som kortfristiga fordringar och orealiserade valutakursförluster presenteras som kortfristiga skulder.

Upplysningar om verkligt värde för olika derivatinstrument som används i säkringssyften återfinns i not 32. Förändringar i säkringsreserven i övrigt totalresultat framgår av förändringar i eget kapital samt rapport över totalt resultat. Hela det verkliga värdet på ett derivat som utgör säkringsinstrument klassificeras som anläggningstillgång eller långfristig skuld när den säkrade postens återstående löptid är längre än 12 månader.

Kassaflödessäkring

Den säkrade posten utgörs i detta fall av en högst sannolik prognostiserad förbrukning av bunkerolja och den rörliga räntesatsen som kontantbetalas för lån. Koncernen har en exponering mot priset för bunkerolja för fartygsdriften och använder fastpriskontrakt, swappar och

optioner för att säkra sin oljeprisrisk och ränterisk. Säkringskontrakt ingås regelbundet för att matcha den underliggande kostnaden för leverans av bunkerolja. Säkringsinstrumenten (oljeoptioner och futures för bunkerhedgar och ränteswappar för räntesäkringar), som är en effektiv hedge, värderas och redovisas mot övrigt totalresultat i den så kallade säkringsreserven till dess att den säkrade posten påverkar resultaträkningen det vill säga när inköpet äger rum. För koncernens säkringar av oljepriser i bunkerolja så kallade bunkerhedgar och vissa ränteswappar tillämpas säkringsredovisning. I samband med att inköpet ägt rum flyttas då det ackumulerade verkliga värdet på säkringsinstrumenten ut från säkringsreserven och redovisas i posten direkta rörelsekostnader i resultaträkningen som en justering av kostnaden för bunkerolja eller som en del av räntekostnaden för aktuell period.

Positiva eller negativa värden på derivaten redovisas som en övrig långfristig anläggningstillgång eller en övrig långfristig skuld. Den kortfristiga delen av den säkrade posten redovisas som en övrig kortfristig fordran eller skuld.

Redovisning av kassaflödessäkringar av ränterisk och utländsk valuta i framtida sannolika prognostiserade transaktioner följer samma principer som ovan beskrivna policy för bunkerhedgar.

Förändringar i verkligt värde av det säkrade instrumentet redovisas genom övrigt totalresultat och samlas i säkringsreserven. De samlade förändringarna i verkligt värde omvärderas genom övrigt totalresultat till resultaträkningen i samma period som den säkrade posten redovisar vinst eller förlust och rapporteras på samma rad som den säkrade posten.

Det är koncernens policy att löptider och förfallodagar för de finansiella instrument som innehas och som klassificeras som hedgekontrakt för ränte- och valutaexponering i möjligaste mån ska överensstämma med den underliggande exponeringens förfalloprofil.

Resultat från alla typer av finansiella derivatinstrument, med undantag för de kontrakt som avser finansiell trading, redovisas antingen som en justering av värdet av underliggande tillgång eller skuld eller som en justering av den intäkt eller kostnad för den period och för de transaktioner kontraktet är avsedda att säkra.

När säkringsredovisningen är avslutad och den säkrade posten förväntas inträffa, redovisas den säkrade posten i resultaträkningen. Förändringen i säkringsreserven omvärderas sedan genom övrigt totalresultat till resultaträkningen.

Om en underliggande tillgång eller skuld säljs eller inlöses marknadsvärderas det tillhörande finansiella instrumentet och resultatet redovisas som en justering av försäljnings- eller inlösenvärdet av den underliggande tillgången eller skulden.

Säkring av nettoinvesteringar

Säkring av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter redovisas på samma sätt som kassaflödessäkringar. Den vinst eller förlust som är hänförlig till den effektiva delen av säkringen, redovisas genom övrigt totalresultat och samlas i omräkningsreserven. Vinst eller förlust hänförlig till den ineffektiva delen av säkringen redovisas direkt i resultaträkningen som en finansiell post. Ackumulerad vinst eller förlust omvärderas genom övrigt totalresultat och rapporteras i resultaträkningen när utlandsverksamheten, eller del av verksamheten, avyttras.

Bestämning av verkligt värde när finansiella instrument värderas till verkligt värde i balansräkningen

(i) Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad (nivå 1)

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (till exempel courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. För finansiella skulder bestäms verkligt värde utifrån noterad säljkurs.

(ii) Värderingstekniker genom att använda observerbara marknadsdata (nivå 2)

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så tar koncernen fram det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter och företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. Koncernen går med regelbundna intervall igenom värderingstekniken och prövar dess giltighet genom att jämföra utfallen från värderingstekniken med priser från observerbara aktuella marknadstransaktioner i samma instrument. De tillämpade värderingsmodellerna stäms av så att verkligt värde vid första redovisningen uppgår till transaktionspriset och förändring i verkligt värde redovisas sedan löpande utifrån de förändringar som inträffat i de underliggande marknadsriskparametrarna.

(iii) Värderingstekniker genom att använda väsentliga ej observerbara data (nivå 3)

Om det inte finns några liknande finansiella instrument på en noterad marknad och det inte finns någon observerbar prisinformation från marknaden, baseras värderingen på ett beräknat diskonterat kassaflöde. Verkligt värde bestäms genom att anta vad marknadspriset skulle vara om det fanns en marknad det vill säga det beräknade marknadsvärdet är en prognos snarare än en observation.

Kvittning av finansiella instrument

Finansiella tillgångar och skulder redovisas med bruttobelopp i balansräkningen. Se not 32 för uppgifter om finansiella instrument där kvittningsrätt förekommer, det vill säga när det finns en legal rätt att kvitta de redovisade beloppen och en avsikt att reglera dem med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången eller reglera skulden.

Nedskrivning av finansiella instrument

Koncernen bedömer per varje balansdag om det finns objektiva bevis för att nedskrivningsbehov föreligger för en finansiell tillgång eller en grupp av finansiella tillgångar. När det gäller tillgångar som klassificerats som tillgångar tillgängliga för handelsändamål, beaktas en betydande eller varaktigt nedgång i verkligt värde för en aktie till en nivå som ligger under dess anskaffningsvärde, som en indikation på att nedskrivningsbehov föreligger.

Om sådant bevis föreligger för finansiella tillgångar som kan säljas, tas den ackumulerade förlusten – beräknad som skillnaden mellan anskaffningsvärdet och aktuellt verkligt värde, med avdrag för eventuella tidigare nedskrivningar som redovisats i resultaträkningen – bort från övrigt totalresultat och redovisas i resultaträkningen. Nedskrivningar av eget kapitalinstrument, vilka redovisas i resultaträkningen, återförs inte över resultaträkningen. Återföring av nedskrivning av obligationer redovisas i resultaträkningen på samma rad som nedskrivningen. Obligationer skrivs ner när motparten hamnar i obestånd.

Inkomstskatter

Allmänt

Aktuell skatt samt förändring av uppskjuten skatt redovisas i resultaträkningen förutom de uppskjutna skatter som redovisas mot övrigt totalresultat. Uppskjuten skatt inkluderar outnyttjade underskott vid taxeringen omräknade till gällande skattesats samt andra temporära skillnader mellan bokförda och skattemässiga restvärden. Skattevärdet av outnyttjade underskottsavdrag aktiveras i den mån det är sannolikt att dessa kommer att medföra lägre skatteutbetalningar i en nära framtid.

Väsentliga bedömningar av ledningen krävs vid beräkning av skatteskulder och skattefordringar och för uppskjuten skatt för avsättningar och fordringar. Processen innebär bedömning av koncernens skatteexponering av aktuell skatt och att fastställa temporära skillnader som skapas av olika skatte- och redovisningsregler. Ledningen bedömer särskilt sannolikheten att uppskjutna skattefordringar kan avräknas mot överskott vid en framtida beskattning. Se även not 2.

Aktuell skatt

Alla företag inom koncernen beräknar inkomstskatter i enlighet med de skatteregler och förordningar som gäller i de länder där vinsten beskattas.

Uppskjutna skatter

Koncernen använder balansräkningsmetoden för att beräkna uppskjutna skatter. Balansräkningsmetoden innebär att uppskjutna skattefordringar och skulder ska värderas efter de på balansdagen beslutade eller aviserade skattesatser som förväntas gälla för den period då tillgången realiseras eller skulden regleras. Skattesatserna appliceras på de existerande skillnaderna mellan en tillgångs eller en skulds redovisningsmässiga respektive skattemässiga värde, samt på underskottsavdrag. Dessa underskottsavdrag kan utnyttjas för att minska framtida beskattningsbara inkomster. Uppskjutna skattefordringar är redovisade i den mån det är sannolikt att tillräckliga skattepliktiga överskott kommer att finnas som medger redovisning av sådana fordringar.

Leasing

Ett leasingavtal där de ekonomiska riskerna och förmånerna som är förknippade med ägandet i allt väsentligt är överförda till leasetagaren definieras som en finansiell lease.

Tillgångar som hyrs enligt finansiella leasingavtal redovisas som anläggningstillgång i koncernens balansräkning. Förpliktelsen att betala framtida leasingavgifter redovisas som lång- och kortfristiga

FORTS. NOT 1

skulder. Tillgångarna skrivs av enligt plan medan leasingbetalningarna redovisas som ränta och amortering av skulderna.

Övriga leasingavtal redovisas som operationella leasingavtal, vilket innebär att leasingavgiften kostnadsförs över löptiden med utgångspunkt från nyttjandet.

Varulager

Varulager värderas till det lägsta av anskaffningsvärde enligt den så kallade FIFO-principen, först in, först ut-metoden, respektive nettoförsäljningsvärde, med avdrag för eventuell inkurans. Anskaffningsvärdet för färdiga varor, varor under tillverkning och pågående arbeten består av råmaterial, direkt lön, andra direkta kostnader och hänförliga indirekta tillverkningskostnader (baserade på normal tillverkningskapacitet). Lånekostnader ingår inte. Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset i den löpande verksamheten, med avdrag för tillämpliga rörliga försäljningskostnader. Varulagret består huvudsakligen av bunkerolja, reservdelar, varor som säljs ombord och produkter till barer och restauranger ombord på fartygen samt färdigvarulager och varor under tillverkning. I kostnader för varulager ingår överföringar från totalt övrigt resultat av eventuella vinster/förluster från kassaflödesåkringar som uppfyller villkoren för säkringsredovisning, hänförliga till inköp av råmaterial.

Kundfordringar

Lånefordringar redovisas till de belopp som de förväntas erhållas efter avdrag för eventuella kundförluster. En reservering för värdeminskning av kundfordringar görs när det finns objektiva bevis för att koncernen inte kommer att kunna erhålla alla belopp som är förfallna enligt fordringarnas ursprungliga villkor. Reserveringens storlek utgörs av skillnaden mellan tillgångens redovisade värde och nuvärdet av bedömda framtida kassaflöden, diskonterade med effektiv ränta. Det reserverade beloppet redovisas i resultaträkningen.

Leverantörsskulder

Leverantörsskulder redovisas initialt till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde.

Leverantörsskulder är förpliktelser att betala för varor eller tjänster som har förvärvats i den ordinarie verksamheten från leverantörer. Leverantörsskulder klassificeras som kortfristiga skulder om betalningen förfaller inom ett år. Om inte redovisas leverantörsskulder som långfristiga skulder.

Likvida medel

I likvida medel ingår kassa, banktillgodohavanden och övriga kortfristiga placeringar med en ursprunglig löptid av upp till tre månader.

Ersättning till anställda

Ersättningar efter avslutad anställning, såsom pensioner och andra ersättningar, erläggs till övervägande delen genom fortlöpande betalningar till fristående myndigheter eller organ som därmed övertar förpliktelserna mot de anställda, det vill säga genom så kallade avgiftsbestämda planer. Härvid betalar företaget fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och har ingen förpliktelse att betala ytterligare

avgifter. Koncernens resultat belastas, som administrationskostnader, för kostnader i takt med att förmånerna intjänas. Resterande del fullgörs genom så kallade förmånsbestämda planer där förpliktelserna kvarstår för bolaget. Ersättningar till anställda och före detta anställda utgår baserat på lön vid pensioneringen och antalet tjänsteår. Företaget bär risken för att de utfästa ersättningarna utbetalas. För förmånsbestämda planer beräknas företagets kostnader samt värdet av utestående förpliktelser per balansdagen med hjälp av aktuella beräkningar vilka syftar till att fastställa nuvärdet av utfärdade förpliktelser.

I balansräkningen redovisas nettot av beräknat nuvärde av förpliktelserna och verkligt värde på förvaltningstillgångarna som antingen en avsättning eller en långfristig finansiell fordran. I de fall då ett överskott i en plan inte helt går att utnyttja redovisas endast den del av överskottet som företaget kan återvinna genom minskade framtida avgifter eller återbetalningar. Kvittning av ett överskott i en plan mot ett underskott i en annan plan sker endast om företaget har en rätt att använda ett överskott i en plan för att reglera ett underskott i en annan plan, eller om förpliktelserna avses att regleras på nettobasis.

Pensionskostnaden och pensionsförpliktelsen för förmånsbestämda pensionsplaner beräknas årligen av oberoende aktuarier. Åtagandet utgörs av nuvärdet av de förväntade framtida utbetalningarna. De viktigaste aktuariella antagandena anges i not 21. Vid fastställandet av förpliktelsernas nuvärde och verkligt värde på förvaltningstillgångarna kan det uppstå aktuariella vinster och förluster genom att det verkliga utfallet avviker från det tidigare gjorda antagandet, eller att antaganden ändras. Förändringar i nuvärdet av skulden på grund av ändrade aktuariella antaganden samt ändrat utfall redovisas i övrigt totalresultat som omräkning. Den verkliga avkastningen minus beräknad räntetäkt på förvaltningstillgångar redovisas även den i övrigt totalresultat som omräkning. Kostnader avseende tjänstgöring under tidigare perioder redovisas direkt i resultaträkningen. Den beskrivna redovisningsprincipen ovan tillämpas bara för koncernredovisningen. Moderbolaget och dotterföretagen redovisar förmånsbestämda pensionsplaner enligt lokala regler och föreskrifter i respektive land.

Avsättningar

Generellt redovisas en avsättning då det finns ett åtagande som följd av en inträffad händelse, där det är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera åtagandet samt då en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Avsättning görs med det belopp som är den bästa uppskattningen av det som krävs för att reglera den befintliga förpliktelsen på balansdagen. Då det finns en osäkerhet i uppskattningarna avseende kommande händelser utanför koncernens kontroll, kan det verkliga utfallet avvika väsentligt.

Då en förpliktelse inte möter kriterierna för att redovisas i balansräkningen, kan den betraktas som en eventalförpliktelse. Dessa förpliktelser härrör från inträffade händelser och deras förekomst kommer att bekräftas endast av att en eller flera osäkra framtida händelser, som inte helt ligger inom koncernens kontroll inträffar eller uteblir. Eventalförpliktelser inkluderar även befintliga förpliktelser där ett utflöde av resurser inte är troligt eller en tillräckligt tillförlitlig uppskattning av beloppet inte kan göras.

Nya eller ändrade redovisningsstandarder som tillämpas efter 2017

IFRS 9 Finansiella Instrument, IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder och IFRS 16 Leasing är nya redovisningsstandarder som har publicerats men är inte obligatoriska för 2017 och har inte tillämpats i förtid av Stena AB koncernen.

Från och med 1 januari 2018 tillämpar Stena AB IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder samt IFRS 9 Finansiella instrument i sin koncernredovisning. Vad gäller IFRS 9 har implementeringen inneburit följande förändringar vad gäller klassificering och tillhörande värdering:

1. Ett antal finansiella instrument som tidigare har redovisats till sina verkliga värden över övrigt totalresultat kommer fortsättningsvis redovisas direkt i resultaträkningen. Någon omvärderingseffekt har inte uppstått men däremot har omklassificeringen givit upphov till en justering inom eget kapital mellan verkligt värdereserv och balanserade vinstmedel.

2. I enlighet med IFRS 9 skall en kreditriskreserv beräknas och redovisas baserat på förväntade kreditförluster snarare än på konstaterade kreditförluster. Förändringen har i Stenas fall inte inneburit någon väsentlig förändring av reservens storlek.

Implementeringen av IFRS 15 har inte givet upphov till någon effekt avseende öppningsbalansen per 1 januari 2018 och kommer att ha en begränsad effekt på redovisningen av intäkter framgent. Den grundläggande affären inom respektive affärsområde inkluderar ytterst ett välddefinierat prestationsåtagande vilket är att antingen leverera en vara eller en tjänst/service. Sammanfattningsvis konkluderar vi att:

- Kundkontrakt inom våra affärsområden inkluderar med mindre undantag ett prestationsåtagande.
- De huvudsakliga intäktsflödena är följande:

• Färjelinjer	Gods- och passagerartrafik samt försäljning av konsumentprodukter
• Offshore Drilling	Försäljning av tjänster
• Shipping	
– Stena RoRo	Försäljning av tjänster
– Stena Bulk	Försäljning av tjänster
– Övrigt	Försäljning av utbildning- och bemanningstjänster
• Fastigheter	Försäljning av byggtreprenader och övriga tjänster
• Nya Affärer	Försäljning av varor och tjänster

Förutom intäktsflöden i enlighet med IFRS 15 redovisar Offshore Drilling, Shipping och Fastigheter betydande intäkter i enlighet med leasingkontrakt.

3. Intäkterna inom de olika affärsområdena skall, vad avser det huvudsakliga prestationsåtagandet, redovisas när kontrollen övergår till kunden vilket sker när kontrollen över varan eller tjänsten övergår till kunden och detta sker antingen över tid eller vid en specifik tidpunkt. IFRS 15 har inte inneburit att några intäkter kommer att redovisas annorlunda i jämförelse med en modell baserat på risker och förmåner.

4. Det finns inom ramen för de olika affärsområdena mekanismer som i olika omfattning inverkar på det slutgiltiga priset på en vara eller tjänst, till exempel i form av en kundklubb där konsumenten vid varje köptillfälle erhåller rabatt på framtida köp. Värdet av varje utförd prestation kommer således att redan initialt att påverkas av den förväntade framtida försäljningen (användningen av poäng). Stena har tidigare tillämpat IFRIC 13 varför detta inverkar på innehållet i de finansiella rapporterna.

5. Flera av affärsområdena inom Stena agerar leasegivare och dessa kontrakt skall från och med 1 januari 2019 hanteras i enlighet med IFRS 16. I enlighet med denna standard skall de delar i ett leasingkontrakt som utgör ett kundkontrakt i enlighet med IFRS 15 redovisas i enlighet med denna standard. Intäkten kommer i alla lägen att redovisas över tid, det vill säga på samma sätt som hyresintäkterna i enlighet med leasingkontraktet, så en separation av dessa intäkter inverkar inte på öppningsbalansen utan det kommer främst att inverka på lämnade tilläggsupplysningar.

IFRS 16 Leasingavtal innebär en omfattande förändring avseende redovisning av leasingavtal och kräver att alla leasingavtal redovisas i balansräkningen. Tillämpningen av IFRS 16 kommer således att leda till att operationella leasingavtal redovisas i balansräkningen. Stena har operationella leasingavtal avseende exempelvis fastigheter, hamnar och kontorsutrustning. Arbete pågår kring att uppskatta den fulla effekten av IFRS 16, liksom att utarbeta processer och utvärdera systemlösningar för att uppfylla rapporteringskraven. Obligatoriskt tillämpningsdatum är 1 januari 2019.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolaget tillämpar Årsredovisningslagen och Rådet för finansiell rapportering RFR 2, Redovisning för juridiska personer.

Moderbolaget tillämpar i huvudsak de principer som beskrivs avseende koncernredovisningen ovan. De avvikelser som förekommer mellan moderbolagets och koncernens principer föranleds av begränsningar i möjligheterna att tillämpa IFRS i moderbolaget till följd av Årsredovisningslagen samt i vissa fall av skattelagstiftning. De mest väsentliga avvikelserna mellan koncernen och moderbolagets redovisningsprinciper framgår nedan.

Moderbolaget tillämpar RFR 2 som inkluderar undantaget i tillämpningen av IAS 39 gällande redovisning och värdering av finansiella garantier till förmån för dotterbolag och intresseföretag.

Enligt RFR 2 behöver inte de bestämmelser i IAS 19 som gäller förmånsbestämda pensionsplaner tillämpas i juridisk person.

Aktier tillgängliga för försäljning redovisas enligt ÅRL 4:14d. Värdeförändringar på aktier tillgängliga för försäljning redovisas i resultaträkningens finansnetto.

Aktier i dotterbolag redovisas till anskaffningskostnad, reducerat för eventuell nedskrivning.

Koncernbidrag redovisas i resultaträkningen efter finansnetto.

I moderbolaget rubriceras eget kapital i enlighet med Årsredovisningslagens regler med uppdelning av bundet och fritt eget kapital.

NOT 2. UPPSKATTNINGAR I BOKSLUTET

Uppskattningar och bedömningar utvärderas löpande och baseras på historisk erfarenhet och andra faktorer, inklusive förväntningar på framtida händelser som anses rimliga under rådande förhållanden.

Styrelsen och företagsledningen gör uppskattningar och antaganden om framtiden vid upprättande av årsredovisningen. De uppskattningar för redovisningsändamål som blir följden av dessa kommer, definitionsmässigt, sällan att motsvara det verkliga resultatet. De uppskattningar och antaganden som innebär en betydande risk för väsentliga justeringar i redovisade värden för tillgångar och skulder under nästkommande räkenskapsperiod diskuteras nedan.

a) Prövning av nedskrivningsbehov för immateriella anläggningstillgångar

Enligt IFRS har immateriella anläggningstillgångar antingen definierats med bestämbar eller obestämbar nyttjandeperiod. Immateriella anläggningstillgångar med obestämbar nyttjandeperiod skrivs inte av utan eventuellt nedskrivningsbehov testas årligen. Goodwill har, enligt IFRS, per definition, en obestämbar nyttjandeperiod och skrivs därmed inte av. Från och med 2014 bedöms även förvärvade varumärken ha obestämbar nyttjandeperiod och skrivs inte längre av.

Tillgångar med obegränsad livslängd

Koncernen undersöker årligen om något nedskrivningsbehov föreligger för goodwill och varumärken, i enlighet med den koncernredovisningsprincip som beskrivs i not 1. Återvinningsvärden för kassagenererande enheter har fastställts genom beräkning av nyttjandevärden. Prövningen kräver en uppskattning av parametrar som påverkar det framtida kassaflödet samt fastställande av en diskonteringsränta, se vidare beskrivning i not 9. Per den 31 december 2017 uppgår det redovisade värdet på goodwill till MSEK 2 258 (2 032) och det redovisade värdet på varumärken till MSEK 707 (706).

Tillgångar med begränsad livslängd

Immateriella anläggningstillgångar som skrivs av testas för eventuellt nedskrivningsbehov när omständigheterna indikerar att värdet på den immateriella anläggningstillgången bör skrivas ner. Faktorer som anses vara av betydelse är:

- Väsentligt försämrade ekonomisk utveckling i omvärlden.
- Försämrade rörelseresultat jämfört med historiska och budgeterade rörelseresultat.

Se vidare beskrivning i not 9.

Per den 31 december 2017 uppgår det redovisade värdet på immateriella anläggningstillgångar med begränsad livslängd till MSEK 1 088 (1 033) varav linjerättigheter MSEK 593 (631).

b) Prövning av nedskrivningsbehov av fartyg

Koncernen gör minst två gånger om året en bedömning om det föreligger nedskrivningsbehov av fartygens värden, se vidare beskrivning under not 1, rubriken "Nedskrivning av icke-finansiella tillgångar". Givet den negativa utvecklingen inom Drilling-marknaden genomförs kontinuerligt noggranna nedskrivningsprövningar avseende de bokförda värdena på koncernens borrhartyg och borrhargar. Återvinningsbart belopp har fastställts baserat på beräkningar av nyttjandevärde där indikationer om nedskrivningsbehov finns. Dessa beräkningar utgår från uppskattade framtida kassaflöden med väsentliga antaganden såsom diskonteringsränta, inflation, rater och förväntade volymer. Ledningen bevakar kontinuerligt förändringar i ekonomiska förhållanden som kan påverka väsentliga antaganden som använts för att diskontera framtida kassaflöden. Under 2017 skrevs borrhargen *Stena Clyde* ned med MUSD 18,5. Per den 31 december 2017 befanns återvinningsvärdena baserade på nyttjandevärde inte i något övrigt fall understiga redovisade värden, varför någon ytterligare nedskrivning ej bedömdes vara nödvändig.

Koncernens antaganden vad gäller oljemarknaden baseras på en bedömning om återhämtning på medellång sikt. Skulle det inte ske kan ytterligare framtida nedskrivning av koncernens borrhartyg och borrhargar bli aktuell. Information om bokfört värde på fartyg samt väsentliga antaganden presenteras i not 10.

c) Pensionsförmåner

Koncernen har förmånsbestämda pensionsplaner, främst i Storbritannien och i Sverige. Beräkningen av pensionskostnaden och pensionskulden grundas på antaganden om diskonteringsränta, dödlighet, inflation och framtida pensions- och löneökningar. Ändrade antaganden har direkt inverkan på nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen och pensionsrelaterade kostnader och intäkter. En känslighetsanalys för de mest väsentliga antagandena presenteras i not 21.

d) Uppskjutna skatter

Vid upprättande av de finansiella rapporterna gör koncernen en beräkning av inkomstskatten för varje skatteområde där koncernen är verksam, liksom av uppskjutna skatter hänförliga till temporära skillnader. Uppskjutna skattefordringar som huvudsakligen är hänförliga till förlustavdrag och temporära skillnader redovisas om skattefordringarna kan förväntas återvinnas genom framtida beskattningsbara intäkter. Förändringar i antagandena om prognostiserade framtida beskattningsbara intäkter liksom förändringar av skattesatser, kan resultera i betydande skillnader i värderingen av uppskjutna skatter.

e) Avsättningar

Generellt sett redovisas en avsättning då det finns ett åtagande som följd av en inträffad händelse, där det är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera åtagandet samt då en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Avsättning görs med det belopp som är den bästa uppskattningen av det som krävs för att reglera den befintliga förpliktelsen på balansdagen. Då det finns en osäkerhet i uppskattningarna avseende kommande händelser utanför koncernens kontroll kan det verkliga utfallet avvika väsentligt. Då en förpliktelse inte möter kriterierna för att redovisas i balansräkningen kan den betraktas som en eventalförpliktelse och upplysas om.

Dessa förpliktelser härrör från inträffade händelser och deras förekomst kommer att bekräftas endast av att en eller flera osäkra framtida händelser, som inte helt ligger inom koncernens kontroll, inträffar eller uteblir. Eventalförpliktelserna inkluderar även befintliga förpliktelser där ett utflöde av resurser inte är troligt eller en tillräckligt tillförlitlig uppskattning av beloppet inte kan göras.

f) Verkligt värde på finansiella instrument

Koncernen beräknar diskonterade kassaflöden för olika finansiella tillgångar som kan säljas, som inte handlas på en aktiv marknad.

g) Förvaltningsfastigheter

En fastighets marknadsvärde kan endast med säkerhet fastställas då den säljs. Fastighetsvärderingar är beräkningar gjorda enligt vedertagna principer utifrån vissa antaganden, därför är marknadsvärdet inte ett exakt värde utan en uppskattning.

NOT 3. REDOVISNING PER RÖRELSESEGMENT OCH GEOGRAFISKT OMRÅDE

Stena är en internationell koncern verksam inom främst Färjeliner, Offshore Drilling, Shipping, Fastigheter och Nya Affärer. Det finns inga materiella transaktioner mellan dessa operativa segment.

Färjeliner bedrivs av Stena Line i Skandinavien, Storbritannien, Frankrike, Tyskland, Lettland, Polen, Nederländerna samt Irland. Stena Line är en av världens ledande färjeoperatörer. Verksamheten består per 31 december 2017 av 21 strategiskt belägna färjelinjer, 39 fartyg och fem hamnar i Skandinavien, Storbritannien och Nederländerna.

Intäkterna genereras främst från (i) frakt, främst bestående av intäkter från gods- och långtradartrafik; (ii) biljettförsäljning, bestående av intäkter från biljetter för privatpersoner och privata bilar, paket/charterresor samt hotellövernattningar; (iii) ombordförsäljning, bestående främst av intäkter från detaljhandel, restauranger, barer, spel samt på linjen Norge–Danmark, tax-free försäljning. De direkta rörelsekostnaderna består i huvudsak av personalkostnader, kostnader för inköp av varor som säljs ombord, bränslekostnader, fartygscharterkostnader, kommissioner, paketresekostnader och andra därtill relaterade kostnader.

Drillingverksamhet bedrivs via Stena Drilling, med huvudkontor i Aberdeen, Skottland. Stena Drilling är ett av världens ledande företag inom utveckling, byggnation och drift av oljeborrningsriggar och oljeborrningsfartyg. Flottan består av två tredje generationens och en femte generationens halvt nedsänkbara oljeborrningsriggar samt fyra sjätte generationens oljeborrningsfartyg för ultradjupt vatten, varav en är isklassad. Intäkterna består av intäkter från charterkontrakt för riggar och fartyg. De direkta rörelsekostnaderna är främst personalkostnader, bränslekostnader samt kostnader för försäkringar, underhåll och catering.

Shippingverksamhet omfattar ägande och uthyrning av oljetank- och RoRo-fartyg. För att stödja verksamheten är företaget även engagerat i management och bemanning, såväl som design, inköp, försäljning och ombyggnader av sådana fartyg.

Stena Bulk är ett av världens ledande tankrederier. Stena Bulk utvecklar banbrytande tankfartyg som uppfyller kunders krav på säkra transporter och innovativ logistik. Stena Bulk kontrollerar en flotta av 88 tankfartyg och har verksamhet i alla segment av tankmarknaden.

Stena RoRo tillhandahåller fartyg, innovativa lösningar och projektledning. Företagets kunder är operatörer och rederier runt om i världen.

Northern Marine Group (NMG) är Stenas internationella företag inom ship management med en global kundbas och med huvudkontor i Glasgow, Skottland. Med en omfattande kundportfölj och ett stort antal fartyg under management är företaget en marknadsledare inom kvalificerad ship management. Företaget driver en högteknologisk flotta av runt 100 fartyg från sitt världsomspännande nätverk av kontor i bland annat Aberdeen, Glasgow, Göteborg, Houston, Mumbai, Manila, Singapore, Shanghai, St Petersburg, Köpenhamn och Rotterdam.

Stena Teknik är en gemensam resurs för all maritim verksamhet inom Stena. Verksamheten består av nybyggnads- och ombyggnadsprojekt, marinteknisk rådgivning samt upphandling, såväl som forskning och utveckling.

Intäkter från shippingverksamheten består främst av charterintäkter för ägda eller inchartrade fartyg samt ship managementintäkter för fartyg under Stenas management. Direkta rörelsekostnader består främst av kostnader för fartygscharter, bränsle, personal, försäkring och andra driftsrelaterade fartygskostnader.

Fastighetsverksamhet omfattar investeringar i bostadsfastigheter och kommersiella fastigheter främst i Sverige och Nederländerna.

Totalt äger och förvaltar, på uppdrag av närstående företag, Stena 2,4 miljoner m², främst i Sverige. Innehavet består av runt 28 300 bostäder och kommersiella fastigheter. Av detta bestånd äger koncernen 2,0 miljoner m² och 21 000 bostäder. Stena Fastigheter är ett av Sveriges största privatägda fastighetsbolag.

Intäkterna består av hyror från hyresgäster i egna fastigheter samt förvaltningsintäkter från förvaltade fastigheter. Kostnaderna avser främst underhåll, värme och personal.

Nya Affärer omfattar finansiella engagemang och investeringar i verksamheter utanför Stenas traditionella verksamhetsområden under enheten Stena Adactum.

Stena Adactum är koncernens investmentbolag som investerar långsiktigt i noterade och onoterade företag. Målet är att bygga starka och lönsamma företag som kan utgöra plattformar för nya affärsområden inom Stena Sfären. Stena Adactum består av fem helägda dotterföretag samt tre intresseföretag som är noterade. Dotterföretagen bedriver verksamhet i fem olika verksamhetsgrenar:

- Ballingslöv är en internationell koncern inom kök, badrum och förvaring, med ambitionen att bli en av de ledande aktörerna på den europeiska marknaden för dessa produkter. Företaget har tillverkningsenheter i Sverige, Storbritannien och Danmark.
- S-Invest är en detaljhandelskedja med ett av Sveriges största sortiment av inom- och utomhusplanter.
- Envac tillhandahåller automatiserade avfallshanteringssystem för hushåll och städer och har kontor i 18 länder.
- Stena Renewable är koncernens vindkraftsföretag som framgångsrikt har byggt upp och äger några av Sveriges största landbaserade vindkraftsparker. Parkerna består av totalt 96 vindkraftverk.
- Captum bildades 2016 och dess huvudsakliga verksamhet är att erbjuda betalningslösningar till bolagen inom Stena Sfären.

Övrigt omfattar ej fördelade, centrala administrationskostnader.

Det främsta måttet för lönsamhet för dessa segment är "rörelse-resultat" och "EBITDA". Dessa mått är också de som rapporterats till bolagets högsta verkställande beslutsfattare. I Stena AB koncernen har bolagets styrelse, som tar alla strategiska beslut, denna funktion.

Avstämning mellan EBITDA och rörelseresultat per rörelsesegment

MSEK		1 januari–31 december	
		2016	2017
Färjelinjer	EBITDA	2 827	2 784
	Av- och nedskrivningar	-1 341	-1 418
	Resultat av fartygsförsäljningar	38	134
	Rörelseresultat	1 524	1 499
Offshore Drilling	EBITDA	3 752	1 247
	Av- och nedskrivningar	-4 439	-3 197
	Rörelseresultat	-687	-1 950
Shipping			
– RoRo	EBITDA	400	427
	Av- och nedskrivningar	-297	-250
	Resultat av fartygsförsäljningar	262	202
	Rörelseresultat	365	379
– Bulk	EBITDA	288	165
	Av- och nedskrivningar	-535	-588
	Resultat av fartygsförsäljningar	3	
	Rörelseresultat	-244	-423
– Övrigt	EBITDA	13	-18
	Av- och nedskrivningar	-27	-31
	Resultat av verksamhetsförsäljningar		19
	Rörelseresultat	-14	-29
Totalt Shipping	Rörelseresultat	107	-73
Fastigheter			
Fastigheter	EBITDA	1 451	1 624
	Värdeförändring förvaltningsfastigheter	1 503	940
	Av- och nedskrivningar	-4	-3
	Resultat av fastighetsförsäljningar	81	735
	Rörelseresultat	3 031	3 296
Nya Affärer	EBITDA	599	696
	Av- och nedskrivningar	-311	-264
	Resultat av verksamhetsförsäljningar	96	
	Rörelseresultat	384	432
Övrigt	EBITDA	-283	-328
	Av- och nedskrivningar	-57	-51
	Resultat av fastighetsförsäljningar		12
	Resultat av verksamhetsförsäljningar	-6	-29
	Rörelseresultat	-346	-396
Totalt	EBITDA	9 047	6 598
	Värdeförändring förvaltningsfastigheter	1 503	940
	Av- och nedskrivningar	-7 011	-5 802
	Resultat av fartygsförsäljningar	303	336
	Resultat av verksamhetsförsäljningar	90	-9
	Resultat av fastighetsförsäljningar	81	747
	Rörelseresultat	4 013	2 809

FORTS. NOT 3

Av- och nedskrivningar per rörelsessegment

MSEK	1 januari–31 december	
	2016	2017
Färjelinjer	1 341	1 418
Offshore Drilling	4 439	3 197
Shipping		
RoRo	297	250
Bulk	535	588
Övrigt	27	31
Totalt	859	868
Fastigheter	4	3
Nya Affärer	311	264
Övrigt	57	51
Totalt	7 011	5 802

Av- och nedskrivningar per tillgångsslag

MSEK	1 januari–31 december	
	2016	2017
Fartyg	6 117	4 911
Vindkraftverk	167	125
Inventarier	339	387
Byggnader, mark	56	55
Hamnanläggningar	164	159
Totala materiella tillgångar	6 843	5 638
Immateriella tillgångar	168	164
Totala avskrivningar	7 011	5 802

I totala avskrivningar 2016 ingick avskrivningar på fartyg under finansiella leasingavtal med MSEK 39. Inga fartyg under finansiella leasingavtal finns under 2017.

Investeringar i materiella anläggningstillgångar per rörelsessegment

MSEK	1 januari–31 december	
	2016	2017
Färjelinjer	768	2 130
Offshore Drilling	1 443	1 236
Shipping		
RoRo	48	59
Bulk	671	959
Övrigt	184	122
Totalt	903	1 140
Fastigheter	3 699	2 333
Nya Affärer	206	195
Övrigt	60	40
Totalt	7 079	7 074

Tillgångar per rörelsesegment

MSEK		31 december	
		2016	2017
Färjelinjer		16 205	17 214
Offshore Drilling		34 326	28 271
Shipping	RoRo	2 173	1 719
	Bulk	9 235	9 420
	Övrigt	1 038	1 240
Totalt		12 446	12 379
Fastigheter		37 641	40 338
Nya Affärer		9 556	9 661
Övrigt		13 525	11 546
Totalt		123 699	119 409

Geografisk information

Koncernens shippingverksamhet inom Stena RoRo och Stena Bulk bedrivs till största delen mellan hamnar världen runt under längre eller kortare kontrakt. Dessa verksamheter fördelas ej per geografiskt område.

Affärsområdena Färjelinjer och Fastigheter bedriver verksamhet främst i Skandinavien och övriga Europa. Offshore Drilling har verksamhet över hela världen.

Totala intäkter per geografiskt område

MSEK		1 januari–31 december	
		2016	2017
Skandinavien		16 635	15 201
Övriga Europa		9 306	10 152
Övriga marknader		6 667	3 636
Ej fördelat		2 191	4 743
Totalt		34 799	33 732

Tillgångar per geografiskt område

MSEK		31 december	
		2016	2017
Skandinavien		49 518	51 607
Övriga Europa		29 324	28 489
Övriga marknader		34 221	28 646
Ej fördelat		10 635	10 667
Totalt		123 699	119 409

NOT 4. FÖRSÄLJNING AV ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

MSEK		1 januari–31 december	
		2016	2017
Fartyg	Försäljningspris	1 013	1 106
	Redovisat värde	–710	–770
	Resultat från försäljning av fartyg	303	336
Förvaltningsfastigheter	Försäljningspris	599	2 096
	Redovisat värde	–518	–1 349
	Resultat från försäljning av förvaltningsfastigheter	81	747
Verksamheter	Försäljningspris	192	950
	Redovisat värde	–102	–959
	Resultat från försäljning av verksamheter	90	–9
Totalt	Försäljningspris	1 804	4 151
	Redovisat värde	–1 330	–3 078
Totalt resultat från försäljning av anläggningstillgångar		474	1 073

Resultat från försäljning av byggnader och inventarier redovisas i netto-resultatet.

I totala försäljningspriset ingår betalda försäljningsomkostnader med MSEK 35 (14). Vid jämförelse med kassaflödesanalysen, för ovan-

stående tillgångsslag, finns skillnader. Främst till följd av att kassaflöde från sålda byggnader och inventarier ingår i kassaflödet och att i kassaflödet gjorts avdrag för likvida medel i sålda bolag.

I försäljning av verksamheter 2017 ingår försäljning av ett joint venture.

NOT 5. ADMINISTRATIONSKOSTNADER

I administrationskostnader inkluderas kostnader för forskning och utveckling med MSEK 42 (35). Ersättning till revisorer avseende revisionsuppdrag samt övriga uppdrag framgår av tabell nedan:

Ersättning till revisorer

MSEK		1 januari–31 december	
		2016	2017
Revisionsuppdraget		23	25
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget		2	1
Skatterådgivning		4	2
Övriga tjänster		5	3
Summa		34	31
Revisionsarvode till övriga revisionsfirmor		1	2
Koncernen totalt		35	33

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsen och verkställande direktörens förvaltning samt övriga arbetsuppgifter som ankommer på bolagets revisor att utföra. Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget innebär andra kvali-

tetssäkringstjänster som ska utövas enligt författning, bolagsordning, stadgar eller avtal. Skatterådgivning innehåller både rådgivning och granskning av efterlevnad inom skatteområdet. Övriga tjänster är andra uppdrag.

NOT 6. INVESTERINGAR REDOVISADE ENLIGT KAPITALANDELSMETODEN OCH ÖVRIGA SAMARBETSARRANGEMANG

Under denna rubrik redovisas samtliga intresseföretag, joint ventures och övriga samarbetsarrangemang. Som övriga samarbetsarrangemang har en gemensam verksamhet identifierats men bedöms ej vara av väsentlig karaktär. Intresseföretag och joint ventures rapporteras enligt kapitalandelsmetoden medan gemensamma verksamheter redovisas som parternas andel av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Se även not 1 under rubriken "Andelar i intresseföretag, joint ventures och övriga samarbetsarrangemang".

Intresseföretag delas upp i strategiska innehav och övriga innehav. Resultat från övriga innehav, mer direkt hänförliga till rörelsen redovisas i rörelseresultatet medan strategiska innehav redovisas i finansnettot under rubriken "Resultat från andelar i strategiska intresseföretag".

Samtliga joint ventures är hänförliga till rörelsen och redovisas i rörelseresultatet.

I koncernen finns fem innehav som ses som strategiska; Midsona AB (publ), Gunnebo AB (publ), Svedbergs i Dalstorp AB (publ.), Wisent Oil & Gas Plc och NTEX AB. NTEX AB är en ny investering för 2017.

Per den 31 december 2017 innehas 24% av kapitalet och 28% av rösterna i Midsona AB (publ) (organisationsnummer 556241-5322, säte i Malmö), vilket är 1 respektive 2 procentenheter mindre än föregående år som följd av en riktad nyemission samt inköp av aktier. Stenas värde av Midsona AB:s börsvärde uppgick till MSEK 642 (485). Resultatandelen uppgick till MSEK 21 (10).

Per 31 december 2017 innehas 26% av kapitalet och rösterna i Gunnebo AB (publ) (organisationsnummer 556438-2629, säte i Göteborg), vilket är oförändrat mot föregående år. Värdet av Stenas innehav av Gunnebo AB:s börsvärde uppgick till MSEK 667 (765). Resultatandelen uppgick till MSEK 41 (54).

Andelarna i Midsona och Gunnebo har ställts som säkerhet för skulder till kreditinstitut.

Per den 31 december 2017 innehas 26% av kapitalet och 26% av rösterna i Svedbergs i Dalstorp AB (publ.) (organisationsnummer 556052-4984, säte i Tranemo kommun), vilket är oförändrat mot föregående år. Stenas värde av Svedbergs i Dalstorp AB:s börsvärde uppgick till MSEK 196 (234). Resultatandelen uppgick till MSEK 12 (3).

Under året har koncernen även investerat i NTEX AB och per den 31 december 2017 innehas 25% av kapitalet och rösterna i NTEX AB (organisationsnummer 556648-7285, säte i Göteborgs kommun). Resultatandelen uppgick till MSEK 0.

Koncernen har också en investering i Wisent Oil & Gas Plc, vilket är ett oljeprospekteringsbolag. Under 2013 skrevs andelen ner till noll och under 2018 kommer bolaget att likvideras. Per 31 december 2017 innehas 30% av kapitalet och rösterna i bolaget vilket är samma som föregående år.

De belopp som redovisas i balansräkningen består av följande:

MSEK	31 december	
	2016	2017
Strategiska intresseföretag	1 338	1 459
Övriga intresseföretag och övriga innehav	17	16
Joint ventures	953	708
Totalt	2 308	2 183

De belopp som redovisas i totalresultatet består av följande:

MSEK	1 januari–31 december	
	2016	2017
Strategiska intresseföretag	76	62
Övriga intresseföretag och övriga innehav	1	9
Joint ventures	160	155
Totalt	237	225

FORTS. NOT 6

MSEK	Strategiska innehav		Övriga intresseföretag och övriga innehav		Joint Venture		Totalt	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Ingående anskaffningsvärde	980	1 338	17	17	704	953	1 701	2 308
Investering	311	109	15	-6	154	98	480	201
Avyttringar	-1	-1		-2			-1	-3
Återbetalning av kapital			-14				-14	
Resultat från intresseföretag/ Joint Venture								
– Resultatandel	66	74	1	9	118	58	185	141
– Övrigt						97		97
Övrigt totalresultat	10	-13			43		52	-13
Utdelning	-28	-48	-4		-128	-57	-160	-105
Omklassificering till dotterbolag					1	-380	1	-380
Omräkningsdifferenser			1	-2	62	-73	63	-75
Övriga förändringar						11		11
Bokfört värde vid årets utgång	1 338	1 459	17	16	953	708	2 308	2 183

I posten andelar i intresseföretag avseende de strategiska innehaven ingår per 31 december 2017 goodwill med MSEK 554 (500).

Sammanfattande information om koncernens andel av resultat och totalresultat

Nedan visas finansiell information i sammandrag om koncernens intresseföretag och joint ventures, vilka redovisas med kapitalandelsmetoden. redovisas i bolagens bokslut justerade för skillnader i redovisningsprinciper mellan koncernen och bolagen.

Informationen avser Stena AB koncernens andel av de belopp som

MSEK	Strategiska intresseföretag		Övriga intresseföretag och övriga innehav		Joint Venture		Totalt	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Resultat	66	74	1	9	118	155	185	238
Övrigt totalresultat	10	-13			42		52	-13
Totalt	76	62	1	9	160	155	237	225

Nedan visas bolagens tillgångar (inklusive goodwill), skulder, eget kapital, intäkter och resultat för koncernens väsentliga intresseföretag och

joint ventures. Dessutom visas bolagens påverkan på Stena AB koncernens resultat och dess bokförda värde i koncernen.

MSEK	Registreringsland	Tillgångar	Skulder	Eget kapital	Intäkter	Årets resultat	Ägarandel	Koncernresultat total	Bokfört värde
2016									
Midsona AB (publ)	Sverige	2 620	1 271	1 349	1 744	45	25%	21	302
Gunnebo AB (publ)	Sverige	5 551	3 661	1 890	6 088	209	26%	52	833
Svedbergs i Dalstorp AB (publ)	Sverige	484	314	170	449	44	26%	3	202
Totalt								76	1 338

MSEK	Registreringsland	Tillgångar	Skulder	Eget kapital	Intäkter	Årets resultat	Ägarandel	Koncernresultat total	Bokfört värde
2017									
Midsona AB (publ)	Sverige	2 857	1 307	1 550	2 173	84	24%	32	331
Gunnebo AB (publ)	Sverige	5 701	3 835	1 866	5 991	160	26%	18	826
Svedbergs i Dalstorp AB (publ)	Sverige	505	337	168	639	47	26%	12	202
NTEX AB	Sverige	285	262	23	1 124	28	25%		100
Totalt								62	1 459

Övriga intresseföretag och övriga innehav

MSEK	Registrerings-land	Tillgångar	Skulder	Eget kapital	Intäkter	Årets resultat	Ägarandel	Koncernresultat total	Bokfört värde
2016									
GSW F Class Pte Ltd	Singapore	745	836	-91	256	16	35%		
Collectius Ltd	Hongkong						20%	-3	
Örgryte Bostad AB	Sverige	47	204	-157	50	21	20%	4	1
Collectius AG	Schweiz	35	11	24		-2	20%	1	15
Investeringar av mindre värde								-1	1
Totalt								1	17

MSEK	Registrerings-land	Tillgångar	Skulder	Eget kapital	Intäkter	Årets resultat	Ägarandel	Koncernresultat total	Bokfört värde
2017									
Örgryte Bostad AB	Sverige	53	207	-154	49	19	20%	4	2
Collectius AG	Schweiz	144	124	20	17	6	20%		14
Golden Avenue (GSW) PTE Ltd	Singapore	59	86	-28	30	-1	30%	3	
Investeringar av mindre värde								2	
Totalt								9	16

I två intressebolag finns oredovisade andelar om ett värdet till MSEK -5 (-1) och ackumulerat MSEK -12 (-7).

Joint venture

MSEK	Registrerings-land	Tillgångar	Skulder	Eget kapital	Intäkter	Årets resultat	Ägarandel	Koncernresultat total	Bokfört värde
2016									
Nordic Rio LLC	Marshallöarna	358	267	91	67	38	50%	16	33
Navigation Gothenburg LLC	Marshallöarna	685	555	131	107	58	50%	14	17
Glacia Limited	Bermuda	442	15	428	103	41	50%	21	214
Northern Marine Australia Ltd	Australien	12	3	8	56	5	50%	3	5
Blå Tomten KB	Sverige	289	278	10	53	10	50%	5	152
Golden Stena Bulk IMOIIIMAX I	Cypern	317	292	25	58	7	50%	3	12
Golden Stena Bulk IMOIIIMAX III	Cypern	338	320	18	58	7	50%	4	9
Partrederiet SUST I DA	Norge	332	20	312	109	26	50%	4	88
Partrederiet SUST III DA	Norge	321	6	315	71	-6	50%	-8	117
Stena Weco AS	Danmark	1 197	678	518	3 552	108	50%	97	301
Investeringar av mindre värde								1	5
Totalt								160	953

MSEK	Registrerings-land	Tillgångar	Skulder	Eget kapital	Intäkter	Årets resultat	Ägarandel	Koncernresultat total	Bokfört värde
2017									
Nordic Rio LLC	Marshallöarna	379	293	85	55	3	50%	-1	29
Navigation Gothenburg LLC	Marshallöarna	562	292	270	107	56	50%	23	87
Glacia Limited	Bermuda	414	9	405	85	22	50%	11	203
Northern Marine Australia Ltd	Australien	13	5	8	45	3	50%	1	5
Blå Tomten KB	Sverige	383	367	15	48	5	50%	3	156
Golden-Agri Stena Pte	Singapore	93	36	57	251	35	50%	18	29
GSW F Class Pte Ltd	Singapore	490	571	-80	203	2	50%	11	
Stenwec 1 P/S	Danmark	328	216	112	48	3	50%	1	55
Golden Stena Bulk IMOIIIMAX I	Cypern	269	252	17	48	-5	50%	-3	9
Golden Stena Bulk IMOIIIMAX III	Cypern	288	276	12	48	-4	50%	-2	6
Golden Stena Bulk IMOIIIMAX VII	Cypern	289	293	-4	47	-6	50%	-3	-2
Golden Stena Bulk IMOIIIMAX VIII	Cypern	305	309	-4	48	-4	50%	-2	-2
Partrederiet SUST I DA	Norge	242	3	239	125	33	50%		43
Partrederiet SUST III DA	Norge	277	14	263	93	13	50%	1	90
Totalt								58	708

I april 2017 köptes resterande 50% i det tidigare joint venture Weco A/S, vilket genererade en vinst i koncernen om MSEK 97. Weco A/S hade vid förvärvet bolag rapporterade enligt kapitalandelsmetoden.

I två joint ventures finns oredovisade andelar om ett värdet av MSEK -27 (6) och ackumulerat MSEK -67 (-40).

NOT 7. FINANSNETTO

MSEK	1 januari–31 december	
	2016	2017
Resultat från andelar i strategiska intresseföretag (se not 6)	66	74
Erhållna utdelningar från aktieinnehav	50	52
Erhållna utdelningar från finansiella tillgångar	64	44
Erhållna utdelningar	114	96
Realiserat resultat från avyttringar av kortfristiga placeringar	9	16
Realiserat resultat från avyttringar av aktier tillgängliga till försäljning	204	437
Nedskrivning av aktier tillgängliga till försäljning	-51	-27
Realiserat resultat från finansiella instrument värderade till verkligt värde via resultaträkningen	-29	-47
Orealiserat resultat från kortfristiga placeringar	-2	-7
Orealiserat resultat från finansiella instrument värderade till verkligt värde via resultaträkningen	256	193
Resultat från värdepapper	387	565
Ränteintäkter	277	273
Ränteintäkter	277	273
Räntekostnader	-2 385	-2 110
Räntekostnader	-2 385	-2 110
Valutaeffekter hänförliga till tradingverksamhet	11	-4
Valutaomräkningseffekter	2	-57
Valutavinst/förlust	13	-61
Upplösning av kapitaliserade finansieringskostnader	-143	-143
Löftesprovision	-57	-48
Bankavgifter	-8	-12
Övriga finansiella kostnader	-15	-100
Övriga finansiella intäkter och kostnader	-223	-303
Finansnetto	-1 751	-1 466

Det har inte varit någon materiell ineffektivitet i våra kassaflödessäkringar.

Upplösning av kapitaliserade finansieringskostnader avser periodisering av kostnader för vissa långfristiga lån och leasingförpliktelser över löptid för sådana lån. Se not 31.

NOT 8. SKATTER

Resultat före skatt fördelas geografiskt enligt följande:

MSEK	1 januari–31 december	
	2016	2017
Sverige	1 600	2 038
Utanför Sverige	662	–695
Totalt resultat före skatt	2 262	1 343

Aktuell och uppskjuten skatt fördelas enligt följande:

Aktuell skatt

Periodens skattekostnad, Sverige	–10	–12
Periodens skattekostnad, utanför Sverige	–69	–146
Justering av skatt hänförlig till tidigare år, utanför Sverige	106	–91
Total aktuell skatt	26	–249

Uppskjuten skatt

Periodens skattekostnad, Sverige	–282	–231
Justering av skatt hänförlig till tidigare år, Sverige	–1	46
Periodens skattekostnad/intäkt, utanför Sverige	412	–206
Justering av skatt hänförlig till tidigare år, utanför Sverige	102	–215
Total uppskjuten skatt	230	–605
Total redovisad skatt	256	–855

Under 2017 uppgick betald skatt till MSEK 331 och återbetald skatt till MSEK 165, vilket ger ett netto av MSEK 166 (156).

Skilnad mellan inkomstskattesats i Sverige och effektiv skattesats, %

Procent	1 januari–31 december	
	2016	2017
Svensk inkomstskattesats	22	22
Effekt av andra skattesatser i utländska dotterföretag	–3	–3
Skatt hänförlig till tidigare år	–21	15
Ökning av underskottsavdrag utan motsvarande aktivering av uppskjuten skatt	5	10
Ej avdragsgilla kostnader	2	6
Ej skattepliktiga intäkter	–13	–20
Utnyttjade underskottsavdrag, tidigare ej aktiverade	–2	–5
Omstrukturering	–2	30
Effekt av förändrad skattesats	–2	2
Övrigt	3	7
Effektiv skattesats	–11	64

De främsta faktorerna som påverkar den effektiva skattesatsen är möjligheten att värdera och/eller utnyttja underskottsavdrag, tonnagebeskattad rederiverksamhet samt försäljning av näringsbetingade andelar.

År 2016 vann gruppen ett skattemål och återförde tidigare avsättningar.

NOT 9. IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

MSEK	Goodwill	Varumärken	Linje- rättigheter	Distribu- tionsavtal	IT- investeringar	Övriga immatr. tillg.	Totalt
Anskaffningsvärden							
Ingående balans, 1 januari 2016	1 994	829	955	307	939	108	5 132
Förvärvade och avyttrade verksamheter (not 29)	165	183			26	245	619
Investeringar					76	45	121
Försäljningar/utrangeringar	-5				-86		-91
Överföringar	-98	-183			48	-277	-510
Kursdifferenser	30	5	-30	2	3	6	16
Utgående balans, 31 december 2016	2 086	834	925	309	1 006	127	5 287
Förvärvade och avyttrade verksamheter (not 29)	217		-50		-3	66	230
Investeringar					75	88	163
Försäljningar/utrangeringar	4		-17		-33		-46
Överföringar					72	-76	-4
Kursdifferenser	5	2	4	4	2	-9	8
Utgående balans, 31 december 2017	2 312	836	862	313	1 119	196	5 638
Akkumulerade av- och nedskrivningar							
Ingående balans, 1 januari 2016	-52	-127	-260	-288	-694	-11	-1 432
Förvärvade och avyttrade verksamheter (not 29)	-1				-1		-2
Kursdifferenser	-1	-1	9	-1	-1	-2	3
Försäljningar/utrangeringar					86		86
Överföringar					-3		-3
Årets av- och nedskrivningar			-43	-18	-107		-168
Utgående balans, 31 december 2016	-54	-128	-294	-307	-720	-13	-1 516
Förvärvade och avyttrade verksamheter (not 29)			43		2		45
Kursdifferenser		-1	-1	-2	-6		-9
Försäljningar/utrangeringar			24		31		55
Överföringar					4		4
Årets av- och nedskrivningar			-41	-2	-111	-9	-164
Utgående balans, 31 december 2017	-54	-129	-269	-311	-800	-22	-1 585
Bokfört värde, 31 december 2016	2 032	706	631	2	286	114	3 771
Bokfört värde, 31 december 2017	2 258	707	593	2	319	174	4 053

Goodwill

Goodwill fördelas på koncernens kassagenererande enheter (KGE) identifierade per rörelsesegment. En sammanfattning av fördelningen av goodwill på rörelsesegmentsnivå återfinns nedan.

MSEK	31 december	
	2016	2017
Nya Affärer	1 553	1 564
Färjelinjer	352	355
Övrigt	127	339
Totalt	2 032	2 258

Prövning av nedskrivningsbehov för goodwill sker årligen samt då indikationer på att nedskrivningsbehov föreligger. Återvinningsvärden för en kassagenererande enhet fastställs baserat på beräkningar av nyttjandevärde. De mest väsentliga antagandena för att fastställa nyttjandevärdet är diskonteringsränta och tillväxttakt, utöver förväntningar om verksamhetens framtida utveckling. Diskonteringsräntan före skatt var för Nya Affärer 6–7%. Tillväxttakten för intäkter har inom Nya Affärer bedömts individuellt per bolag fram till år 2025. Under denna period varierar tillväxttakten för intäkter normalt mellan 2–5% till och med år 2020 och har uppskattats till 2% mellan 2020 och 2025. För perioden därefter har tillväxttakten för intäkter antagits till 1,5% vilket är baserat på ett försiktigt antagande. En förlängd prognosperiod kan styrkas då samtliga bolag har varit verksamma under en längre tid och har en väl beprövad affärsmodell. Nya Affärer har ett långsiktigt ägarperspektiv och arbetar med att vidareutveckla sina bolagsinnehav genom ett aktivt ägande och finansiell styrka utan någon planerad bolagsavyttring. Samma principer användes inom rörelsesegmentet Nya Affärer föregående år.

Vid prövning av nedskrivningsbehov för goodwill inom Färjelinjer användes en diskonteringsränta på 7% före skatt. Tillväxttakten för intäkter har bedömts individuellt per bolag eller linje och uppgår i genomsnitt till mellan 2 och 5% till och med år 2021 och därefter mellan 0–2%. Per den 31 december 2017 befanns återvinningsvärdena baserade på nyttjandevärde för de kassagenererade enheterna att inte i något fall understiga redovisade värden, varför nedskrivning av tillhörande goodwill ej var nödvändig. Ett antal känslighetsanalyser har även upprättats för att undersöka eventuella nedskrivningsbehov. Vid dessa analyser beräknades värdet med användande av 2 procentenheter högre diskonteringsränta än ovan nämnda diskonteringsränta. Dessa känslighetsanalyser visade inget nedskrivningsbehov för väsentliga kassagenererande enheter.

Varumärken

Varumärken är i allt väsentligt hänförligt till rörelsesegmentet Nya Affärer. Under 2017 har samtliga varumärken inom Nya Affärer testats för eventuellt nedskrivningsbehov. Testerna har utförts enligt samma tillvägagångssätt som för fastställande av nyttjandevärdet för goodwill, se närmare beskrivning ovan. Använd diskonteringsränta före skatt var för de enskilda varumärkena 6–7% samt tillväxttakten för intäkter antas fram till år 2020 vara 3–5%. För perioden därefter har tillväxttakten för intäkter antagits till 2%. Inget av de utförda testerna påvisade något nedskrivningsbehov. Från och med 2014 görs ingen avskrivning på varumärken då de bedöms ha obestämbar nyttjandeperiod.

NOT 10. MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

MSEK	Fartyg	Pågående projekt	Vindkraft-verk	Inventarier	Byggnader och mark	Totalt
Anskaffningsvärden						
Ingående balans, 1 januari 2016	76 950	4 366	2 774	5 222	1 721	91 033
Förvärvade och avyttrade verksamheter (not 29)		222		378	150	750
Investeringar	979	1 936	10	288	170	3 383
Försäljningar/utrangeringar	-1 438	-94		-984	-10	-2 526
Överföringar	-177	-796	259	-78	-78	-870
Kursdifferenser	4 374	382		188	26	4 970
Utgående balans, 31 december 2016	80 688	6 016	3 043	5 014	1 979	96 740
Förvärvade och avyttrade verksamheter (not 29)				-187	1	-186
Investeringar	3 415	1 144	31	205	114	4 909
Försäljningar/utrangeringar	-1 148	-30	-197	-87	-3	-1 465
Överföringar	1 066	-4 698		983	-160	-2 809
Kursdifferenser	-5 776	-373		-277	-24	-6 450
Utgående balans, 31 december 2017	78 245	2 059	2 877	5 651	1 907	90 739
Akkumulerade av- och nedskrivningar						
Ingående balans, 1 januari 2016	-30 552	-35	-506	-3 320	-634	-35 047
Förvärvade och avyttrade verksamheter (not 29)				-212	-68	-280
Försäljningar/utrangeringar	714			679	5	1 398
Kursdifferenser	-1 820			-123	-21	-1 964
Överföringar	151			3	39	193
Årets av- och nedskrivningar	-6 117	-9	-156	-339	-56	-6 677
Utgående balans, 31 december 2016	-37 624	-44	-663	-3 312	-735	-42 378
Förvärvade och avyttrade verksamheter (not 29)				192		192
Försäljningar/utrangeringar	393	13	197	65	3	671
Kursdifferenser	2 575			154	4	2 733
Överföringar	425			6	84	515
Årets av- och nedskrivningar	-4 911	-8	-117	-387	-55	-5 478
Utgående balans, 31 december 2017	-39 142	-39	-583	-3 282	-699	-43 745
Bokfört värde, 31 december 2016	43 064	5 972	2 380	1 702	1 244	54 362
Bokfört värde, 31 december 2017	39 103	2 020	2 294	2 369	1 208	46 994

Pågående projekt per balansdagen inkluderar nybeställningar av ett IMOIMAX-fartyg och fyra RoPax-fartyg. IMOIMAX-fartyget levererades i februari 2018. Ett RoPax-fartyg beräknas vara färdigställt 2019 och övriga tre under 2020. Pågående projekt inkluderar även investeringar i offshore-utrustning.

Tillsammans uppgår fartygsbeställningarna gentemot varven per balansdagen till MSEK 2 948. I utgående redovisat värde för pågående projekt ingår förskott till varven med MSEK 549, offshore-utrustning med MSEK 1 042, kapitaliserad ränta med MSEK 177 och övriga kapitaliserade kostnader med MSEK 252.

Kapitalisering av ränta för fartygsprojekt uppgick för år 2017 till MSEK 153 och för år 2016 till MSEK 174.

Prövning för nedskrivningsbehov av fartyg sker årligen samt då indikationer på att nedskrivningsbehov föreligger. Återvinningsvärdet

fastställs baserat på beräkning av nyttjandevärde. De mest väsentliga antagandena för att fastställa nyttjandevärdet är diskonteringsränta och tillväxttakt, utöver förväntningar om verksamhetens framtida utveckling. Vid beräkning av nyttjandevärdet användes en diskonteringsränta på 7–8% före skatt. Tillväxttakten baseras på gällande kontrakt där tillämpligt. Därutöver har tillväxttakten bedömts till mellan 0–3% för åren under fartygets nyttjandeperiod. Under 2017 skrevs borrhgen *Stena Clyde* ned med MUSD 18,5. Per den 31 december 2017 befanns återvinningsvärdena baserade på nyttjandevärde inte i något övrigt fall understiga redovisade värden, varför någon ytterligare nedskrivning ej bedömdes vara nödvändig.

Värderingsintyg upprättade av oberoende värderingsinstitut per 31 december 2017 visar att fartygsflottans marknadsvärde överstiger det bokförda värdet med MSEK 291 (90).

NOT 11. HAMNAR

MSEK

Omvärderade anskaffningsvärden

Ingående balans, 1 januari 2016	4 369
Investeringar	4
Försäljningar/utrangeringar	-2
Överföringar	27
Kursdifferenser	-275
Utgående balans, 31 december 2016	4 123

Omvärderingar	-7
Försäljningar/utrangeringar	-2
Överföringar	31
Kursdifferenser	-23
Utgående balans, 31 december 2017	4 122

Akkumulerade avskrivningar

Ingående balans, 1 januari 2016	-315
Försäljningar/utrangeringar	2
Kursdifferenser	13
Årets avskrivningar	-164
Utgående balans, 31 december 2016	-464

Omvärderingar	261
Försäljningar/utrangeringar	2
Överföringar	-11
Årets avskrivningar	-159
Utgående balans, 31 december 2017	-371

Bokfört värde, 31 december 2016	3 659
---------------------------------	-------

Bokfört värde, 31 december 2017	3 751
--	--------------

Koncernen äger hamnar i Sverige, Storbritannien och Nederländerna. Hamnar används i den egna verksamheten och inkluderar hamnanläggningar, terminaler med mera.

Koncernens redovisningsprincip avseende värdering av hamnar bygger på omvärderingsmetoden. En omvärdering gjordes för samtliga hamnar per 1 januari 2015. Den senaste omvärderingen gjordes för koncernens hamnar i Storbritannien per 31 oktober 2017. Det innebär en effekt på ökat hamnvärde med MSEK 254, fördelat på MSEK -7 på anskaffningsvärde och MSEK 261 på avskrivningar.

Omvärderingen innebar en förändring i omvärderingsreserven i eget kapital, netto efter skatt på MSEK 211.

För att säkerställa värderingen har oberoende värderingsmän använts för samtliga hamnar.

Det bokförda värdet per 31 december 2017 hade uppgått till MSEK 1 766 (1 844) om hamnar hade varit redovisade till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar.

NOT 12. FÖRVALTNINGSFASTIGHETER

MSEK	31 december	
	2016	2017
Verkligt värde vid årets ingång	30 189	34 548
Investeringar	3 052	1 497
Omklassificering	114	-5 274
Försäljningar	-476	-1 241
Orealiserade värdeförändringar	1 503	940
Kursdifferenser	166	-57
Verkligt värde vid årets utgång	34 548	30 413
Förvaltningsfastigheter – pågående projekt		
Verkligt värde vid årets ingång	428	918
Investeringar	646	834
Omklassificering slutförda projekt	-114	-523
Försäljningar	-42	-106
Kursdifferenser		3
Verkligt värde vid årets utgång	918	1 126
Totalt verkligt värde förvaltningsfastigheter vid årets utgång	35 466	31 539

Förvaltningsfastigheter – påverkan på periodens resultat

MSEK	1 januari–31 december	
	2016	2017
Hyresintäkter	2 471	2 710
Direkta kostnader	-876	-917
Värdering av förvaltningsfastigheter	1 503	940
Totalt	3 098	2 734

Förvaltningsfastigheter avser koncernens kommersiella bestånd av bostads- och kontorsfastigheter.

Värdering av fastighetsbeståndet sker vid årsskiftet samt varje kvartal. Varje enskild fastighets verkliga värde bedöms genom att använda direktavkastningsmetoden. Driftsöverskottet baseras på marknadsmässiga hyresintäkter minskat med hyresvakanser på 0–1% för bostadsfastigheter och 0–15% för kommersiella fastigheter. Bedömning av avkastningskraven är baserad på information om marknadens förräntningskrav på köp och försäljningar av jämförbara fastigheter i liknande områden. I bedömningen har även hänsyn tagits till fastighetstyp, teknisk standard och byggnadskonstruktion. Vid värderingen den 31 december 2017 användes följande direktavkastningskrav.

Område	Direktavkastningskrav %	
	Bostäder	Kommersiellt
Sverige	2,0–5,25	4,25–7,5
Eurozon	n/a	4,25–10,0

Det uppskattade marknadsvärdet för förvaltningsfastigheter var MSEK 31 539 varav MSEK 27 016 är hänförligt till de svenska förvaltningsfastigheterna. Förra årets värde var MSEK 35 466 varav MSEK 30 624 var hänförligt till svenska fastigheter.

För att säkerställa värderingen till verkligt värde har en extern värdering utförts på samtliga fastigheter som under 2018 kommer att avyttras till Stena Sessan AB. Vid värdering av övriga förvaltningsfastigheter till verkligt värde (bedömt marknadsvärde) används en intern värderingsmodell.

NOT 13. ÖVRIGA LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPER

MSEK	31 december	
	2016	2017
Ingående bokfört värde	6 332	7 253
Tillkommit	2 432	4 814
Avgått	-2 823	-4 936
Omklassificering	639	-351
Förändring av orealiserat resultat över resultaträkningen	193	-82
Förändring av orealiserat resultat via övrigt totalresultat	128	-62
Kursdifferenser	353	-130
Utgående bokfört värde	7 253	6 506

MSEK	2016	2017
Övriga långfristiga värdepapper klassificeras som:		
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	1 299	1 087
Finansiella tillgångar som kan säljas, värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	5 954	5 419
Totalt	7 253	6 506

Övriga långfristiga värdepapper avser koncernens aktieinnehav, fonder och obligationer, vilka redovisas till verkligt värde. Aktier till ett värde av MSEK 1 146 (0) har ställts som säkerhet för skulder till kreditinstitut.

NOT 14. ÖVRIGA LÅNGFRISTIGA TILLGÅNGAR

MSEK	Uppskjutna skatte- fordringar	Andra långfristiga fordringar	Andra långfristiga värdepapper	Aktiverade kostnader	Totalt
Ingående bokfört värde 1 januari, 2016	1 011	2 559	1 222	515	5 307
Tillkommit	3	534	580	36	1 153
Avgått		-670	-513	-143	-1 326
Omvärderingar resultaträkningen	63	-16	6		53
Omvärderingar övrigt totalresultat	59	76	20		154
Omklassificering	193	-842	-263	19	-892
Kursdifferenser	27	108	52	25	212
Utgående bokfört värde 31 december 2016	1 356	1 749	1 104	452	4 661

MSEK	Uppskjutna skatte- fordringar	Andra långfristiga fordringar	Andra långfristiga värdepapper	Aktiverade kostnader	Totalt
Tillkommit	35	202	27	40	304
Avgått	-100	-51	-35	-129	-314
Omvärderingar resultaträkningen	-414	-2	52		-364
Omvärderingar övrigt totalresultat	-15	-13			-28
Förvärvade och avyttrade bolag	1				1
Omklassificering	28	2 860		3	2 891
Kursdifferenser	-39	-175	17	-30	-226
Utgående bokfört värde 31 december 2017	853	4 570	1 165	336	6 925

Uppskjutna skattefordringar avser outnyttjade förlustavdrag. Omklassificering inkluderar netto redovisning mot uppskjutna skatteskulder. Se not 8 och not 20. Andra långfristiga värdepapper avser innehav av ej

noterade aktier och fonder. Dessa aktier redovisas som Aktier tillgängliga till försäljning och värderas via övrigt totalresultat och resultaträkning.

FORTS. NOT 14

Andra långfristiga värdepapper

MSEK		Antal/Andel	Bokfört värde
<i>Dotterbolagens innehav</i>			
ING Dutch Office Funds C.V.	Nederländerna	5,8%	715
Airport Real Estate Management BV.	Nederländerna	20,2%	344
Övriga			106
Totalt andra långfristiga värdepapper			1 165

NOT 15. VARULAGER

MSEK	31 december	
	2016	2017
Bunker- och smörjoljor	123	219
Försäljningsvarulager	221	232
Råvaror och förnödenheter	202	209
Varor under tillverkning	210	139
Färdiga varor	150	152
Totalt	905	951

NOT 16. KORTFRISTIGA FORDRINGAR

MSEK	31 december	
	2016	2017
Kundfordringar		
Kundfordringar har klassificerats utifrån förfallotidpunkt		
Ej förfallna	2 002	1 717
Förfallna upp till 30 dagar	431	559
Förfallna mer än 30 dagar	415	309
Totalt	2 847	2 585
Övriga fordringar		
Kortfristiga fordringar, närstående bolag	201	104
Skattefordran	288	204
Övriga kortfristiga fordringar	1 988	1 972
Totalt	2 476	2 280
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
Förutbetalda kostnader	675	795
Upplupna intäkter	1 420	1 192
Totalt	2 095	1 987
Totalt kortfristiga fordringar	7 418	6 853

Det bokförda värdet av fordringarna är lika med det verkliga värdet. I kundfordringar ingår reservering för osäkra fordringar med MSEK 42 (88).
I försäljningskostnaderna ingår avsättning för kundförluster med MSEK 59 (58).

NOT 17. KORTFRISTIGA PLACERINGAR

MSEK	31 december	
	2016	2017
Kortfristiga placeringar, eget kapital- och skuldinstrument	269	262
Spärrade medel	625	603
Totalt	894	865

Det bokförda värdet av de kortfristiga placeringarna är lika med det verkliga värdet. Omsättningsaktier ingår i kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen.

Av det totala värdet har MSEK 0 (1) spärrats som säkerhet för vissa banklån, se not 28.

NOT 18. LIKVIDA MEDEL

MSEK	31 december	
	2016	2017
Kassa och bank	1 322	2 248
Totalt	1 322	2 248

NOT 19. EGET KAPITAL

Utdelning per aktie (SEK)

2016	8 500
2017	4 100

Specifikation av reserver

MSEK	Verkligtvärde- reserv	Säkrings- reserv	Omvärderings- reserv	Omräknings- reserv	Total
Ingående eget kapital 1 januari 2016	34	-1 601	1 560	2 119	2 112
Årets förändring verkligtvärdereserv, netto efter skatt	344				344
Årets förändring säkringsreserv, netto efter skatt					
– värdering av bunkersäkringar		515			515
– värdering av räntesäkringar		-55			-55
– värdering av valutasäkringar		-10			-10
– säkring av nettoinvestering i utländska dotterbolag		-114			-114
Årets förändring omvärderingsreserv, netto efter skatt			-152		-152
Årets omräkningsreserv, netto efter skatt				988	988
Utgående eget kapital 31 december 2016	378	-1 265	1 408	3 106	3 627
Årets förändring verkligtvärdereserv, netto efter skatt	50				50
Årets förändring säkringsreserv, netto efter skatt					
– värdering av bunkersäkringar		185			185
– värdering av räntesäkringar		187			187
– värdering av valutasäkringar		-223			-223
– säkring av nettoinvestering i utländska dotterbolag		-487			-487
Årets förändring omvärderingsreserv, netto efter skatt			145		145
Årets omräkningsreserv, netto efter skatt				-752	-752
Utgående eget kapital 31 december 2017	428	-1 603	1 553	2 354	2 732

Verkligtvärdereserv

Reserven omfattar vinster och förluster som uppstår vid värdering av finansiella tillgångar som kan säljas. När en sådan tillgång säljs redovisas den ackumulerade vinsten eller förlusten som hänför sig till omvärderingen av tillgången i resultaträkningen. Om en tillgång som omvärderats måste skrivas ned redovisas den ackumulerade vinsten eller förlusten i resultaträkningen.

Säkringsreserv

Säkringsredovisning tillämpas på inköp av bunker, räntekostnader, transaktioner i valuta annan än funktionell valuta samt investeringar i dotterbolag.

Reserven innehåller vinster och förluster som uppstått vid omvärdering av de säkringsinstrument som utgör effektiva säkringar. Den ackumulerade uppskjutna vinsten eller förlusten redovisas i resultatet i samma period eller i perioder som den säkrade prognostiserade transaktionen påverkar resultatet.

Omvärderingsreserv

Reserven omfattar omvärdering av tillgångsslaget hamnar. Det omvärderade beloppet utgörs av hamnarnas verkliga värde vid omvärderingstidpunkten. I takt med att avskrivningar görs på hamnar löses omvärderingsreserven upp med samma belopp som periodens avskrivning på övervärdet.

Om en hamns redovisade värde ökar till följd av en omvärdering redovisas ökningen i övrigt totalresultat.

Om en hamns redovisade värde minskar till följd av omvärderingen redovisas minskningen i resultaträkningen. Dock ska minskningen redovisas i övrigt totalresultat till den del det finns befintligt kreditsaldo i omvärderingsreserven vad gäller den tillgången.

Omräkningsreserv

Kursdifferenser som är hänförliga till omräkning av koncernens utländska dotterbolags funktionella valutor till SEK ackumuleras i omräkningsreserven. Vid försäljning av en utländsk verksamhet redovisas den ackumulerade omräknade valutaeffekten som redovisats i reserven i resultaträkningen och inkluderas i vinsten eller förlusten vid försäljningen.

NOT 20. UPPSKJUTNA SKATTER

MSEK	31 december	
	2016	2017
Uppskjutna skatteskulder		
Immateriella anläggningstillgångar		281
Materiella anläggningstillgångar	5 786	5 235
Finansiella anläggningstillgångar	134	12
Avsättningar	196	28
Övrigt	135	132
Uppskjutna skatteskulder, brutto	6 251	5 689
Uppskjutna skattefordringar		
Immateriella anläggningstillgångar		4
Materiella anläggningstillgångar	523	426
Finansiella anläggningstillgångar	323	352
Avsättningar	164	23
Underskottsavdrag	4 530	3 752
Övrigt	4	-215
Avgår ej beaktade uppskjutna skattefordringar avseende underskottsavdrag	-2 561	-2 021
Uppskjutna skattefordringar, brutto	2 983	2 321
Netto uppskjutna skatteskulder	3 267	3 368
varav redovisat som:		
Uppskjutna skattefordringar (not 14)	1 356	853
Uppskjutna skatteskulder	4 623	4 221

Uppskjutna skatter har beräknats totalt per land. Netto uppskjutna skattefordringar redovisas under övriga långfristiga tillgångar. Beräkning av uppskjutna skatter är baserat på den nominella skattesatsen i respektive land.

MSEK	2016			2017		
	Skatter via resultaträkningen	Skatter via övrigt totalresultat	Totala skatter	Skatter via resultaträkningen	Skatter via övrigt totalresultat	Totala skatter
Aktuell skatt	26		26	-249		-249
Uppskjutna skatter	230	45	275	-606	-15	-621
	256	45	301	-855	-15	-870

Bolagets förlustavdrag brutto fördelas enligt följande:

MSEK	31 december	
	2016	2017
Sverige	5 320	3 968
Övriga världen	15 355	12 210
Totalt	20 676	16 178

De flesta förlustavdrag saknar förfallodatum. Förlustavdrag på MSEK 4 906 förfaller mellan år 2018 och år 2026 och MSEK 552 förfaller efter år 2026.

NOT 21. ERSÄTTNING TILL ANSTÄLLDA

Ersättningar efter avslutad anställning, såsom pensioner, hälsovård och andra ersättningar, erläggs till övervägande del genom fortlöpande betalningar till fristående myndigheter eller organ som därmed övertar förpliktelserna mot de anställda, det vill säga genom så kallade avgiftsbestämda planer. Resterande del fullgörs genom så kallade förmånsbestämda planer där förpliktelserna kvarstår inom koncernen. För förmånsbestämda planer beräknas koncernens kostnader samt värdet av utestående förpliktelser per balansdagen med hjälp av aktuariella beräkningar vilka syftar till att fastställa nuvärdet av utfärdade förpliktelser. De aktuariella antagandena avser diskonteringsränta, inflation, antaganden för dödlighet, löneökningar, förväntad avkastning på tillgångarna samt andra faktorer. Diskonteringsräntan är baserad på långfristiga företags- eller statsobligationer såväl som bostadsobligationer för planerna i Sverige. Tillgångarna består till största del av långfristiga företagsobligationer, statsobligationer samt aktier. Förmånsbestämda planer förekommer inom framförallt koncernens dotterföretag i Storbritannien. Andra väsentliga förmånsbestämda planer omfattar tjänstemän i den svenska verksamheten (främst PRI-planen).

Kostnader redovisade i rörelseresultatet inkluderar kostnader för tjänstgöring under innevarande år, kostnader för tjänstgöring under tidigare år, nettoräntekostnader, administrationskostnader samt vinster och förluster vid regleringar. Kostnader redovisas som övrig rörelsekostnad eller administrationskostnad, beroende på de anställdas uppgifter. Effekter av omräkning redovisas i övrigt totalresultat.

En kortfattad beskrivning av de större pensionsplanerna följer nedan.

Storbritannien

Koncernen deltar i av dotterbolagen fonderade pensionsplaner (Company Schemes) samt har andelar i två industrifonder; Merchant Navy Ratings Pension Fund (MNRPF) och Merchant Navy Officers Pension Fund (MNOF). Koncernen uppskattar sin totala andel i MNRPF till 24% (20%) och i MNOF till 12% (12%), vilket baseras på uppgifter från pensionsplanernas förvaltare. De två industrifonderna är båda stängda för intjänande av pension för aktiva medlemmar.

MNRPF antog en betalningsplan 2001 då koncernens andel uppgick till cirka 32%, varvid hälften av planens inbetalningar gjordes av andra arbetsgivare som genomförde frivilliga betalningar. Avtalet med frivilliga inbetalningar upphörde dock 2006 och som ett resultat ökade koncernens andel av underskottet till cirka 60%. Koncernen initierade en rättsprocess mot MNRPF för att fastställa hur underskottet skall fördelas bland de olika arbetsgivarna. Den engelska court of Appeal fastställde 2011 ett utslag från High Court, att underskottsbetalning till MNRPF kan krävas av alla företag som tidigare deltagit i fonden, inklusive företag som inte längre anställer några medlemmar.

High Court i London meddelade under 2015 att de godkänner pensionsstyrelsens förslag till ny betalningsplan i MNRPF. Detta innebär att koncernens andel fastställdes till 20% samt att tidigare underskottsbetalningar från 2001 räknades av framtida underskott.

Den senaste implementerade treårsvärderingen i MNRPF gjordes per 31 mars 2014. På grund av den utdragna rättsprocessen bestämde pensionsstyrelsen att arbetsgivarna ska betala 150% av sin underskottsandel för att säkerställa fonderingen i pensionsplanen. Den nya

värderingen, 31 mars 2017 kommer att antas av pensionsstyrelsen i april 2018. Det har framkommit att det finns arbetsgivare som inte har betalningskapacitet därför har resterande arbetsgivares andelar av fonden ökat, Stenas andel har ökat från 20 till 24%. Pensionsstyrelsen har också föreslagit att arbetsgivarna ska betala 149% av sin underskottsandel för att säkerställa fonderingen i pensionsplanen, denna ska jämföras med 150% som användes vid förra värderingen. Det utökade betalningskravet ska inte ses som en ökning av skuldandelen utan som en periodisering av totala inbetalningar till pensionsplanen.

Pensionsplanerna (Company Schemes) i koncernens dotterbolag ger rätt till ersättningar som är kopplade till de enskilda medlemmarnas slutlön vid det tidigaste av det datum då de lämnar bolaget eller går i pension. Ersättningarna via de två industrifonderna är kopplade till de enskilda medlemmarnas genomsnittliga slutlön enligt ett karriärsindexerat system. Samtliga planer är stängda för nya medlemmar. Under 2017, stängdes även Northen Marine Management Limited Retirement & Death Benefits Scheme och Stena Drilling Limited Final Salary Scheme för intjänande av pension för aktiva medlemmar.

Pensionsplanerna i England fusionerades den 1 april, de olika pensionsplanerna är indelade i sektioner men har en gemensam pensionsstyrelse och ordförande. Tillgångarna för de enskilda pensionsplanerna är separerade och sponsrade av samma bolag som innan sammanläggningen. Styrelsen består av representanter från samtliga pensionsplaner både valda från arbetsgivare och arbetstagare. En oberoende styrelseordförande leder arbetet i pensionsstyrelsen. Investeringarna i fonderna bestäms av investeringskommittén där bolaget har två egna representanter utan beslutsrätt. Under hösten 2017 har den nya fonden valt gemensam administratör, aktuarie och investment konsult. Från 2018 har den nya fusionerade fonden gemensamma rådgivare. Fonderingsnivån för respektive plan bedöms vart tredje år och därefter upprättas en inbetalningsplan i överenskommen mellan arbetsgivare och förvaltare av pensionsfonden, vilken omfattar planmässiga betalningar tillsammans med underskottsbetalningar som krävs för att möta underskottet mellan tillgångar och skulder. Placeringsstrategin beslutas av pensionsplanens styrelse (trustees) i samråd med arbetsgivarna. Tillgångarna hanteras av pensionsplanernas förvaltare genom oberoende fondförvaltare, på uppdrag av pensionsplanernas styrelser. Respektive pensionsplan regleras av "Trust Deed and Rules" och planerna styrs av fristående pensionsbolag där styrelsen representeras av arbetsgivare och medlemmar.

Sverige

För tjänstemän i Sverige tryggas ITP 2-planens förmånsbestämda pensionsåtaganden för ålders- och familjepension genom en försäkring i Alecta. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering, UFR 10 Redovisning av pensionsplanen ITP 2 som finansieras genom försäkring i Alecta, är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. För räkenskapsåret 2017 har koncernen inte haft tillgång till information för att kunna redovisa sin proportionella andel av planens förpliktelser, förvaltningstillgångar och kostnader vilket medfört att planen inte varit möjlig att redovisa som en förmånsbestämd plan. Pensionsplanen ITP2 som tryggas genom en försäkring i Alecta redovisas därför som en avgiftsbestämd plan. Premien för den för-

månsbestämda ålders- och familjepensionen är individuellt beräknad och är bland annat beroende av lön, tidigare intjänad pension och förväntad återstående tjänstgöringstid.

Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt Alectas försäkringstekniska metoder och antaganden, vilka inte överensstämmer med IAS 19. Den kollektiva konsolideringsnivån ska normalt tillåtas variera mellan 125 och 155%. Om Alectas kollektiva konsolideringsnivå understiger 125% eller överstiger 155% ska åtgärder vidtas i syfte att skapa förutsättningar för att konsolideringsnivån återgår till normalintervallet. Vid låg konsolidering kan en åtgärd vara att höja det avtalade priset för nyteckning och utökning av befintliga förmåner. Vid hög konsolidering kan en åtgärd vara att införa premie-reduktioner. Vid utgången av 2017 uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 154% (149%).

Andra förmånsbestämda pensionsplaner i Sverige tryggas främst av pensionsstiftelse i egen regi. Det förekommer inget krav på en lägsta fonderingsnivå. Pensionsutbetalningar till pensionärer sker direkt från Stena och inte från stiftelsens pensionstillgångar.

Övriga länder

Efter en överenskommelse mellan den norska redarföreningen och facken, bestämdes att alla anställda i offshore industrin ska ändra från förmånsbeställda pensionsplaner till avgiftsbestämda pensionsplaner med retroaktiv effekt från 1 augusti 2016. Ändringen gäller från 1 januari 2017. För anställda i Stena Drilling A/S innebär detta att de erhöill en kompensation jämförbar med deras tidigare pensionsförmån. Storebrand Life Insurance garanterar tidigare pensionsförmån och löser därför Stena Drilling A/S från alla pensionsåtaganden.

En allmän förändring har skett i det Holländska pensionssystemet där de flesta bolag har ersatt förmånsbestämda planer med avgiftsbestämda pensionsplaner. Den här förändringen har också implementerats i Stena Line Holland BV under 2017. Bolaget garanterar det totala upparbetade pensionsåtagandet.

Information per land 31 december 2016, MSEK	Sverige	Storbritannien	Övriga länder	Totalt
Redovisning i balansräkningen				
Nuvärde av fonderade och ofonderade förpliktelser	537	10 472	356	11 365
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde	-236	-10 408	-371	-11 015
Totalt (överskott)/underskott	301	64	-15	350
Varav redovisade som				
Överskott i fonderade pensionsplaner	86	153	25	264
Pensioner och liknande förpliktelser	384	217	10	611
Pensioner och liknande förpliktelser, kortfristig del	3			3
Total fonderingsnivå för samtliga planer, %	44	99	104	97
Redovisning i resultaträkningen				
Kostnad för tjänstgöring under innevarande år	3	22	19	44
Räntekostnad, netto	8	-11		-3
Administrationskostnader		43		43
Omvärdering (vinst)/förlust	58	520		578
Total kostnad (vinst) för förmånsbestämda planer	69	574	19	662
Huvudsakliga antaganden för värderingen av förpliktelsen				
Livslängd, år:				
Män – nuvarande ålder 65	21,7	22,2		
Kvinnor – nuvarande ålder 65	24,0	23,8		
Inflation, % ¹⁾	1,75	3,15		
Diskonteringsränta, %	3,0	2,85		

Vägd genomsnittlig löptid för pensionsförpliktelsen uppgår till 17 år.

1) Angiven inflation för Storbritannien avser RPI. Använd CPI är 1,2 lägre än RPI.

FORTS. NOT 21

Information per land 31 december 2017, MSEK	Sverige	Storbritannien	Övriga länder	Totalt
Redovisning i balansräkningen				
Nuvärde av fonderade och ofonderade förpliktelser	576	10 849	369	11 794
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde	-245	-11 317	-331	-11 893
Totalt (överskott)/underskott	331	-468	38	-99
Varav redovisade som				
Överskott i fonderade pensionsplaner	92	552		644
Pensioner och liknande förpliktelser	420	84	38	542
Pensioner och liknande förpliktelser, kortfristig del	3			3
Total fonderingsnivå för samtliga planer, %	43	104	89	101
Redovisning i resultaträkningen				
Kostnad för tjänstgöring under innevarande år	8	17		25
Kostnad för tjänstgöring tidigare år			-30	-30
Räntekostnad, netto	9	-4		5
Administrationskostnader		39		39
Omvärdering (vinst)/förlust	23	-268	19	-226
Total kostnad (vinst) för förmånsbestämda planer	40	-216	-11	-187
Huvudsakliga antaganden för värderingen av förpliktelsen				
Livslängd, år:				
Män – nuvarande ålder 65	21,7	22,0		
Kvinnor – nuvarande ålder 65	24,0	23,6		
Inflation, % ¹⁾	1,75	3,10		
Diskonteringsränta, %	2,75	2,60		

Vägd genomsnittlig löptid för pensionsförpliktelsen uppgår till 17 år.

1) Angiven inflation för Storbritannien avser RPI. Använd CPI är 1,2 lägre än RPI.

Avstämning av förändring i nuvärdet av förmånsbestämd förpliktelse avseende fonderade och ofonderade förpliktelser, MSEK	2016	2017
Ingående balans 1 januari	10 719	11 365
Kostnad för tjänstgöring under innevarande år	44	25
Kostnader avseende tjänstgöring under tidigare år		-30
Administrationskostnader	43	39
Räntekostnader	366	324
Omvärdering till följd av förändrade finansiella antaganden	1 841	504
Omvärdering till följd av förändrade demografiska antaganden		-92
Omvärdering till följd av erfarenhetsbaserade justeringar	-183	-37
Omvärdering till följd av ändrad andel i pensionsplan	8	554
Inbetalningar av deltagare i pensionsplaner	2	2
Utbetalda förmåner	-545	-615
Uppgörelser	35	
Valutakursdifferenser	-965	-245
Utgående balans 31 december	11 365	11 794

Avstämning av förändring i verkligt värde av förvaltningstillgångar, MSEK	2016	2017
Ingående balans 1 januari	10 543	11 015
Ränteintäkter på förvaltningstillgångar	369	318
Omvärdering till följd av förändrade antaganden	1 088	603
Omvärdering till följd av ändrad andel i pensionsplan		552
Inbetalningar av deltagare i pensionsplaner	2	1
Inbetalningar av avgifter	521	252
Utbetalda förmåner	-532	-687
Uppgörelser	-26	
Valutakursdifferenser	-950	-161
Utgående balans 31 december	11 015	11 893

Känslighetsanalysen nedan redogör för effekten på den förmånsbestämda pensionsskuldens storlek vid en förändring av aktuariella antaganden. Känslighetsanalysen är inte avsedd att uttrycka Stenas upp-

fattning om sannolikheten för en ändring. Den baseras på en förändring i ett antagande medan alla andra antaganden hålls konstanta.

Känslighetsanalys av förpliktelseerna, MSEK	Sverige	Storbritannien	Övriga länder	Totalt
Livslängd +1 år	18	315	14	347
Inflation +0,5%	57	620	22	699
Diskonteringsränta +0,5%	-47	-780	-30	-857
Diskonteringsränta -0,5%	60	780	34	874

Marknadsvärde av förvaltningstillgångar per kategori, MSEK	2016			2017		
	Marknadsnoterade	Ej marknadsnoterade	Totalt	Marknadsnoterade	Ej marknadsnoterade	Totalt
Eget kapitalinstrument	2 186	216	2 402	2 706	337	3 042
Räntebärande värdepapper	7 302		7 302	8 184		8 184
Fastigheter		265	265	418		418
Försäkringsbrev	42		42	43		43
Likvida medel och liknande	1 004		1 004	206		206
Totalt	10 534	481	11 015	11 556	337	11 893

Investeringsstrategi och riskhantering

Genom våra förmånsbestämda pensionsplaner är koncernen exponerad mot ett antal risker.

Pensionsplanernas skulder är beräknade genom användning av ett antal antaganden, bland annat inflation, dödlighet och diskonteringsränta. Om förvaltningstillgångarna inte uppnår motsvarande avkastning kommer ett underskott att uppstå. Målsättningen för koncernens placeringsstrategi är att över tid minska koncernens totala pensionskostnad och för att uppnå detta accepteras ett visst risktagande. Placeringarna är långsiktiga och fördelningen av tillgångsslag säkerställer att

investeringsportföljerna är väl diversifierade. Koncernledningen godkänner ramarna för koncernens placeringsstrategi av pensionstillgångar. Det slutliga placeringsbeslutet fattas av de lokala pensionsfondernas och stiftelsernas styrelser som rådgör med Stena.

Ökad livslängd hos förmånstagare och ökad inflation är de primära riskerna som påverkar den framtida utbetalningens storlek och därmed skuldens omfattning. Koncernledningen bevakar kontinuerligt diskonteringsränta, inflation samt antagande om livslängd för att säkerställa att förvaltningstillgångarna matchas med pensionsförpliktelseerna.

NOT 22. SKULDER TILL KREDITINSTITUT

MSEK	2016			2017		
	Kortfristiga	Långfristiga	Totalt	Kortfristiga	Långfristiga	Totalt
Fastighetslån	44	18 016	18 060	41	15 107	15 148
Övriga banklån	2 056	24 233	26 289	2 467	20 474	22 941
Checkkrediter		1 069	1 069		4 967	4 967
Totalt	2 100	43 318	45 418	2 508	40 548	43 056

Avseende skuldernas förfallotid, se not 31.

Redovisade belopp, per valuta, för koncernens upplåning är följande:

MSEK	31 december	
	2016	2017
SEK	18 493	15 644
GBP	218	310
USD	20 193	20 851
EUR	6 010	5 890
Andra valutor	504	361
Totalt	45 418	43 056

Angående ställda säkerheter, se not 28.

NOT 23. OBLIGATIONSÅN

I februari 2007 upptogs en Eurobond uppgående till MEUR 300 till en ränta om 6,125% och med en löptid till och med 1 februari 2017.

I februari 2007 upptogs även ytterligare en Eurobond uppgående till MEUR 102 till en ränta om 5,875% och med en löptid till och med 1 februari 2019.

I mars 2010 upptogs en Eurobond uppgående till MEUR 200 till en ränta om 7,875% och med en löptid till och med 15 mars 2020.

I januari 2014 upptogs en tioårig obligation på MUSD 600 till en ränta om 7,000% och med en löptid till och med 1 februari 2024. Syftet med transaktionen var att förlänga vår amorteringsprofil och amortera ner utestående belopp under existerande kreditfacilitet.

I februari 2014 upptogs ytterligare en tioårig obligation som uppgick till MUSD 350 till en ränta om 5,750%. Säkerheten för denna obli-

gation består av enheterna *Stena DrillMAX* och *Stena Carron*. Syftet med denna transaktion var att förlänga existerande amorteringsprofil och frigöra mer likviditet.

Stena AB koncernen har under 2016 återköpt obligationer till ett nominellt värde om MUSD 73 av våra seniora icke säkerställda obligationer på MUSD 600 som löper till 2024. Stena AB koncernen och dess närliggande bolag får när som helst återköpa eller på annat sätt bedriva handel med sina egna obligationer på den öppna marknaden.

Verkligt värde för obligationslånen är per 31 december 2017 MSEK 9 942 (12 977).

Gällande finansiella och operativa kovenanter kopplade till obligationslånen, se not 31.

Emitterat – Förfall	Nominellt	Utestående	Ränta	Verkligt värde 31 december		Redovisat värde 31 december, MSEK	
				2016	2017	2016	2017
2007–2017	MEUR 300	MEUR 282	6,125%	MEUR 282		2 702	
2007–2019	MEUR 102	MEUR 102	5,875%	MEUR 108	MEUR 107	977	1 002
2010–2020	MEUR 200	MEUR 200	7,875%	MEUR 223	MEUR 220	1 915	1 965
2014–2024	MUSD 600	MUSD 527	7,000%	MUSD 467	MUSD 496	4 798	4 312
2014–2024	MUSD 350	MUSD 350	5,750%	MUSD 313	MUSD 326	3 188	2 864
Totalt						13 580	10 143
Varav							
Långfristig del av obligationslån						10 878	10 143
Kortfristig del av obligationslån						2 702	

NOT 24. LEASING

Koncernen som leasetagare

Operationella leasar inkluderar huvudsakligen charter av tankfartyg på timecharter, färjor på bareboatcharter samt inhyrda hamn- anläggningar. Dessutom leasas lokaler, bilar och kontorsutrustning.

Kostnaderna för operationella leasingavtal har utvecklats enligt följande:

MSEK	31 december	
	2016	2017
Rörelsens kostnader	1 821	3 430

Framtida minimileaseavgifter uppgick per balansdagen till:

MSEK	2016	
	Operationella leasar	Finansiella leasar
2017	1 302	11
2018	948	12
2019	634	10
2020	483	10
2021	347	9
2022 och därefter	992	29
Summa minimileaseavgifter	4 706	81

Framtida minimileaseavgifter uppgick per balansdagen till:

MSEK	2017	
	Operationella leasar	Finansiella leasar
2018	2 537	18
2019	1 511	19
2020	1 095	15
2021	569	13
2022	358	12
2023 och därefter	1 464	6
Summa minimileaseavgifter	7 534	83

Koncernen som leasegivare

Koncernen hyr ut fartyg och fastigheter till externa parter under operationella leasingavtal. Bokförda värden för fartyg och fastigheter för extern uthyrning uppgick på balansdagen till:

MSEK	2016			2017		
	Anskaffningsvärde	Ackum. avskrivning	Netto bokfört värde	Anskaffningsvärde	Ackum. avskrivning	Netto bokfört värde
Fartyg	60 298	–25 165	35 133	20 082	–10 188	9 894
Förvaltningsfastigheter	35 466		35 466	31 539		31 539
Totalt	95 764	–25 165	70 599	51 621	–10 188	41 433

Framtida minimileaseintäkter uppgick per balansdagen till:

MSEK	2016		
	Fartyg	Förvaltningsfastigheter	Totalt
2017	2 518	872	3 390
2018	138	775	913
2019	40	638	678
2020	20	510	530
2021		396	396
2022 och därefter		1 734	1 734
Summa minimileaseintäkter	2 716	4 925	7 641

FORTS. NOT 24

Framtida minimileaseintäkter uppgick per balansdagen till:

MSEK	2017		
	Fartyg	Förvaltnings- fastigheter	Totalt
2018	610	771	1 381
2019	150	670	820
2020	21	536	557
2021		414	414
2022		301	301
2023 och därefter		2 484	2 484
Totala minimileaseintäkter	781	5 176	5 957

Uppgifterna för förvaltningsfastigheter avser kontorsfastigheter men exkluderar bostadsfastigheter, eftersom bostadskontrakt vanligen har en uppsägningstid på högst 3 månader.

NOT 25. ÖVRIGA LÅNGFRISTIGA SKULDER

MSEK	31 december	
	2016	2017
Förutbetalda intäkter, långfristiga	49	39
Övriga skulder	2 440	2 030
Totalt	2 489	2 069

Förfallotid på balansdagen

MSEK	1–3 år	4–5 år	Mer än 5 år	Totalt
Förutbetalda intäkter, långfristiga	11	10	18	39
Övriga skulder	520	486	1 024	2 030
Totalt	531	496	1 042	2 069

NOT 26. UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

MSEK	31 december	
	2016	2017
Upplupna kostnader		
Charterhyror och driftskostnader fartyg	117	476
Räntekostnader	767	714
Personalkostnader	385	489
Övriga kostnader	1 918	1 715
Totalt	3 187	3 394
Förutbetalda intäkter		
Charterhyror	745	181
Förutbetalda intäkter	928	946
Totalt	1 673	1 127
Totalt upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	4 860	4 521

NOT 27. TILLGÅNGAR SOM INNEHAS FÖR FÖRSÄLJNING

Beslut har fattats att avyttra del av fastighetsbeståndet. Försäljningen beräknas ske under andra kvartalet 2018. Per den 31 december 2017 omfattar avyttringsgruppen tillgångar på MSEK 5 898 (1 416) minus skulder uppgående till MSEK 3 232 (819). Per 31 december 2016 avsåg tillgångar som innehas för försäljning framförallt avyttrande av operation av IL Recycling AB Group men även en byggnad och ett fartyg.

MSEK	31 december	
	2016	2017
Tillgångar klassificerade som innehav för försäljning:		
Immateriella anläggningstillgångar	524	
Materiella anläggningstillgångar	641	5 898
Finansiella anläggningstillgångar	7	
Kortfristiga fordringar	244	
Totala tillgångar klassificerade som innehav för försäljning	1 416	5 898
Skulder direkt hänförliga till tillgångar klassificerade som innehav för försäljning:		
Långfristiga skulder	417	2 630
Uppskjuten skatt	94	602
Kortfristiga skulder	308	
Totala skulder direkt hänförliga till tillgångar klassificerade som innehav för försäljning	819	3 232

NOT 28. STÄLLDA SÄKERHETER OCH EVENTUALFÖRPLIKTELSE

Pantsatta tillgångar

De pantsatta tillgångarna används som säkerheter för olika finansieringar. Panterna kan endast användas av långivarna mot vilka Stena har misslyckats i att fullgöra sina åtaganden enligt avtal eller att avtalad tid för att åtgärda problemet har löpt ut.

Följande säkerheter har ställts för skulder till kreditinstitut

MSEK	31 december	
	2016	2017
Aktier i dotterbolag	634	732
Fartygsinteckningar	28 843	26 484
Fastighetsinteckningar	19 909	18 370
Andelar i intresseföretag	1 176	1 184
Andra långfristiga värdepapper		1 146
Kundfordringar	33	37
Kortfristiga placeringar	1	
Övriga pantsatta tillgångar	1 709	1 576
Totala säkerheter för egna skulder till kreditinstitut	52 305	49 529
Skulder till kreditinstitut inklusive leasingåtaganden	45 499	43 139
Totala skulder till kreditinstitut	45 499	43 139

Dessutom är vissa försäkringsavtal pantförskrivna. Inga säkerheter har ställts för andras skulder.

Åtaganden

Borgensförbindelser avser i huvudsak garantier för fastighetslån, fartygsprojekt i intresseföretag samt fullgörandegarantier knutna till vissa dotterbolags rörelseverksamhet.

Följande eventualförpliktelser har lämnats

MSEK	31 december	
	2016	2017
Borgensförbindelser	2 470	2 225
Övriga eventualförpliktelser	194	170
Totalt	2 664	2 395

Utöver vad som angetts i tabellen ovan har ett antal fartyg, hamn-anläggningar med mera kontrakterats, för vilka avgifter skall erläggas med MSEK 2 537 under 2018 och MSEK 4 997 från och med 2019. Per balansdagen hade kontrakt tecknats avseende nybeställningar av ett IMOIMAX-fartyg och fyra RoPax-fartyg. Tillsammans uppgick beställningssumman gentemot varven till MSEK 2 948, varav förskott erlagts med MSEK 549.

Utöver ovanstående finns det skattetvister med skatteverk.

NOT 29. FÖRVÄRV OCH AVYTTRINGAR AV VERKSAMHETER

Under 2017 har tre förvärv och tre avyttringar av verksamheter ägt rum. En av avyttringarna var en inkrämsförsäljning, i övriga fall har aktier köpts eller sålts. Nedan beskrivs det största förvärvet och den största avyttringen.

Förvärv

Stena Weco A/S

I april 2017 köptes resterande 50% i det tidigare joint venture-bolaget Weco A/S. Bolaget hade vid förvärvstidpunkten fyra dotterbolag varav ett numera är ett joint venture. Stena Weco A/S är specialiserat inom transport av vegetabiliska oljor, kemikalier samt olje- och petroleum-

produkter, och är en av världens största globala transportörer med kontor i Köpenhamn, Houston, Dubai och Singapore. Koncernen har säte i Köpenhamn, Danmark och har ca 30 anställda.

Köpeskillingen för resterande 50% av aktierna uppgick till MSEK 381 och skillnaden mellan köpeskillning och nettotillgångar hänför sig till goodwill och kundrelationer. Som en följd av att Weco A/S inte längre är ett joint venture utan ett dotterbolag har vid försäljning av anläggningstillgångar en vinst om MSEK 97 uppkommit, vilken har redovisats i realisationsresultatet. Sedan förvärvet har bolaget bytt namn till Stena Bulk A/S.

Det sammanlagda värdet av de förvärvade tillgångarna och skulderna framgår av nedan tabell, vilken även visar den kassaflödesmässiga påverkan av förvärven. Samtliga förvärvade tillgångar och skulder rapporterades enligt IFRS, alternativt ingen skillnad mot IFRS, vid tiden för förvärvet.

MSEK	2017
Förvärvade tillgångar och skulder	
Materiella anläggningstillgångar	326
Finansiella anläggningstillgångar	353
Kortfristiga fordringar	85
Likvida medel	295
Långfristiga skulder	-218
Kortfristiga skulder	-350
Förvärvade nettotillgångar	492
Goodwill	219
Kundrelationer	66
Uppskjuten skatt	-14
Totalt	271
Köpeskillning	-766
Likvida medel i de förvärvade verksamheterna	295
Påverkan på koncernens likvida medel	-471

Förvärvsrelaterade utgifter uppgår totalt till MSEK 3 och redovisas som direkta rörelsekostnader.

Avyttringar*IL Recycling AB*

Den 1 mars 2017 såldes inkråmet i IL Recycling AB tillsammans med inkråmet i bolagets två dotterbolag. Bolaget har säte i Göteborg, Sverige och bedriver återvinningsverksamhet. Båda dotterbolagen är verk-

samma i Sverige och koncernen hade vid försäljningstillfället totalt ca 500 anställda. Försäljningen genererade en förlust för Stenakoncernen om MSEK –127. Försäljningssumman var MSEK 456 MSEK. De fastigheter som ingår i IL koncernen ägs fortfarande av Stenakoncernen.

Det sammanlagda värdet av de avyttrade tillgångarna och skulderna framgår av nedan tabell, vilket även visar den kassaflödesmässiga påverkan av avyttringarna. Samtliga förvärvade tillgångar och skulder rapporterades enligt IFRS, alternativt ingen skillnad mot IFRS, vid tiden för förvärvet.

MSEK	2017
Avyttrade tillgångar och skulder	
Immateriella anläggningstillgångar	–6
Materiella anläggningstillgångar	–536
Finansiella anläggningstillgångar	–2
Kortfristiga fordringar	–64
Likvida medel	–22
Långfristiga skulder	392
Kortfristiga skulder	132
Avyttrade nettotillgångar	–106
Innehav utan bestämmande inflytande	–45
Goodwill	–95
Varumärke	–184
Kundrelationer	–246
Totalt	–571
Köpeskilling	569
Likvida medel i de avyttrade verksamheterna	–22
Påverkan på koncernens likvida medel	547

Inga utgifter av väsentligt värde finns relaterade till avyttringarna.

NOT 30. KASSAFLÖDESANALYS

Räntebetalningar

MSEK	31 december	
	2016	2017
Betalda räntor	2 565	2 297
Räntebetalningar	277	273

Betald skatt

Under 2017 uppgick betald skatt till MSEK 331 och återbetald skatt till MSEK 165, vilket ger ett netto av MSEK 166 (156).

Investeringsaktiviteter

Övriga investeringar 2017 består främst av reglering av lån till joint ventures och intresseföretag, i likhet med 2016.

Finansiella aktiviteter

Övriga finansiella aktiviteter består 2017 främst av finansieringskostnader. 2016 avsåg övriga finansieringar främst handel av bunkeroptioner och finansieringskostnader. Finansieringskostnaderna är aktiverade och skrivs av på lånets kontraktstid.

Avstämning av nettoskuld

Nedan analyseras nettoskulden och förändringar av nettoskulden för de presenterade perioderna.

	2016	Kassaflöde	Valutaeffekt	Överföringar	Nya leasar	Omvärdering	2017
Kortfristiga skulder till kreditinstitut	2 100	-579	-152	1 139			2 508
Långfristiga skulder till kreditinstitut	43 318	2 784	-1 785	-3 769			40 548
Långfristiga obligationslån	10 878		-735				10 143
Kortfristiga obligationslån	2 702	-2 656	-46				0
Balanserade leasingåttagande	81	-398	2	379	19		83
Likvida medel	-1 322	-950	24				-2 248
Övriga långfristiga värdepapper	-7 253	519	442	351		-565	-6 506
Kortfristiga placeringar	-894	50	-19	1		-3	-865
Nettoskuld	49 610	-1 230	-2 269	-1 899	19	-568	43 663

NOT 31. FINANSIELLA RISKFAKTORER OCH FINANSIELL RISKHANTERING

Den här noten beskriver den finansiella riskhanteringen i Stena AB koncernen. Redovisningsprinciper för finansiella instrument beskrivs i not 1 och den finansiella informationen för 2017 och 2016 beskrivs i not 32. Andra noter som inkluderar information som används i not 31 och 32 är not 13 Övriga långfristiga värdepapper, not 14 Övriga långfristiga tillgångar, not 17 Kortfristiga placeringar, not 22 Skulder till kreditinstitut och not 24 Leasing.

Finansiella instrument i Stena AB koncernen består av banklån, derivat, finansiella leasingkontrakt, leverantörsskulder, kundfordringar, obligationer, aktier och andelar samt kassa och korta investeringar.

Den primära risk som uppstår vid handel med finansiella instrument är marknadsrisk som inkluderar ränterisk, valutarisk, prISRISK, kreditrisk och likviditetsrisk. Alla dessa risker hanteras genom efterlevande av den upprättade Finanspolicyen.

Finansiella riskfaktorer

Koncernen utsätts genom sin verksamhet för en mängd olika finansiella risker. Koncernens övergripande riskhanteringspolicy fokuserar på oförutsägbarheten på de finansiella marknaderna och eftersträvar att minimera potentiella ogynnsamma effekter på koncernens finansiella resultat.

Koncernen använder derivatinstrument för att säkra viss riskexponering.

Riskhanteringen sköts av en central finansavdelning, "Stena Finans", enligt policies som fastställts av styrelsen. Stena Finans identifierar, utvärderar och säkrar finansiella risker i nära samarbete med koncernens operativa enheter. Styrelsen upprättar skriftliga policies såväl för den övergripande riskhanteringen som för specifika områden, såsom valutarisk, ränterisk, kreditrisk, prISRISK, användning av derivata och icke-derivata finansiella instrument samt placering av överlikviditet.

Koncernen använder sig av finansiella instrument för att reducera risken för större resultatpåverkan från prisförändringar på valuta-, ränte- och oljemarknaderna.

Som grundprincip finansieras anläggningstillgångar med långfristig upplåning i form av obligationslån, banklån och leasing. Varje dotterbolags tillgångar finansieras i lokal valuta och i den mån tillgångar och skulder i respektive valuta inte kan matchas, justeras nettopositionen med hjälp av finansiella instrument.

För att uppnå en önskad valutamix och räntebindningsprofil används olika typer av ränteinstrument såsom swappar till fast ränta, swappar med kombinerad valuta- och räntebindning eller ränteoptioner som binder räntenivån inom vissa intervall.

Valutarisker uppstår dels vid omräkningen till svenska kronor av resultat och balansposter i utländsk valuta och dels vid omräkningen av kassaflöden i utländsk valuta. Dessa valutarisker reduceras genom säkring av valutakurser med terminskontrakt, lån i lokal valuta eller valutaoptionskontrakt.

Prisfluktuationer på bunkerolja, vilka har störst påverkan inom färjerörelsen, hanteras genom fastprisavtal för olika typer av bunkerolja eller genom säkring i finansiella instrument avseende priset på råolja. Som en del i tankverksamheten används i begränsad utsträckning också kontrakt avseende fraktrater så kallade forward freight agreements.

Ovannämnda finansiella risker hanteras huvudsakligen av finansavdelningen i Sverige i enlighet med de befogenhetsramar som anges i koncernens Finanspolicy.

Marknadsrisk – Ränteriskhantering

Koncernen har tillgångar i form av fartyg och fastigheter fördelat på valutorna USD, SEK, EUR och GBP. Skuldportföljen och tillhörande ränterisk fördelas därför mellan dessa valutor. I syfte att säkerställa önskvärda räntenivåer görs regelbundet en översyn och bedömning av koncernens räntebindningsprofil. Denna justeras med hjälp av ränteinstrument som i största möjliga utsträckning matchas mot förfallodagarna på underliggande lån.

Finansiella instrument för ränta såsom futures, swappar eller olika typer av ränteoptioner används för säkring av framtida räntebetalningar. Intäkts- eller kostnadsränta under dessa kontrakt periodiseras och redovisas som en justering av räntekostnaden på den underliggande skulden. Koncernen redovisar upplupna räntebelopp från motparter per bokslutsdagen beräknade i enlighet med villkoren i kontrakten. Generellt har underliggande skulder en längre löptid än de finansiella säkringskontrakten och periodisering av upplupna räntor görs så länge som säkringskontrakten anses utgöra en effektiv del i koncernens totala ränteriskhantering.

Marknadsrisk – Valutarisker

Koncernen är genom sin internationella verksamhet utsatt för olika typer av valutarisker. En betydande del av intäkterna och kostnaderna utgörs av USD men även GBP och EUR förekommer i stor utsträckning. Valutarisker uppstår vid:

- omräkning av utländska dotterbolags nettotillgångar i utländsk valuta (eget kapitalexponering)
- omräkning till balansdagens kurser av respektive koncernbolags finansiella balansposter i utländsk valuta (balansexponering)
- löpande omräkning av verksamhetens kassaflöden i utländsk valuta till respektive bolags funktionella valuta (transaktionsexponering)

Det är koncernens policy att valutasäkra balansexponering, vilken i huvudsak utgörs av upplåning i utländsk valuta (USD och EUR) i bolag med SEK som funktionell valuta. Koncernen säkrar även en stor del av transaktionsexponering i USD, GBP, EUR, CAD, PLN, AUD, NOK och DKK hänförliga till framtida kassaflöden huvudsakligen från Färjelinjer och Offshore Drilling. Försäljning i Färjelinjer avser i huvudsak GBP, EUR, PLN, NOK och DKK samt inköp i USD. Inköp i Offshore Drilling avser i huvudsak GBP och AUD.

Omräkningsdifferenser från nettoinvesteringar

Omräkningsdifferenser från exponering av nettotillgångar i utländska dotterbolag förs direkt till koncernens egna kapital. Derivatinstrument hänförliga till säkring av dessa nettotillgångar, såsom valutaswappar, valutatermins- eller valutaoptionskontrakt värderas till verkligt värde. Resultatet av dessa säkringskontrakt redovisas direkt mot övrigt totalresultat om de anses vara effektiva. Om säkringen inte längre bedöms effektiv redovisas valutaeffekten i finansnettot.

Terminsavdrag eller påslag från valutaswappar eller terminskontrakt redovisas som ränteintäkt eller räntekostnad i koncernens finansnetto.

Bokfört värde på nettotillgångarna i våra dotterbolag i utländsk valuta uppgick per 31 december 2017 till cirka SEK 27,9 miljarder. Nettotillgångarna består främst av svenska kronor, US Dollar, Euro och Brittiska pund. En förändring med 1% av värdet i SEK mot de funktionella valutorna i våra dotterbolag skulle per 31 december 2017 påverka eget kapital med MSEK 232.

Omräkningsdifferenser från balansexponering

Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta som uppstår som en följd av bolagets verksamhet omvärderas till balansdagens kurs. Derivatinstrument avseende ekonomisk säkring av värdet på dessa balansposter, såsom valutaswappar, valutatermins- eller valutaoptionskontrakt, värderas till verkligt värde vilket inkluderar en omräkning till balansdagens kurs. Förändringen i verkligt värde bruttoredovisas som kursdifferenser i koncernens finansnetto där också omräkningen av de monetära tillgångarna och skulderna i utländsk valuta redovisas. Terminsavdrag eller påslag från valutaswappar eller terminskontrakt redovisas som ränteintäkt eller räntekostnad i koncernens finansnetto. Enligt koncernens Finanspolicy ska 100% av denna exponering säkras.

Omräkningsdifferenser från transaktionsexponering

Realiserade resultat från valutatermins- eller valutaoptionskontrakt, inklusive betalda eller erhållna premier från optionskontrakt, som avser att säkra förväntade eller kontrakterade framtida kassaflöden i utländsk valuta, periodiseras och redovisas som en justering av den underliggande transaktionen när den inträffar. Terminsavdrag eller påslag från dessa valutaswappar eller terminskontrakt redovisas i koncernens finansnetto om de inte redovisas som kassaflödessäkringar. Säkringskontrakten, som är en effektiv hedge, värderas och redovisas mot övrigt totalresultat. Enligt koncernens Finanspolicy ska 0–100% av denna exponering säkras.

Marknadsrisk – prisrisk

Oljeprisrisker

Koncernen har en exponering mot priset för bunkerolja för fartygsdriften och använder fastpriskontrakt och optioner för att säkra sin oljeprisrisk. Säkringskontrakt ingås regelbundet för att matcha den underliggande kostnaden för leverans av bunkerolja. Säkringskontrakten, som är en effektiv hedge, värderas och redovisas mot övrigt totalresultat. Resultat från dessa kontrakt periodiseras och matchas mot underliggande exponering. Kontrakten avräknas månatligen och redovisas som en justering av kostnaden för bunkerolja för aktuell period.

FORTS. NOT 31

Färjelinjer har med nuvarande linjenät en årlig förbrukning av marin bunkerolja och dieselolja vilka tillsammans motsvarar en årsvolym av cirka 3 miljoner fat råolja. En del av detta säkras löpande. Kontrakten avräknas månatligen till en volym som svarar mot underliggande förbrukningsvolym.

Aktiepriserisker

Majoriteten av alla aktieinvesteringar i kortfristiga placeringar och övriga långfristiga värdepapper handlas på en aktiv marknad. Därför har ingen likviditets-, motpartsrisk- eller andra osäkerhetsavdrag använts i värderingen. En total risklimit för investeringar och handel i aktier, aktieindex och obligationer har godkänts av styrelsen och utnyttjande av limiter övervakas dagligen. Riskmandaten allokeras per handlare/portfölj och reflekterar en 10% negativ prisförändring i marknaden. Som ett komplement till prisriskhanteringen följs även andra specifika risker, sektorsrisker och geografiska risker upp och rapporteras. En viss del av de totala investeringarna ska göras i likvida värdepapper. Finanspolicyn styr också vilka typer av finansiella instrument som är godkända att handla med. För att reducera kreditrisken vid investeringar i företagsobligationer, finns det vissa godkända gränser avseende kreditbedömningen av utställaren.

Portföljen av aktieinvesteringar är väldiversifierad både vad gäller marknader och branscher. Investeringarna görs inom ramen för vår finanspolicy, både vad gäller risk- och förlustmandat. Per 31 december 2017, ger en förändring av +/- 10% i realiserat värde av alla aktieinvesteringar och obligationsinvesteringar i kortfristiga placeringar och övriga långfristiga värdepapper, en effekt före skatt om +/- MSEK 135 i resultaträkningen och +/- MSEK 542 i övrigt totalresultat.

Finansiell trading

Som en mindre del inom verksamhetsområdet Stena Finans handlas valuta- och ränteinstrument i tradingssyfte. All handel sker inom ramen för riktlinjerna i koncernens Finanspolicy. Alla tradingpositioner värderas till verkligt värde vid boksluten och värdeförändringen förs till periodens resultat.

Kreditrisker

I koncernens operativa verksamhet uppstår kreditrisker i form av kundfordringar. I färjeverksamheten kreditkontrolleras våra kunder löpande med hjälp av erkända kreditupplysningsföretag. Om kreditvärdigheten hos kunden inte är tillfredsställande i enlighet med vår kreditpolicy, krävs kontant betalning. Kunderna i vår drillingverksamhet har vanligen en god kreditvärdighet. I vår RoRo-verksamhet är fartygen vanligtvis uthyrda på långtidskontrakt. Charterhyran betalas i sådana fall i förskott och vi har kontraktuell rätt att återta fartyget och annullera charterkontraktet om kunden inte betalar inom skälig tid. Kundens kreditvärdighet prövas innan ett charterkontrakt ingås med hjälp av erkända kreditupplysningsföretag. Om kreditvärdigheten inte är tillräcklig, krävs en garanti från kunden, exempelvis en bankgaranti.

I vår tankerverksamhet där fartygen är utchartrade på en spot-charter, analyseras kunden noggrant innan ett kontrakt ingås, i enlighet med våra regler för kvalitetssäkring. Om kunden inte kan klassificeras som "first class" eller det finns historiska anmärkningar vad gäller

betalningsförmåga, kan kunden nekas att hyra fartyget, tillhandahålla en bankgaranti eller tvingas betala innan lasten är lossad. När fartygen hyrs ut på långtidskontrakt betalas hyran i förskott och om den inte betalas inom skälig tid har vi kontraktuell rätt att annullera charterkontraktet. Köp och försäljning av fartyg regleras via ett standardiserat överlåtelseavtal (MOA) under vilket fartyget levereras först när köpeskillingen finns på säljarens bankkonto.

I vår fastighetsverksamhet betalas hyran i förskott, både vad gäller lägenhets- och lokalkontrakt. Oavsett, görs alltid en kreditkontroll på nya hyresgäster. Hyresgäster till lokaler sätts på regelbunden kreditkontroll under hela hyresperioden. Om en potentiell hyresgäst ej uppfyller kreditkraven enligt vår Finanspolicy, kan denne antingen nekas ett kontrakt, betala i förskott eller tillhandahålla en bankgaranti.

Alla finansiella instrument handlas med motparter som bedöms ha betryggande kreditvärdighet och där villkor och avräkningsrutiner är väl dokumenterade. Normalt ställs inga säkerheter från någondera part för eventuella kreditrisker i finansiella instrument. Samtliga derivat handlas inom ramen för upprättade ISDA-avtal med varje motpart, där fordringar och skulder i marknadsvärden på derivat kvittas. I tabellerna nedan avser kreditexponering summan av positiva marknadsvärden netto per motpart.

Likviditetsrisker

Likviditetsrisk hanteras genom att koncernen innehar tillräckligt med likviditet i form av bankmedel och kortfristiga placeringar, tillgänglig finansiering genom outnyttjade kontrakterade kreditfaciliteter och möjligheten att stänga kortfristiga marknadspositioner i aktier och obligationer. På grund av verksamhetens dynamiska karaktär tillgodoses behovet av flexibilitet i finansieringen genom att upprätthålla en del av upplåningen i form av kontrakterade kreditramar, under vilka det återkommande kortfristiga likviditetsbehovet kan tillgodoses, så kallade Revolving Credit Facilities.

Ledningen följer noga rullande prognoser för koncernens likviditetsreserv, baserad på förväntade kassaflöden. Detta sker både på lokal nivå i koncernens rörelsedrivande bolag och på central nivå inom finansavdelningen i enlighet med den praxis och de limiter som fastställts för koncernen. Vidare ingår i koncernens policy för likviditetshandling att beräkna förväntade kassaflöden i större valutor och överväga vilken mängd likvida tillgångar som krävs för att möta dessa, att övervaka balansräkningsbaserade likviditetsmått i förhållande till interna och externa tillsynskrav och att upprätthålla planer för skuldfinansiering.

I tabellen på nästa sida visas koncernens finansiella skulder uppdelade efter den tid som på balansdagen återstår fram till den avtalsenliga förfallodagen. De belopp som anges i tabellen är de avtalsenliga, odiskonterade kassaflödena. Flöden i utländsk valuta är omräknade till SEK till balansdagens kurs.

Fastighetslån består av inteckningslån för kommersiella fastigheter inom affärsområdet Stena Fastigheter och är upptagna i SEK respektive EUR. Övriga lån är upptagna för att finansiera förvärv av fartyg och andra tillgångar. Dessa lån är upptagna i USD, GBP, EUR respektive SEK.

Sedan december 2004 finns en så kallad Revolving Credit Facility på ursprungligen MUSD 1 000. Lån under krediten är säkerställda främst av

fartygsinteckningar. Räntan är baserad på LIBOR plus en marginal, beroende av utnyttjandegraden av krediten. I samband med våra kapitalmarknadsaktiviteter under våren 2014 sänkte vi kreditramen från MUSD 1 000 till MUSD 600. I februari 2015 omförhandlade vi vår befintliga 600 MUSD kreditfacilitet. Utfallet blev att marginalen sänktes, löptiden förlängdes och att kreditramen ökades till MUSD 800. Vid utgången av 2017 hade denna kredit utnyttjats med MUSD 396 varav MUSD 393 verkligen var utnyttjat samt MUSD 3 spärrat för garantier. Vid utgången av 2016 hade denna kredit utnyttjats med MUSD 58 varav MUSD 55 verkligen var utnyttjat samt MUSD 3 spärrat för garantier.

Sedan 2007 finns ytterligare en Revolving Credit Facility på MUSD 300 som används som en kredit i samband med aktiehandel. Vid utgången av 2017 hade denna kredit utnyttjats med MUSD 140. Vid utgången av 2016 hade denna kredit utnyttjats med MUSD 0.

Totala outnyttjade checkkrediter och RCFs exklusive ovan nämnda aktiekredit på MUSD 300 uppgick vid utgången av 2017 till MSEK 5 632.

I förfallotabellen nedan inkluderas i "Ej specificerat" krediter som formellt förfaller 2018. Dessa lån klassificeras som långfristiga eftersom avsikten är att omfinansiera dem och därmed förlänga löptiden. "Ej specificerat" inkluderar även utnyttjande i Revolving Credit Facility. Det finns olika finansiella och operativa kovenanter kopplade till Revolving Credit Facility. De huvudsakliga finansiella kovenanterna är (i) att vi behåller omsättningstillgångar och tillgängliga ej utnyttjade faciliteter till minst 125% av konsoliderade kortfristiga skulder, (ii) att vi och våra dotterbolags likvida medel uppgår till minst MUSD 100, (iii) att vår nettoskuld inte överstiger 65% av kapitalbindningen, och (iv) att vi behåller ägandet av de bolag som äger de ställda säkerheterna som vid tidpunkten för utställandet av kreditfaciliteten ingår i Stena AB koncernen.

Följande tabell ger en översikt av utestående nominella kontraktsvolym och kreditrisker:

MSEK	31 december 2016		31 december 2017	
	Nominellt belopp	Kreditrisk	Nominellt belopp	Kreditrisk
Terminskontrakt och swappar avseende valuta	36 479	168	37 305	79
Optionskontrakt avseende valuta	98			
Terminskontrakt och swappar avseende ränta	48 787	236	44 131	66
Optionskontrakt avseende ränta	3 500			
Swappar och optioner avseende olja	3 284	87	1 766	124
Totalt	92 148	491	83 202	269

Förfallotabell

Per 31 december 2017, MSEK	Totalt	2018	2019	2020–2022	2023–	Ej specificerat
Fastighetslån	15 148	41	268	1 295	13 478	66
Övriga banklån	22 941	2 467	4 814	11 370	4 201	89
Kreditfacilitet	4 364					4 364
Övriga checkkrediter	603					603
Obligationslån	10 143		1 002	1 965	7 176	
Skulder avseende finansiell leasing	83	18	19	40	6	
Skulder avseende operationell leasing	7 534	2 537	1 511	2 022	1 464	
Leverantörsskulder	1 884	1 884				
Derivatinstrument	2 012	194	177	1 151	490	
Totalt	64 714	7 142	7 791	17 843	26 816	5 122

NOT 32. FINANSIELLA INSTRUMENT

Noten beskriver det finansiella resultatet från finansiella instrument inom koncernen. Redovisningsprinciperna för finansiella instrument beskrivs i not 1 och Finansiell riskhantering beskrivs i not 31.

Finansiella instrument per kategori

MSEK	Finansiella instrument till verkligt värde via resultaträkningen		Finansiella instrument			Lån och fordringar	Övriga finansiella skulder	Totalt bokfört värde	Totalt verkligt värde
	Verkligt värde option	Innehav för handels-ändamål ⁽¹⁾	Derivat som innehas i säkringssyfte	Hålles till förfall	Som kan säljas				
31 December 2016									
Tillgångar									
Övriga långfristiga värdepapper	1 299				5 954			7 253	7 253
Övriga långfristiga tillgångar	106	579	335		998			2 018	2 018
Kundfordringar						2 847		2 847	2 847
Kortfristiga placeringar		269				625		894	894
Övriga fordringar		212	634					847	847
Total tillgångar	1 405	1 060	969		6 952	3 472		13 859	13 859
Skulder									
Obligationslån							13 580	13 580	12 977
Övriga långfristiga skulder		35	1 501					1 536	1 536
Övriga långfristiga räntebärande skulder							43 389	43 389	43 389
Kortfristiga räntebärande skulder							2 112	2 112	2 112
Leverantörsskulder							1 647	1 647	1 647
Övriga skulder		261	702					963	963
Totala skulder		296	2 203				60 728	63 227	62 624
31 December 2017									
Tillgångar									
Övriga långfristiga värdepapper	1 087				5 419			6 506	6 506
Övriga långfristiga tillgångar	106	378	234		1 059			1 777	1 777
Kundfordringar						2 585		2 585	2 585
Kortfristiga placeringar		261				604		865	865
Övriga fordringar		172	102					274	274
Total tillgångar	1 193	811	336		6 478	3 189		12 007	12 007
Skulder									
Obligationslån							10 143	10 143	9 942
Övriga långfristiga skulder		17	1 802					1 819	1 819
Övriga långfristiga räntebärande skulder							40 548	40 548	40 548
Kortfristiga räntebärande skulder							2 508	2 508	2 508
Leverantörsskulder							1 884	1 884	1 884
Övriga skulder		90	103					193	193
Totala skulder		107	1 905				55 083	57 095	56 894

1) Innehav för handelsändamål inkluderar derivat som inte ingår i säkringsredovisningen på totalt MSEK 443. MSEK 378 är inkluderat i övriga långfristiga tillgångar, MSEK 172 är inkluderat i övriga fordringar, MSEK 17 är inkluderat i övriga långfristiga skulder och MSEK 90 är inkluderat i övriga skulder.

Finansiella instrument värderade till verkligt värde

För kortfristiga tillgångar och skulder i Lån och fordringar och Övriga finansiella skulder bedömer vi att bokfört värde överensstämmer med verkligt värde. För obligationer baseras det verkliga värdet på noterade priser och för övriga långfristiga räntebärande skulder bedömer vi att det verkliga värdet inte väsentligt avviker från det bokförda värdet. För resterande finansiella instrument i koncernen visar tabellen nedan verkligt värde i olika nivåer per 2016 respektive 2017.

De olika nivåerna indikerar observerbarheten i den underliggande indata som använts när det verkliga värdet beräknas.

De investeringar som återfinns i nivå 1 utgörs främst av aktieinnehav och obligationer klassificerade som värdepapper som innehas för handel, verkligt värde option eller finansiella tillgångar som kan säljas. De finansiella instrumenten handlas på en aktiv marknad och det verkliga värdet baseras på tillgångens noterade köpkurs på balansdagen.

Finansiella instrument i nivå 2 består av valutaterminer och ränteswappar som används för både trading och säkringsändamål. Värdering till verkligt värde för valutaterminer baseras på publicerade terminskurser på en aktiv marknad. Värdering av ränteswappar görs utifrån diskonterade kassaflöden baserade på terminsräntor framtagna utifrån observerbara yieldkurvor. Nivå 2 består också av finansiella tillgångar som kan säljas vars verkliga värde erhålls från extern part. Avseende lån i nivå 2 bestäms värdet av det nominella beloppet så länge det underliggande värdet av lånet inte materiellt har ändrats.

Investeringar i nivå 3 består av aktier och skuldinstrument. För aktier beräknar vi värdet utifrån diskonterade kassaflöden. Verkligt värde bestäms genom att hypotetiskt bedöma vilket marknadspris skulle varit om det hade funnits en marknad. För skuldinstrument bedömer vi värdet utifrån det nominella beloppet med beaktande av kreditrisken på lånet.

	31 december 2016				31 december 2017			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Tillgångar								
Finansiella tillgångar till verkligt värde via resultaträkningen								
– Derivat		791		791		551		551
– Värdepapper	1 454	183	36	1 673	1 208	206	40	1 454
Derivat som innehas i säkringssyfte		969		969		336		336
Finansiella tillgångar som kan säljas								
– Eget kapitalinstrument	1 356	749	1 050	3 155	1 446	663	1 136	3 245
– Skuldinstrument	1 248	2 039	511	3 798	1 200	1 932	103	3 235
Totala tillgångar	4 058	4 731	1 597	10 386	3 854	3 688	1 279	8 821
Skulder								
Finansiella skulder till verkligt värde via resultaträkningen								
– Derivat		296		296		107		107
Derivat som innehas i säkringssyfte		2 203		2 203		1 905		1 905
Totala skulder		2 499		2 499		2 012		2 012

Specifikation av finansiella instrument i Nivå 3

MSEK	Innehav Fastighetsfond 1	Innehav Fastighetsfond 2	Konvertibelt lån	Equity private placement	Onoterade aktier	Totalt
31 december 2016						
Ingående balans 1 januari 2016	650	339	114		124	1 227
Total orealiserad vinst/förlust						
– redovisat i resultaträkningen	22	–19		–20	11	–6
– redovisat i övrigt totalresultat			–22	–18		–40
Omklassificering				415	–72	343
Nedskrivning i resultaträkningen						
Likvid från köp och försäljningar, netto	–38				24	–14
– varav realiserat resultat			1			1
Omräkningsdifferens	29	15	17	24	1	86
Utgående balans 31 december 2016	663	335	110	401	88	1 597

Ett onoterat innehav som tidigare rapporterades som nivå 3 har blivit marknadsnoterat och därmed flyttats till nivå 1.

FORTS. NOT 32

MSEK	Innehav Fastighetsfond 1	Innehav Fastighetsfond 2	Konvertibelt lån	Equity private placement	Onoterade aktier	Totalt
31 december 2017						
Ingående balans 1 januari 2017	663	335	110	401	88	1 597
Total realiserad vinst/förlust						
– redovisat i resultaträkningen	47				–2	45
– redovisat i övrigt totalresultat			7			7
Omklassificering			27	–401	–3	–377
Nedskrivning i resultaträkningen			–27			–27
Likvid från köp och försäljningar, netto	–13				36	23
– varav realiserat resultat			–16			–16
Omräkningsdifferens	18	9	3		–3	27
Utgående balans 31 december 2017	715	344	104		116	1 279

Inga innehav i nivå 3 har flyttats till annan nivå.

Information över verkligt värde för nivå 3 instrument

31 december 2017

Innehav	Beskrivning	Verkligt värde per 31 decem- ber 2017	Värderings- teknik	Oobserverad data	Bredd av oobserver- bar data (sannolikt vägt genomsnitt)	Förhållandet mellan oobserverbar data och verkligt värde	Känslighetsanalys
Fastighets- fond 1	Fonden investe- rar i kontors- byggnader enbart i Holland, och består av 21 byggnader	MSEK 715	Uppskattade diskonterade kassaflöden	Framtida utveckling av uthyrnings- nivån	Outhyrt sätts till mellan 4,3%–11,7% (vägt genomsnitt 8,8%)	Förändringar i fastighetens uthyrningsnivå leder till ett lägre/högre verkligt värde	Om uthyrnings- nivån förändras med +/- 10% blir effekten på verk- ligt värde MSEK +/- 17
Fastighets- fond 2	Fonden består av 16 byggnader (kontor och lager) på Schip- hol Airports mark i Holland	MSEK 344	Uppskattade diskonterade kassaflöden	Framtida utveckling av uthyrnings- nivån	Outhyrt sätts till mellan 5,3%–8,8% (vägt genomsnitt 7,1%)	Förändringar i fastighetens uthyrningsnivå leder till ett lägre/högre verkligt värde	Om uthyrnings- nivån förändras med +/- 10% blir effekten på verk- ligt värde MSEK +/- 2
Konvertibelt lån	Långfristigt lån	MSEK 104	Uppskattade diskonterade kassaflöden	Ränteläge och kreditrisk	Marknadsräntan bedöms till i genomsnitt 5,0%	Förändringar i ränta eller kreditrisk leder till lägre/högre verk- ligt värde	Om ränta inklu- sive kreditrisk förändras med +/- 100 punkter blir effekten på verkligt värde MSEK +/- 1
Onoterade aktier	En portfölj av onoterade bolag	MSEK 116	Vi använder olika värde- ringstekniker beroende på den informa- tion som finns tillgänglig. Dis- konterade kas- saflöden och multipel värde- ring är exempel på våra värde- ringsmetoder	Räntenivåer, framtida utveckling i olje- och gassektorn samt olika farmaceu- tiska projekt	N/A	N/A	N/A

Per 31 december 2017 skulle en förändring av +/- 10% i realiserat värde för alla tillgångar i Nivå 3, ge en effekt av +/- MSEK 4 (60) i resultat före skatt och +/- MSEK 123 (100) i övrigt totalresultat.

Finansiella derivat som är inkluderade i ISDA avtal och är föremål för nettnig

MSEK	Finansiella tillgångar/ skulder brutto	Nettade balanser	Belopp redovisade i balansräkningen	Finansiella instrument som omfattas av ramavtal om kvittning men som inte redovisas netto	Finansiella instrument, nettobelopp
31 december 2016					
Derivat finansiella tillgångar	1 761		1 761	1 269	491
Derivat finansiella skulder	-2 499		-2 499	-1 269	-1 230
Totalt	-739		-739		-739

MSEK	Finansiella tillgångar/ skulder brutto	Nettade balanser	Belopp redovisade i balansräkningen	Finansiella instrument som omfattas av ramavtal om kvittning men som inte redovisas netto	Finansiella instrument, nettobelopp
31 december 2017					
Derivat finansiella tillgångar	887		887	618	269
Derivat finansiella skulder	-2 013		-2 013	-618	-1 395
Totalt	-1 126		-1 126		-1 126

Räntederivatskontrakt**Utestående räntederivatskontrakt för säkring av räntexponering**

MSEK	2016		2017	
	Nominellt belopp	Verkligt värde	Nominellt belopp	Verkligt värde
Kontrakt exklusive CDO/CLO				
Ränteswap rörligt till fast				
– positiv position	19 621	607	16 761	448
– negativ position	29 051	-1 424	27 369	-1 177
Räntecap				
– positiv position	500			
– negativ position	1 000	-42		
Räntecollar				
– negativ position	2 000			
Totalt	52 172	-859	44 130	-729

Det verkliga värdet av instrumenten i säkringsredovisningen, uppgår till MSEK -1 088 (-1 328) och är inkluderat i övriga kortfristiga fordringar och övriga kortfristiga skulder mot säkringsreserven i eget kapital.

Stena har valt att tillämpa säkringsredovisning på delar av de obligationslån som togs upp till fast ränta under 2014. Verkligt värde för ute-

stående säkringsinstrument uppgår till MSEK 364. Redovisat värde på lånet hänförligt till säkringsredovisning uppgår till MSEK -291. Värdeförändring av verkligt värde för utestående säkringsinstrument och värdeförändring av redovisat värde på lånet har redovisats i resultaträkningen.

FORTS. NOT 32

Valutaterminskontrakt

De följande två tabellerna summerar de kontraktuella nettovärdena av koncernens termin-, swap- och optionskontrakt för att säkra balans- och transaktionsexponeringen. Nominellt belopp är bruttobelopp.

Utestående valutaterminskontrakt för balans- och eget kapitlexponering

MSEK	2016		2017	
	Nominellt belopp	Verkligt värde	Nominellt belopp	Verkligt värde
Valutaterminskontrakt				
– positiv position	655	26	949	12
– negativ position	682	–17	3 109	–175
Valutaswapkontrakt				
– positiv position	14 505	360	14 311	192
– negativ position	14 672	–274	14 328	–592
Totalt	30 514	95	32 697	–563

Det verkliga värdet av instrumenten i säkringsredovisningen för eget kapitlexponering, uppgår till MSEK –467 (91) och är inkluderat i

övriga kortfristiga fordringar och övriga kortfristiga skulder mot säkringsreserven i eget kapital.

Utestående valutaterminskontrakt för transaktionsexponering

MSEK	2016		2017	
	Nominellt belopp	Verkligt värde	Nominellt belopp	Verkligt värde
Valutaterminskontrakt				
– positiv position	852	15	1 078	35
– negativ position	308	–17	199	–2
Valutaswapkontrakt				
– positiv position	2 599	394	829	14
– negativ position	1 387	–271	948	–12
Totalt	5 146	121	3 054	35

Det verkliga värdet av instrumenten i säkringsredovisningen för transaktionsexponering, uppgår till MSEK 141 (121) och är inkluderat i övriga

kortfristiga fordringar och övriga kortfristiga skulder mot säkringsreserven i eget kapital.

FORTS. NOT 32

Oljepriskontrakt – Utestående säkringskontrakt för exponering av bunkerolja

MSEK	2016		2017	
	Nominellt belopp	Verkligt värde	Nominellt belopp	Verkligt värde
Bunkerolja swapkontrakt				
– positiv position	1 726	338	1 347	165
– negativ position	1 558	–456	419	–39
Bunkerolja, optioner				
– positiv position				
– negativ position				
Totalt	3 284	–118	1 766	126

Det verkliga värdet på ovan instrument som säkringsredovisas för exponering av bunkerolja, uppgår till MSEK 126 (–118) och är inklu-

derat i övriga kortfristiga fordringar och övriga kortfristiga skulder mot säkringsreserven i eget kapital.

Förfallostruktur på balansdagen – säkringsredovisningsderivat

MSEK	Ränte-derivat	Valuta-derivat	Bunker-derivat	Totalt
2018	–10	–1	8	–3
2019	–54	–112	70	–96
2020–2022	–624	–495	48	–1 071
2023 och därefter	–400			–400
Totalt	–1 088	–608	126	–1 570

Tradingkontrakt – Utestående tradingpositioner för finansiell trading

MSEK	2016		2017	
	Nominellt belopp	Verkligt värde	Nominellt belopp	Verkligt värde
Valutaterminer	818	22	1 555	3
Valutaoptioner ¹⁾	98	1		
Ränteinstrument	115	2		
Totalt	1 031	25	1 555	3

1) Utestående nominellt belopp är delta-justerat.

NOT 33. PERSONAL

Medelantal anställda

	2016		2017	
	Totalt	varav kvinnor	Totalt	varav kvinnor
Moderbolaget				
Företagsledning	3		3	
Övriga	33	18	31	19
Dotterbolag i Sverige	4 322	1 676	4 211	1 657
Totalt Sverige	4 358	1 694	4 245	1 676
Dotterbolag utomlands				
Storbritannien	2 501	681	2 883	846
Danmark	870	311	933	309
Nederländerna	624	101	632	125
Tyskland	304	108	304	88
Indien	137	60	158	66
Singapore	147	52	157	57
Sydkorea	129	13	133	12
Spanien	123	12	124	13
Kina	113	26	122	27
Polen	61	41	64	44
Norge	58	18	54	19
Lettland	46	34	47	37
Förenade Arabemiraten	34	5	37	6
Qatar	29		35	1
USA	21	6	21	6
Saudiarabien	22	4	19	4
Frankrike	20	5	19	5
Irland	15	10	18	11
Ryssland	10	5	17	12
Cypern	6	3	12	4
Portugal	10	1	10	1
Luxemburg	6	2	9	2
Malaysia	6	3	5	3
Schweiz	4	3	4	3
Canada	5		1	
Thailand	26	12		
Övrigt	18	6	19	5
Ombordanställda	1 480	48	1 449	38
Totalt utomlands	6 825	1 570	7 286	1 744
Totalt koncernen	11 183	3 264	11 531	3 420

Ombordanställda avser Offshore Drilling och Shipping, där fartygen opererar internationellt. Inom Färjelinjer (Stena Line) har ombordanställda fördelats per land. Totalt antal ombordanställda i Stena Line var 3 837 (3 435). Antal anställda inklusive externt ombordsanställda via Northern Marine uppgår till 16 189 (15 794).

FORTS. NOT 33

Totala personalkostnader

MSEK	2016			2017		
	Moderbolaget	Dotterbolag	Totalt	Moderbolaget	Dotterbolag	Totalt
Löner och andra ersättningar	57	5 361	5 418	48	5 231	5 280
Pensionskostnader	14	588	602	13	422	435
Övriga sociala kostnader	20	687	707	18	657	675
Totalt	91	6 636	6 727	79	6 311	6 390

För svenskregistrerade fartyg som huvudsakligen används i utrikestrafik har koncernen i enlighet med förordningen för konkurrensneutralitet för svensk sjöfart via avräkning i restitution under 2017 erhållit MSEK 412 (400) för mot löner gjorda skatteavdrag samt kostnader för arbetsgivaravgifter. Erhållet belopp har minskat personalkostnaderna.

Förmåner till ledande befattningshavare

Lön till moderbolagets VD och vVD har under året utgått med MSEK 10 (12). Motsvarande pensionskostnader uppgick till MSEK 12 (9). Totala löner och andra ersättningar till moderbolagets styrelsemedlemmar (totalt elva personer, inkl VD), har under året utgått med MSEK 10 (10). Av de löner och ersättningar som lämnats till övriga anställda i koncernen avser MSEK 49 (52) andra ledande befattningshavare än VD, vVD och styrelsen (totalt sju personer).

Beträffande pensionsåtaganden gäller för tiden från 65 års ålder de förmåner som utgår enligt den så kallade ITP-planen med kompletteringar för lönedelar utöver 30 basbelopp. VD har ytterligare pensionsavtal som möjliggör pensionsutbetalning från 72 års ålder. Förpliktelsen är avsatt för inom pensioner och liknande förpliktelser.

Uppsägningstid är 12 månader och gäller vid ömsesidig uppsägning. Avgångsvederlag kan utgå med 24 månadslöner.

Till styrelsen i moderbolaget har utgått arvode om totalt TSEK 350 (325) varav till styrelsens ordförande TSEK 50 (50) och till VD TSEK 25 (25). Styrelsens ordförande har därutöver fakturerat TSEK 913 (3 377) för löpande konsultationer.

Könsfördelningen i styrelsen är 73% (73) män och 27% (27) kvinnor. Av övriga ledande befattningshavare är 78% (78) män och 22% (22) kvinnor.

NOT 34. UPPLYSNINGAR OM NÄRSTÅENDE

Stena AB koncernen har relationer med övriga företag inom den så kallade Stena Sfären, vilken omfattar de av familjen Sten A Olsson helägda bolagen Stena AB (publ), Stena Sessan AB ("Sessan") och Stena Metall AB jämte dotterbolag. Det delägda bolaget Concordia Maritime AB ("Concordia") är noterat på Stockholms Fondbörs och ägs till 52% av Stena Sessan AB.

Betydande transaktioner mellan Stena AB koncernen ("Stena") och dess närstående:

Concordia

Concordia (Publ) och Stena bedriver, via Stena Bulk AB, enligt avtal gemensam charter- och kontraktsverksamhet. Enligt avtalet har Concordia rätt att för varje ny affärsmöjlighet välja om Concordias deltagande skall avse 100, 50 eller 0% av affären. Under 2017 deltog Concordia till 50% i två affärer medan under 2016 gjordes inga nya gemensamma affärer ihop. Concordia köper regelbundet tjänster av Stena, framför allt av Stena Bulk AB. Samtliga transaktioner sker med marknadsmässiga villkor och priser. Dessa tjänster avser administration, marknadsföring, försäkringstjänster, teknisk uppföljning, utveckling och kommersiell management avseende Concordias fartygsflotta, befraktningskommission avseende Concordias ägda och infraktade fartyg, operation av eventuella gemensamma charterfartyg samt kontor och kontorsservice för Concordias personal. Totalt har Concordia för dessa tjänster betalat MSEK 31,4 (19,3).

Sessan

Sedan juni 1999 är Stena manager för Sessans 50-procentiga deläggande i det norska partrederi som äger shuttle-tankern *Stena Sirita*, som är uthyrd till och med 2019. Under 2003 ökades uppdraget att även omfatta Sessans 50% deläggande i shuttle-tankern *Stena Spirit*, som har ett 15-årigt charteravtal med Petrobras i Brasilien. Totalt fick Stena ersättningar härför med MSEK 1,3 (1,3).

Under 2017 har Stena Sessan Investment betalat en serviceavgift till Stena Adactum uppgående till MSEK 3,5 (0).

Under december 2017 avtalades om att Stena Fastigheter kommer att avyttra fastigheter i Uppsala, Stockholm och Göteborg om netto cirka SEK 6,8 miljarder, vilka till största delen kommer att tillträdas under juni 2018, till Stena Sessan koncernen.

Stena Metall

Stena köper en betydande del av bunkerolja för fartygsdrift från Stena Metall. Inköpen 2017 uppgick till MSEK 1 560 (1 305).

Stena utför vissa tjänster för Stena Metall, för vilket ersättning under 2017 erhöles till MSEK 8 (11).

Stena Metall äger fartyget *Stena Scandinavica* som chartras ut till Stena Line Scandinavica AB. Hyran uppgick till MSEK 98 (100).

I mars 2017 förvärvade Stena Line GmbH fartyget *M/S Mecklenburg Vorpommern* från Postbank Leasing GmbH och samma dag såldes fartyget vidare till Havgalleskären AB som ingår i Stena Metall koncernen. Den nya ägaren, Havgalleskären AB, chartrar tillbaka fartyget till Stena Line GmbH på en femårig bareboat charter. Hyran under 2017 uppgick till MSEK 51.

Den 1 mars 2017 såldes återvinningsverksamheten, som ingick i IL Recycling AB förvärvet 2016, till Stena Recycling AB. Övrig verksamhet, främst fastigheter, ligger kvar hos Stena AB koncernen.

Familjen Olsson

Stena hyr kontorslokaler från familjen Olsson. Erlagda hyror uppgick till MSEK 44 (43).

Stena sköter fastighetsförvaltning för ett antal av familjens fastigheter. Stena fick ersättning härför uppgående till MSEK 22 (21).

Stena har förbundit sig att betala livslånga och indexuppräknade pensioner till Dan Sten Olsson.

Stena Switzerland AG har investerat MEUR 1 i ett bolag, Collectius AG, som är delägt av Gustav Eriksson. Stena Switzerland har under året lånat ut pengar till Collectius på marknadsmässiga villkor om MEUR 12.

NOT 35. HÄNDELSE EFTER RÄKENSKAPSÅRETS UTGÅNG

Under januari 2018 tecknade Stena Drilling ett avtal med Energean Oil & Gas för utveckling av Karish fältet utanför Israel. Borrartyget *Stena Forth* har valts ut att borra tre brunnar, plus optioner, under första kvartalet 2019.

Under januari 2018 beslutades att Stena Renewable AB kommer att bygga tre nya vindkraftverk i Saxberget samt sexton nya vindkraftverk i Kronoberget.

Under februari 2018 tecknade Stena Drilling ett avtal med Nexen Petroleum UK Ltd avseende borrenheten *Stena Spey*. Avtalet gäller borring under 110 dagar, plus optioner, i Nordsjön.

Under februari 2018 tecknade Stena Drilling ett avtal med Northern Oil & Gas Australia Pty Ltd, gällande borring under 30 dagar, med borrenheten *Stena Clyde*.

Under februari 2018 levererades det sista IMOIMAX-fartyget i en serie om 13 fartyg som byggts på ett varv i Kina.

MODERBOLAGETS RESULTATRÄKNING

MSEK	Not	1 januari– 31 december	
		2016	2017
Nettoomsättning	1	134	124
Administrationskostnader	2	–220	–208
Övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader		–35	–13
Rörelseresultat		–121	–97
Resultat från andelar i koncernföretag	3	2 395	956
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	4	1 039	–182
Övriga ränteintäkter och liknande poster	5	73	658
Räntekostnader och liknande poster	6	–1 400	–1 240
Finansnetto		2 107	192
Bokslutsdispositioner			
Lämnade/erhållna koncernbidrag	7	–420	105
Resultat före skatt		1 566	200
Skatter	8	117	–49
Årets resultat		1 683	151

RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT

MSEK	1 januari– 31 december	
	2016	2017
Årets resultat	1 683	151
Övrigt totalresultat		
Årets förändring verkligtvärdereserv, netto efter skatt	34	–11
Övrigt totalresultat	34	–11
Summa totalresultat, netto efter skatt	1 717	140

MODERBOLAGETS BALANSRÄKNING

MSEK	Not	31 december	
		2016	2017
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	9	20 455	20 545
Långfristiga fordringar, koncernföretag	9	6 064	5 510
Långfristiga värdepapper	10	363	306
Övriga långfristiga tillgångar	11	540	527
Totala finansiella anläggningstillgångar		27 422	26 888
Totala anläggningstillgångar		27 422	26 888
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar, koncernföretag		2 454	289
Övriga fordringar		95	36
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	12	1	67
Totala kortfristiga fordringar		2 550	392
Kassa och bank		0	0
Totala omsättningstillgångar		2 550	392
Summa tillgångar		29 972	27 280
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Aktiekapital, 50 000 aktier à 100 kr		5	5
Reservfond		2	2
Totalt bundet eget kapital		7	7
Balanserat resultat		16 791	18 258
Årets resultat		1 683	151
Totalt fritt eget kapital		18 474	18 409
Summa eget kapital		18 481	18 416
Långfristiga skulder			
Obligationslån	13	7 690	7 279
Totala långfristiga skulder		7 690	7 279
Kortfristiga skulder			
Obligationslån	13	2 873	
Leverantörsskulder		7	9
Skulder till koncernföretag		613	782
Övriga skulder		6	575
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	14	302	219
Totala kortfristiga skulder		3 801	1 585
Summa eget kapital och skulder		29 972	27 280

MODERBOLAGETS EGET KAPITAL – SAMMANSTÄLLNING ÖVER FÖRÄNDRINGAR

MSEK	Aktiekapital	Bundna reserver	Fritt eget kapital	Totalt
Eget kapital 31 december 2015	5	2	17 182	17 189
Årets förändring verkligtvärdereserv, netto efter skatt			34	34
Övrigt totalresultat			34	34
Årets resultat			1 683	1 683
Summa totalresultat			1 717	1 717
Utdelning			-425	-425
Eget kapital 31 december 2016	5	2	18 474	18 481
Årets förändring verkligtvärdereserv, netto efter skatt			-11	-11
Övrigt totalresultat			-11	-11
Årets resultat			151	151
Summa totalresultat			140	140
Utdelning			-205	-205
Eget kapital 31 december 2017	5	2	18 409	18 416

MODERBOLAGETS KASSAFLÖDESANALYS

MSEK	Not	1 januari– 31 december	
		2016	2017
Den löpande verksamheten			
Årets resultat		1 683	151
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet			
Orealiserat resultat för finansiella instrument		-105	632
Valutakursdifferenser		139	99
Uppskjutna skatter	8	-117	49
Koncernbidrag		-420	105
Övriga ej likvidpåverkande poster		297	210
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		1 477	1 246
Förändring i rörelsekapital			
Ökning (-)/minskning (+) koncernmellanhavanden		228	2 649
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar		69	-69
Ökning (+)/minskning (-) kortfristiga rörelseskulder		-309	-281
Kassaflöde från den löpande verksamheten		1 465	3 545
Investeringsverksamheten			
Aktier och andelar samt långfristiga placeringar, netto		-730	-80
Ökning av långfristiga fordringar, koncernföretag		1 040	-3
Kassaflöde från investeringsverksamheten		310	-83
Finansieringsverksamheten			
Utdelning		-425	-205
Koncernbidrag erhållit/utbetalat, netto		527	-420
Upptagande av lån, koncernföretag		-1 200	
Amortering av kort- och långfristiga lån	17	-667	-2 826
Övriga finansieringar		-10	-11
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-1 775	-3 462
Förändring av likvida medel		0	0
Likvida medel vid årets början		0	0
Likvida medel vid årets slut		0	0

NOTER

Om inte särskilt anges, redovisas alla belopp i miljoner kronor (MSEK). Redovisningsprinciper, se not 1 till koncernräkenskaperna.

NOT 1. NETTOOMSÄTTNING

Nettoomsättningen i moderbolaget avser främst utförda tjänster för dotterbolag. Moderbolagets omsättning uppgick till 124 (134), varav 98% (94%) avsåg koncernföretag.

NOT 2. ADMINISTRATIONSKOSTNADER

Ersättning till revisorer MSEK	1 januari–31 december	
	2016	2017
Revisionsuppdraget	4	4
Skatterådgivning	3	1
Övriga tjänster	4	3
Totalt	11	8

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsen och verkställande direktörens förvaltning samt övriga arbetsuppgifter som ankommer på bolagets revisor att

utföra. Skatterådgivning innehåller både rådgivning och granskning av efterlevnad inom skatteområdet. Övriga tjänster är andra uppdrag.

NOT 3. RESULTAT FRÅN ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

Utdelning har erhållits från Stena International S.A. om MSEK 956.

NOT 4. RESULTAT FRÅN ÖVRIGA VÄRDEPAPPER OCH FORDRINGAR SOM ÄR ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

MSEK	1 januari–31 december	
	2016	2017
Resultat från försäljning av värdepapper	29	2
Orealiserat resultat för finansiella instrument	14	
Kursdifferenser	506	–556
Ränteintäkter	490	372
Totalt	1 039	–182

Av moderbolagets ränteintäkter avser MSEK 372 (490) koncernföretag.

NOT 5. ÖVRIGA RÄNTEINTÄKTER OCH LIKNANDE POSTER

MSEK	1 januari–31 december	
	2016	2017
Koncerninterna ränteintäkter	6	1
Ränteintäkter från derivat		61
Kursdifferenser		596
Övriga finansiella intäkter	67	
Totalt	73	658

NOT 6. RÄNTEKOSTNADER OCH LIKNANDE POSTER

MSEK	1 januari–31 december	
	2016	2017
Räntekostnader	–790	–540
Räntekostnader från derivat	–9	
Orealiserad värdeförändring på kortfristiga derivatinstrument	–140	–689
Kursdifferenser	–451	
Upplösning av kapitaliserade finansieringskostnader	–10	–11
Totalt	–1 400	–1 240

Av moderbolagets räntekostnader avser –23 (–34) koncernföretag.

NOT 7. KONCERNBIDRAG

Bolaget har under 2017 mottagit koncernbidrag om MSEK 468 från Stena Adactum AB, MSEK 455 från Stena RFM AB och MSEK 150 från AB Stena Finans. Bolaget har under 2017 lämnat koncernbidrag om MSEK 468 till Stena Adactum AB och MSEK 500 till Stena RFM AB.

Bolaget har under 2016 mottagit koncernbidrag om MSEK 411 från Stena Adactum AB. Bolaget har under 2016 lämnat koncernbidrag om MSEK 321 till Stena Adactum AB, MSEK 500 till Stena Rederi AB och MSEK 10 till Stena RFM AB.

NOT 8. SKATTER

MSEK	1 januari–31 december	
	2016	2017
Resultat före skatt	1 566	200
Uppskjuten skatt	117	–49
Totalt redovisad skatt	117	–49
Skillnad mellan inkomstskattesats i Sverige och effektiv skattesats fördelas enligt följande		
Skatt enligt gällande skattesats	–345	–46
Ej avdragsgilla kostnader	–83	–217
Ej skattepliktiga intäkter avseende erhållen utdelning	527	210
Ej skattepliktiga intäkter	18	4
Redovisad skatteintäkt/skattekostnad	117	–49

Under 2017 uppgick betald skatt till — (—).

NOT 9. ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

MSEK	Org.nr	Säte	Ägarandel %	Antal 1 000-tal	31 december	
					Bokfört värde 2016	Bokfört värde 2017
Stena Rederi AB	556057-8360	Göteborg	100	25	1 340	1 340
AB Stena Finans	556244-5766	Göteborg	100	500	2 550	2 550
Stena RFM AB	556878-2980	Göteborg	100	1	35	35
Stena Fastigheter AB	556057-3619	Göteborg	100	119	3 282	3 282
Stena Adactum AB	556627-8155	Göteborg	100	500	3 386	3 476
Stena International S.A.		Luxemburg	100	4 768	9 862	9 862
Totalt andelar i koncernföretag					20 455	20 545

Stena AB har lämnat aktieägartillskott om MSEK 90 till Stena Adactum AB.

FORTS. NOT 9

Dotterföretagens innehav i större koncernföretag

	Säte	Ägarandel %
Stena Bulk AB	Göteborg	100
Stena Line Scandinavia AB	Göteborg	100
Stena Line Holding BV	Holland	100
Stena Holland BV	Holland	100
Stena Line Ltd	Storbritannien	100
Stena Drilling (Holdings) Ltd	Storbritannien	100
Stena North Sea Ltd	Storbritannien	100
Stena Ropax Ltd	Storbritannien	100
Stena Switzerland AG	Schweiz	100
Stena Maritime AG	Schweiz	100

Moderbolaget har följande långfristiga fordringar på koncernföretag

MSEK	31 december 2017 Bokfört värde
AB Stena Finans	4 910
Stena Adactum AB	600
Totalt långfristiga fordringar koncernföretag	5 510
Ingående bokfört värde	6 064
Kursdifferenser	-554
Utgående bokfört värde	5 510

En fullständig lista över koncernens samtliga bolag inlämnas till Bolagsverket. För information om intresseföretag och joint ventures, not 6 i koncernräkenskaper.

NOT 10. LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPER

MSEK	
Ingående bokfört värde 1 januari 2017	363
Avyttrat	-40
Omvärdering	-14
Kursdifferenser	-3
Utgående bokfört värde 31 december 2017	306

MSEK	2016	2017
Långfristiga värdepapper klassificeras som:		
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	37	25
Finansiella tillgångar som kan säljas, värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	326	281
Totalt	363	306

Värdepapperna avser långfristiga innehav av börsnoterade aktier (se not 13 i koncernräkenskaper).

NOT 11. ÖVRIGA LÅNGFRISTIGA TILLGÅNGAR

MSEK	Uppskjutna skattefordringar	Andra långfristiga värdepapper	Aktiverade kostnader	Totalt
Ingående bokfört värde 1 januari 2017	495	22	23	540
Omvärderingar resultaträkningen	-49			-49
Omvärderingar övrigt totalresultat	3			3
Marknadsvärdering		5		5
Tillkommit		33	6	39
Avgått			-11	-11
Utgående bokfört värde 31 december 2017	449	60	18	527

Andra långfristiga värdepapper avser innehav av ej noterade aktier, se not 14 i koncernräkenskaperna. Aktiverade kostnader avser kostnader

för upptagande av obligationslån. Dessa kostnader periodiseras över lånens beräknade återstående löptid. Se not 6.

NOT 12. FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

MSEK	31 december	
	2016	2017
Förutbetalda kostnader	1	
Upplupna ränteintäkter		67
Totalt	1	67

NOT 13. OBLIGATIONSLÅN

För uppgift om obligationslån, se not 23 i koncernräkenskaperna.

NOT 14. UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

MSEK	31 december	
	2016	2017
Upplupna räntekostnader	288	199
Upplupna semesterlöner och sociala avgifter	12	14
Övriga upplupna kostnader	2	6
Totalt	302	219

NOT 15. STÄLLDA SÄKERHETER OCH EVENTUALFÖRPLIKTELSE

MSEK	31 december	
	2016	2017
Borgensförbindelser, dotterbolag	25 659	26 720
Borgensförbindelser, övriga	977	748
Totalt	26 636	27 468

NOT 16. PERSONAL

För uppgift om medelantal anställda, löner, andra ersättningar och sociala kostnader för anställda, se not 33 i koncernräkenskaperna.

NOT 17. AVSTÄMNING AV NETTOSKULD

Nedan analyseras nettoskulden och förändringar av nettoskulden för de presenterade perioderna.

	2016	Kassaflöde	Valutaeffekt	Omvärdering	2017
Långfristiga obligationslån	7 690		–411		7 279
Kortfristiga obligationslån	2 873	–2 826	–47		
Övriga långfristiga värdepapper	–363	42	3	12	–306
Nettoskuld	10 200	–2 784	–455	12	6 973

FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

Till bolagsstämman förfogande står följande vinstmedel (TSEK)

Balanserad vinst	18 258 253
Årets resultat	151 391
Fritt eget kapital	18 409 644
<i>Styrelsen föreslår</i>	
att till aktieägarna utdelas	50 000
att som kvarstående vinstmedel balanseras	18 359 644
Totalt	18 409 644

Göteborg den 25 april 2018

Gunnar Brock
Styrelsens ordförande

Dan Sten Olsson
Verkställande direktör

Vivienne Cox
Styrelseledamot

Karl-Christian Fredrikson
Styrelseledamot

Christian Caspar
Styrelseledamot

Maria Brunell Livfors
Styrelseledamot

Lars Westerberg
Styrelseledamot

William Olsson
Styrelseledamot

Marie Eriksson
Styrelseledamot

Alessandro Chiesi
Arbetstagarrepresentant

Mahmoud Sifaf
Arbetstagarrepresentant

Vår revisionsberättelse har avlämnats den 25 april 2018

Peter Clemedtson
Auktoriserad revisor

Johan Rippe
Auktoriserad revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till årsstämman i Stena AB (publ), org.nr 556001-0802

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Stena AB för år 2017. Bolagets årsredovisning ingår på sidorna 2–77 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Bolaget avger även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidan 80 samt i form av en årsöversikt i anslutning med årsredovisningen. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upp- lyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ än att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen finns på Revisorsnämndens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/rn/showdocument/documents/rev_dok/revisors_ansvar.pdf. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar*Uttalanden*

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Stena AB (publ) för år 2017 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlopande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsför-

valtningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget.
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsnämndens webbplats: www.revisorsinspektioen.se/rn/showdocument/documents/rev_dok/revisors_ansvar.pdf. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Göteborg den 25 april 2018

Peter Clemedtson
Auktoriserad revisor

Johan Rippe
Auktoriserad revisor

FEM ÅR I SAMMANDRAG

MSEK	2013	2014	2015	2016	2017
Totala intäkter	30 240	33 563	36 417	34 799	33 723
EBITDA exklusive försäljning av anläggningstillgångar	7 947	9 646	10 118	10 550	7 538
Rörelseresultat	3 887	4 865	6 801	4 013	2 809
Resultat från andelar i strategiska intresseföretag	-51	-5	60	66	74
Resultat före skatt	2 148	2 799	4 504	2 262	1 343
Fartyg	40 956	46 141	46 398	43 064	39 103
Förvaltningsfastigheter	27 831	29 367	30 617	35 466	31 539
Övriga anläggningstillgångar	28 150	37 070	31 077	33 214	31 953
Likvida medel och kortfristiga placeringar	3 747	4 754	3 172	2 216	3 113
Andra omsättningstillgångar	7 528	8 485	8 004	9 739	13 701
Eget kapital inklusive uppskjutna skatteskulder	39 214	42 838	47 999	51 156	50 416
Andra reserver	1 356	1 335	1 206	1 281	1 187
Andra långfristiga skulder	55 919	68 422	58 043	56 755	52 825
Kortfristiga skulder	11 723	13 222	12 020	14 507	14 981
Totala tillgångar	108 212	125 817	119 268	123 699	119 409
Kassaflöde från den löpande verksamheten	5 017	9 520	5 683	4 838	5 484
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-4 583	-8 235	-1 509	-5 024	-3 399
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-19	35	-5 405	-832	-1 135
Förändring av likvida medel	472	1 453	-1 195	-989	926
Antal anställda, genomsnitt	11 348	11 231	10 416	11 183	11 531
Antal fartyg ¹⁾	137	151	151	142	118

1) Inklusive ägda och inchartrade fartyg.

Care Innovation Performance

Stena AB (publ) - 405 19 Göteborg
Telefon 031-85 50 00 - www.stena.com

Solberg

Foto: Per Petersson, Lars Ardarve,
SilverBullet, Stena Fastigheter

Tryck: Falk Graphic

